

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	8
Хранителни стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	13
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения.....	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	16
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през август 2015 / 2022	19
• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец август.....	21
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони.....	22
• Анализ на цените на млечни продукти по региони.....	24
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	25
Плодове и зеленчуци	29
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	31
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база ...	32
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през август 2015/2022 г.	35
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	37
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	40
Международни цени	42
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН.....	42
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	45
• Международни цени на зърнените култури	47
• Международни цени на растителните масла.....	52
• Международни цени на млечните продукти.....	57
• Международни цени на месата	58
• Международни цени на захарта	63
• Международни цени на плодовете	68

Таблицы

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към август 2022 г. *	8
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през август '22 г. на месечна и годишна база*	17
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. август за периода 2015/2022 г.*	19
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през август за периода 2015/2022 г. *	20
Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. август 2022 г.*	21
Таблица 6 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец август 2022 г.*	23
Таблица 7 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец август 2022 г.*	24
Таблица 8 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за август на месечна и годишна база*	33
Таблица 9 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец август за периода 2015/2022 г.*	35
Таблица 10 Цени на едро на зеленчуци по области през август 2022 г.*	37
Таблица 11 Цени на едро на плодове по области през август 2022 г.*	38
Таблица 12 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към август 2022 г. *	43
Таблица 13 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към август 2022 г.*	45

Фигури

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец август 2022 г.	9
фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2022 г.	10
фигура 3 ИТЦ за периода януари 2021 г. – август 2022 г.	10
фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – август 2022 г.	11
фигура 5 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2021 г. – август 2022 г.	11
фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – август 2022 г.	12
фигура 7 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2021 г. – август 2022 г.	13
фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – август 2022 г.	14
фигура 9 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2021 г. – август 2022 г.	15
фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – август 2022 г.	15
фигура 11 Промяна на цените на хранителните стоки през м. август 2022 г. на месечна база	17
фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. август 2022 г. на годишна база	18
фигура 13 Цени на едро на хранителните стоки през м. август 2015/2022 г.	20
фигура 14 Стойност на потребителската кошница през август 2015/2022 г.	21
фигура 15 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. август 2022 г.	22
фигура 16 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. август 2022 г. по области	23
фигура 17 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. август 2022 г. по области	25
фигура 18	фигура 19..... 25
фигура 20	фигура 21..... 26
фигура 22	фигура 23..... 26
фигура 24	фигура 25..... 26
фигура 26	фигура 27..... 26
фигура 28	фигура 29..... 27

фигура 30	фигура 31.....	27
фигура 32	фигура 33.....	27
фигура 34	фигура 35.....	27
фигура 36	фигура 37.....	28
фигура 38	фигура 39.....	28
фигура 40	фигура 41.....	28
фигура 42	фигура 43.....	28
фигура 44	фигура 45.....	29
фигура 46	Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. август 2022 г.	30
фигура 47	Относителен дял на продажбите на плодове през м. август 2022 г.....	30
фигура 48	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2021 г. – август 2022 г.....	31
фигура 49	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – август 2022 г.....	32
фигура 50	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. август'22 на месечна база.....	34
фигура 51	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. август'22 на годишна база.....	34
фигура 52	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. август 2015/2022 г.	35
фигура 53	Цени на едро на домати и краставици през м. август 2022 г. по области	38
фигура 54	Цени на едро на плодове през м. август 2022 г. по области.....	39
фигура 55	фигура 56.....	40
фигура 57	фигура 58.....	40
фигура 59	фигура 60.....	40
фигура 61	фигура 62.....	40
фигура 63	фигура 64.....	41
фигура 65	фигура 66.....	41
фигура 67	фигура 68.....	41
фигура 69	фигура 70.....	41
фигура 71	фигура 72.....	42
фигура 73	фигура 74.....	42
фигура 75	ФАО индекс през август'22 фигура 76 ФАО индекс на храните през август'22.....	42
фигура 77	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2021 г. – август 2022 г.....	44
фигура 78	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – август 2022 г.....	44
фигура 79	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'21 – август'22.....	46
фигура 80	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – август'22.....	46
фигура 81	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'21 - август'22.....	48
фигура 82	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - август'22.....	48
фигура 83	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – август'22.....	49
фигура 84	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – август'22.....	49
фигура 85	Цена на царевичната на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – август'22.....	50
фигура 86	Цена на царевичната на Чикагската борса за периода януари'14 – август'22.....	51
фигура 87	Международна цена на ориз за периода януари'21 – август'22	51
фигура 88	Международна цена на ориз за периода януари'99 – август'22	52
фигура 89	ФАО индекс на растителните масла за периода януари'21 – август'22.....	53
фигура 90	ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – август 2022 г.....	53
фигура 91	Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'21/август'22	54

фигура 92 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам	януари'13/август'22	55
фигура 93 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода	януари'21 – август'22	56
фигура 94 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода	януари'13 – август'22 г	56
фигура 95 ФАО индекс на млечните продукти за периода	януари'21 – август'22.....	57
фигура 96 ФАО индекс на млечните продукти за периода	януари 2006 г. – август 2022 г.....	58
фигура 97 ФАО индекс на месата за периода	януари 2021 г. – август 2022 г	58
фигура 98 ФАО индекс на месата за периода	януари 2006 г. – август 2022 г	59
фигура 99 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA	януари'21 – август'22	60
фигура 100 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA	януари'99 – август'22	60
фигура 101 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group	януари'21/ август'22	61
фигура 102 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group	януари'99 /август'22	62
фигура 103 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA	януари 2021 - август 2022.	62
фигура 104 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA	януари 1999 - август 2022.	63
фигура 105 ФАО индекс цените на захарта за периода	януари 2021 г. – август 2022 г	64
фигура 106 ФАО индекс на цените на захарта за периода	януари 1999 г. – август 2022 г	64
фигура 107 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през	януари'21– август'22	65
фигура 108 Цена на захар на Лондонската стокова борса през	януари'14 – август'22	66
фигура 109 Цена на захар от Международната организация за зарар	през януари'21- август'22...	67
фигура 110 Цена на захар от Международната организация за зарар	през януари'14-август'22	67
фигура 111 Международна цена на банани за периода	януари 2004 г. – август 2022 г.....	69
фигура 112 Международна цена на портокали за периода	януари 2004 г. – август 2022 г.	69
фигура 113 Международна цена на банани и портокали за периода	януари'21 – август'22	70

Увод

През месец август като цяло пазарът на храни остава спокоен. При цените на стоките от стоковите групи на хранителните продукти и месните произведения се наблюдава известно стабилизиране, а при някои от тях се зараждат слаби низходящи тенденции. Продължава поскъпването на млечните произведения. При цените на плодовете и зеленчуците се наблюдават характерните за тези стоки сезонни колебания.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдава стабилизиране и слаби низходящи тенденции при цените на брашното, олиото и варивата и покачване на стойностите на захарта и яйцата.

При цените на млечните произведения възходящият тренд се запазва, който е най-силно изразен при сиренето и кашкавала.

Месечните цени на месата и месните произведения се стабилизират на сравнително близки нива спрямо предходния месец.

На **годишна база** цените на всички основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно в диапазона 30 - 60%. В резултат на устойчивото покачване на цената на олиото през втората половина на предходната година и достигането на нови пикови стойности през месец май тази година, е отчетен значителен ръст на годишна база от 56%.

Значителното поскъпване на захарта през есента на миналата година и устойчивият възходящ тренд през тази година рефлектират върху отчетения силен ръст на стойностите на годишна база от 72%. Увлечение от 20 – 50% има при цените и на другите стоки от тази група.

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при всички млека и млечни продукти, което е по-силно изразено при кашкавала, сиренето и маслото и е около 40 - 60%.

На пазара на месо през август също се наблюдават силни колебания нагоре, като цените на пилето и пилешките разфасовки бележат значителен ръст на годишна база от около 35%. По-стабилна остава единствено цената на свинското месо.

През месец август цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като се наблюдава значително поевтиняване на по-голяма част от зеленчуците и плодовете, които са в активен период на производство и предлагане.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец август в **периода 2015 – 2022 г.** показва, че през тази година цените на всички хранителни продукти са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при олиото и млечните произведения.

През месец август 2022 г. са отчетени най-високите нива за анализирания период на цените на захарта, фасула, ориза, брашното, олиото и яйцата.

Мониторингът на цените на млечните произведения през месеца показва най-високи за периода стойности при кашкавала, сиренето и маслото.

Аналогични са изводите от наблюденията на цените на месата и месните произведения с достигнати максимални стойности през август тази година в сравнение със същия месец на анализирания период при пилето, каймата и рибата. Цената на свинското месо също е малко над нивото от предходната година и се доближава до цената от същия месец през 2020 г.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са възходящи спрямо предходните две – три години, а част от тях бележат пикови за периода стойности. Цените на плодовете с изключение на бананите и дините са под нивата от предходните години.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец август 2022 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г., като нарастването на годишна база е 19 пункта или 25%, а увеличението на стойността на потребителската кошница за последните осем години е 33 пункта или 52%.

След известно стабилизиране на кривата на **Индекса на тържищните цени** през януари, през следващите месеци кривата отново тръгва нагоре, стойностите остават значително над нивата от същия период на миналите години, като през

първата седмица на месец май е достигнат нов стойностен пик. През следващите седмици за първи път от десет месеца трендът се обръща и кривата на индекса тръгва надолу. Низходящият тренд се задържа и през месец юни, а през юли индексът се стабилизира на нивото предходния месец. През месец август кривата е сравнително стабилна, но стойностите са на малко по-високо ниво спрямо предходните два месеца

Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени с лек спад на стойностите през месеца на хранителните стоки, стабилизиране на месните продукти и плодовете и зеленчуците. Индексът на млечните произведения запазва възходящия си тренд, като достига за пореден месец стойностен пик.

През месец август се запазва наблюдаваната от предходните четири месеца тенденция на успокояване на **международния пазар** на храните, като е регистриран спад на стойностите при цените на маслата и мазнините, на зърнените храни, на захарта, на млечните продукти и месото.

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

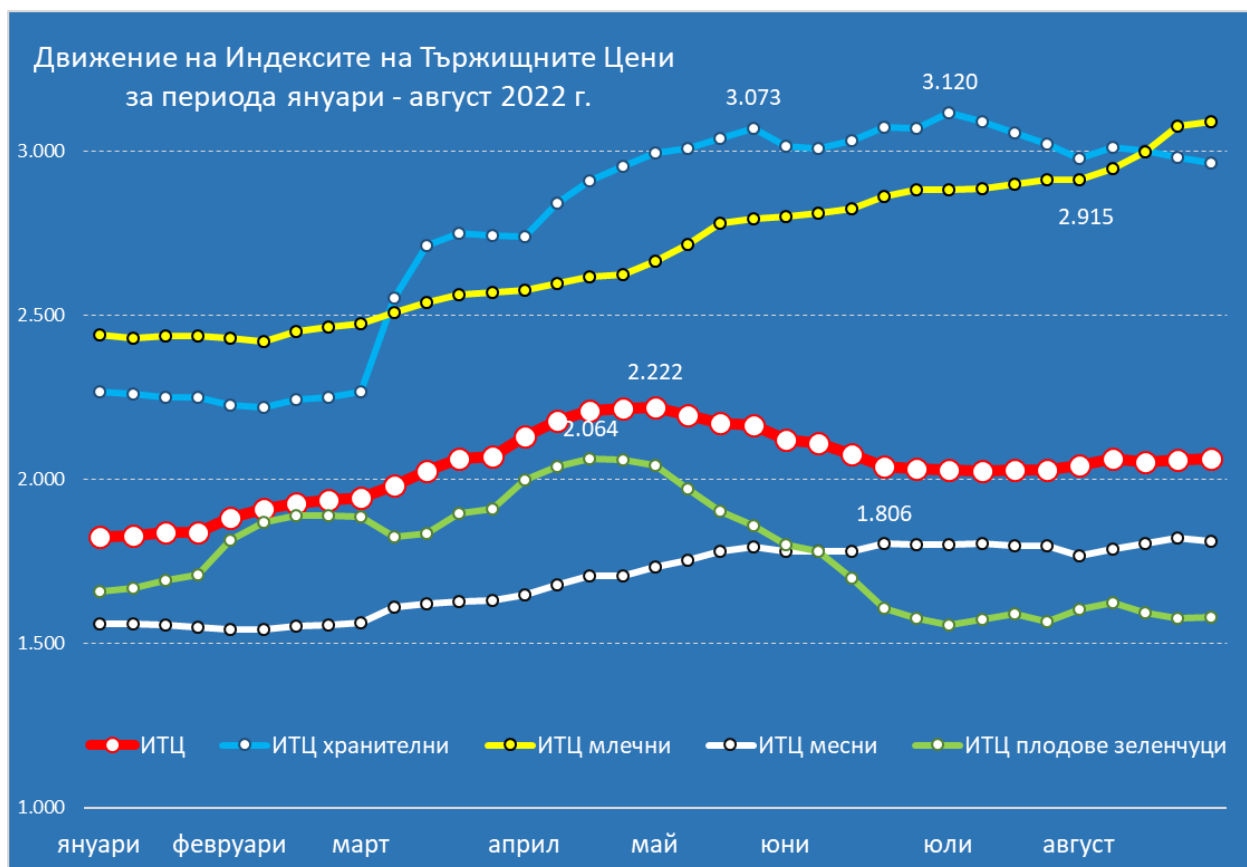
От началото на месец юли 2021 г. кривата на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ) има устойчив и стръмен възходящ тренд, който се запазва и през 2022 г. Особено силно това покачване на стойностите се наблюдава в периода февруари – първата седмица на май настоящата година, когато кривата стъпва на най-високото ниво за периода, в който е конструиран и наблюдаван този индекс.

Таблица 1, фигура 4

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към август 2022 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цени	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуците
януари '22	1	 1.827	 2.267	 2.442	 1.561	 1.660
	2	 1.830	 2.261	 2.430	 1.562	 1.671
	3	 1.838	 2.250	 2.440	 1.556	 1.692
	4	 1.839	 2.250	 2.439	 1.552	 1.709
февруари	1	 1.886	 2.229	 2.432	 1.545	 1.816
	2	 1.910	 2.222	 2.422	 1.544	 1.872
	3	 1.927	 2.246	 2.453	 1.554	 1.889
	4	 1.938	 2.252	 2.467	 1.556	 1.892
март	1	 1.947	 2.268	 2.476	 1.563	 1.887
	2	 1.982	 2.553	 2.511	 1.611	 1.825
	3	 2.026	 2.713	 2.541	 1.620	 1.837
	4	 2.065	 2.752	 2.565	 1.629	 1.897
	5	 2.072	 2.745	 2.571	 1.634	 1.912
април	1	 2.132	 2.740	 2.579	 1.648	 2.001
	2	 2.182	 2.844	 2.598	 1.681	 2.040
	3	 2.210	 2.911	 2.618	 1.705	 2.064
	4	 2.216	 2.955	 2.624	 1.706	 2.060
май	1	 2.222	 2.995	 2.666	 1.733	 2.043
	2	 2.197	 3.011	 2.717	 1.753	 1.971
	3	 2.174	 3.040	 2.782	 1.784	 1.906
	4	 2.168	 3.073	 2.796	 1.796	 1.861
юни	1	 2.122	 3.018	 2.804	 1.783	 1.802
	2	 2.111	 3.011	 2.813	 1.781	 1.781
	3	 2.076	 3.033	 2.825	 1.781	 1.700
	4	 2.039	 3.074	 2.862	 1.806	 1.608
	5	 2.032	 3.072	 2.885	 1.803	 1.577
юли	1	 2.030	 3.120	 2.883	 1.801	 1.558
	2	 2.028	 3.093	 2.888	 1.807	 1.573
	3	 2.031	 3.057	 2.901	 1.800	 1.591
	4	 2.029	 3.022	 2.915	 1.798	 1.569
август	1	 2.043	 2.978	 2.916	 1.768	 1.607
	2	 2.064	 3.014	 2.948	 1.789	 1.624
	3	 2.055	 3.004	 3.000	 1.806	 1.595
	4	2.060	2.982	3.077	1.822	1.578
	5	2.065	2.965	3.092	1.814	1.581

² * Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец август 2022 г.

От втората седмица на м. май Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) бележи плавно понижение на стойностите, което се задържа и през целия месец юни. През юли кривата се стабилизира на нивото от предходния месец. През месец август стойностите са сравнително стабилни, но индексът се стабилизира на малко по-високо ниво спрямо предходните два месеца

В началото на месец август кривата стартира от ниво 2,043 пункта. През втората седмица се наблюдава лек ръст на стойностите и до края на месеца индексът се движи около това ниво. През последната седмица на август кривата стъпва на ниво от 2,065 пункта. Средномесечните стойности през август са с 1,4% по-високи спрямо предходния месец. На годишна база е отчетен ръст на индекса от 31%.

Стабилизирането на индекса през август се дължи на успокояването и лекото намаление на цените на хранителните стоки и плодовете и зеленчуците, което се компенсира от продължаващото покачване на цените на млечните произведения.

фигура 3, фигура 1

През м. август 2022 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки намалението на

фигура 2

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ) август 2022 г.

2005=1

2.400

2.200

2.000

1.800

1.600

1.400

1.200

1.000

януари февруари март април май юни юли август септември октомври ноември декември

2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016 2015

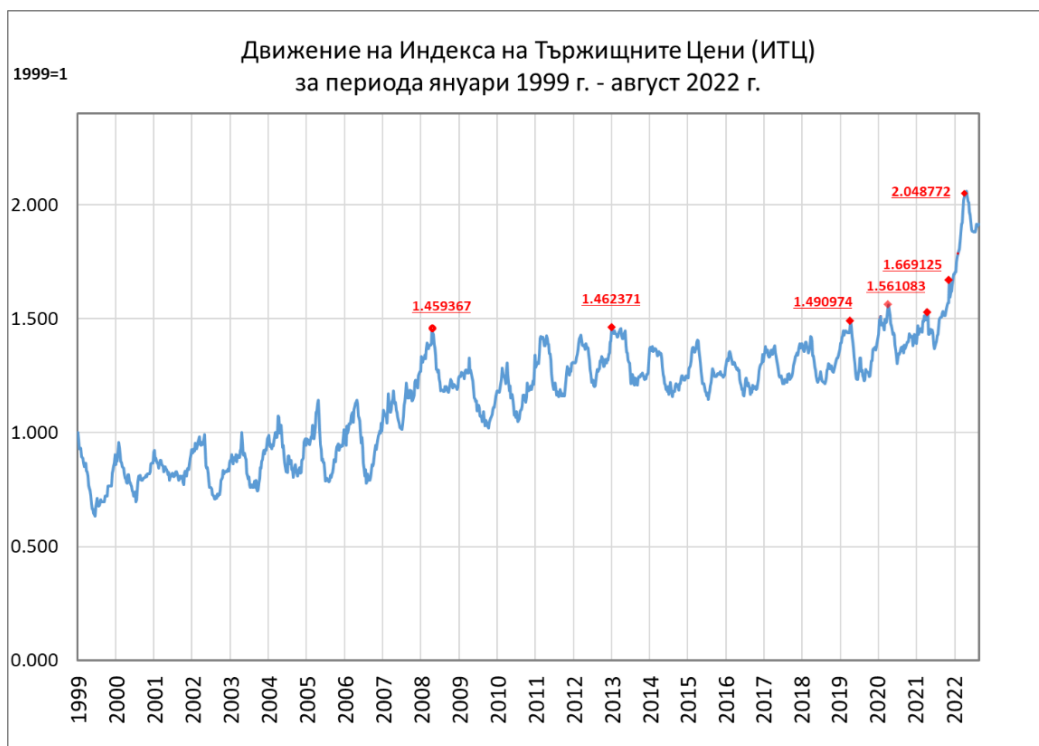
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ) за периода януари'21 - август'22

2005=1

седмици

Месец	Година	Индекс (ИТЦ)
януари	2021	1533
февруари	2021	1583
март	2021	1550
април	2021	1600
май	2021	1658
юни	2021	1550
юли	2021	1477
август	2021	1500
септември	2021	1600
октомври	2021	1632
ноември	2021	1650
декември	2021	1827
януари	2022	1839
февруари	2022	1900
март	2022	1950
април	2022	2072
май	2022	2222
юни	2022	2100
юли	2022	2020
август	2022	2065

фигура 3 ИТЦ за периода януари 2021 г. – август 2022 г.

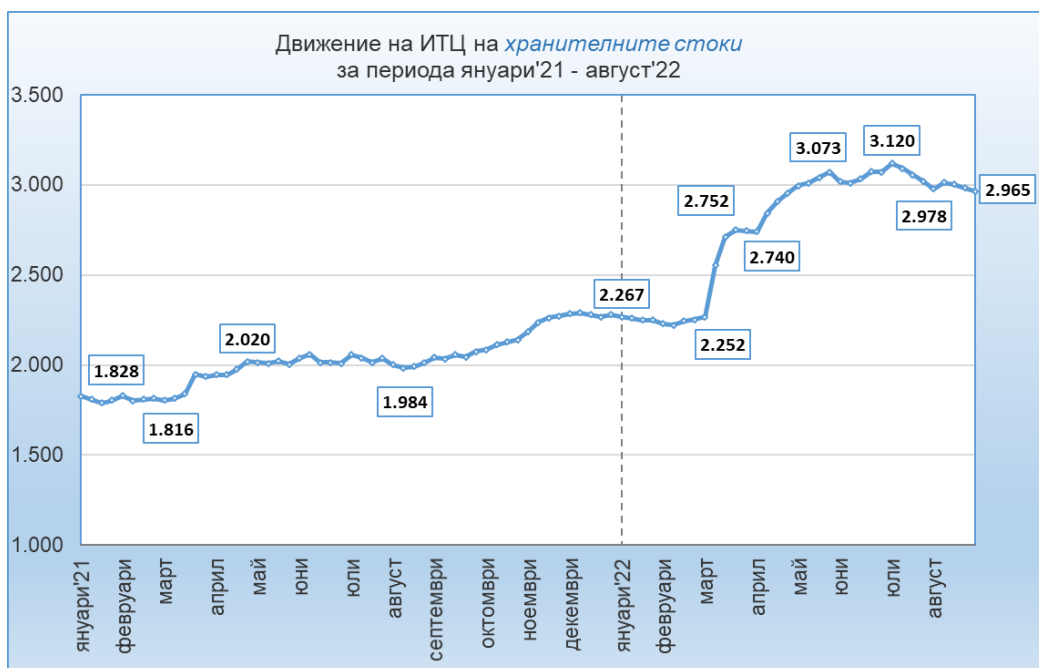

фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – август 2022 г.

Хранителни стоки

• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.

фигура 5 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2021 г. – август 2022 г.

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

В началото на август ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,978 пункта. Още през втората седмица кривата бележи лек ръст и до края на месеца кривата се стабилизира около ниво от 3,000 пункта.

Цените на част от стоките (брашно, олио и варива), които влизат в състава на индекса бележат спад в диапазона 1-6%, което рефlekтира върху движението на кривата.

В сравнение с предходния месец средномесечните стойности са с 2,7% по-ниски, но остават с 50% над нивото от същия период на миналата година. *фигура 5*

В началото на май 2022 г. стойностите на ИТЦ достигат за пореден месец пикови нива, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. *фигура 6*

Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г.

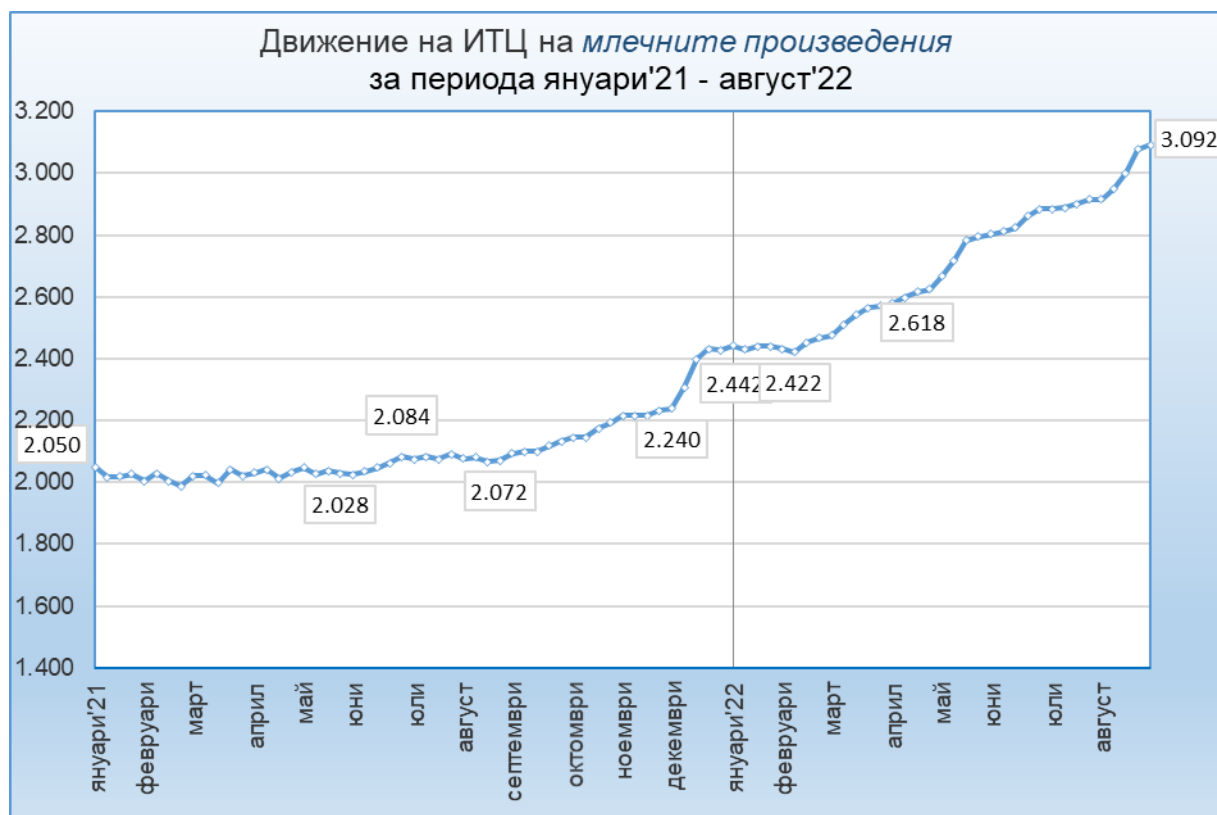
фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – август 2022 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2,916 пункта. В резултат на трайния възходящ тренд на цените на млечните произведения през втората половина на миналата година, както и в периода февруари – август тази година, кривата на индекса на млечните произведения през последната седмица на август достига до нови пикови нива за целия период, в който Комисията наблюдава млечните произведения. През целия месец индексът запазва устойчив възходящ тренд, което се обуславя от пълзящото поскъпване на млечните произведения. През последната седмица стойностите стъпват на ниво от 3,092 пункта. Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили с 45%. *фигура 7*

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше през втората половина на 2017 г. *фигура 8*

фигура 7 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2021 г. – август 2022 г.

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – август 2022 г.

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

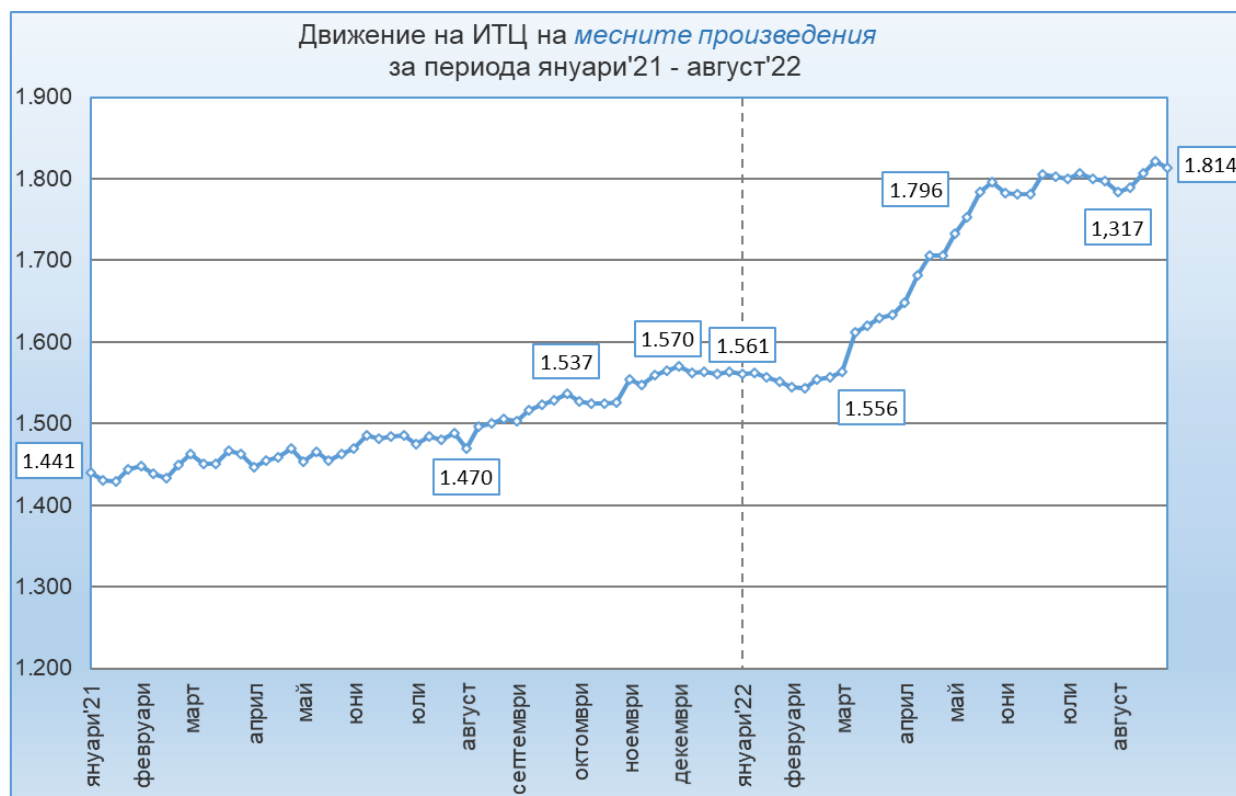
В началото на месец август ИТЦ на месото стартира от ниво 1,784 пункта. През следващата седмица стойностите се стабилизират на това ниво, а през втората половина на месеца кривата има лек възходящ тренд. Колебанието при движението на кривата през август се дължи на отклоненията в двете посоки при цените някои месни произведения. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 20,8 % по-високи. *фигура 9*

През четвъртата седмица на месец август са регистрирани нови пикови стойности на индекса на месните произведения от периода на неговото създаване.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетети и през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скумрия).

следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 10*

фигура 9 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2021 г. – август 2022 г.

фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – август 2022 г.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. август показва низходящ тренд при цените на олиото и брашното. Спрямо юли, през август е отчетен спад на цените с около 4-6%.

Цената на захарта поскъпва на месечина база с 5,8%. От началото на февруари се заражда силна възходяща тенденция. За периода февруари – август е отчетен ръст от 41% на цената на захарта. В този период се наблюдаваше значително поскъпване и на международната цена на захарта. През втората седмица цената стъпва на ниво от 2,34 лв./кг, която стойност е най-високата, отчетена от Комисията от 1999 г. до сега. Спрямо същия месец на миналата година захарта е поскъпнала със 72%. *фигура 21, фигура 11, Таблица 2*

През първите два месеца на годината цената на олиото има стабилен характер. От началото на март започва рязко покачване на стойностите. В края на втората седмица на месеца кривата рязко тръгва нагоре и през последната седмица на май цената достига до 5,25 лв./л. Поскъпването за този кратък период е 51%. През следващите два месеца стойностите се стабилизират, но на високите нива от месец май, като през първата седмица на юли е отчетена цена от 5,27 лв./л. След достигането на тази висока стойност, кривата тръгва надолу и в края на август стъпва на ниво от 4,84 лв./л. Отчетеният спад на цената на олиото на месечна база е 4,1%, а на годишна база има ръст от 56%. *фигура 12, Таблица 2, фигура 11*

През месец август се наблюдава поевтиняване с около 1,5% на фасула и ориза. Брашното също поевтинява на месечна база с 6,4%. Цената на яйцата отбелязва ръст спрямо предходния месец със 7,4%.

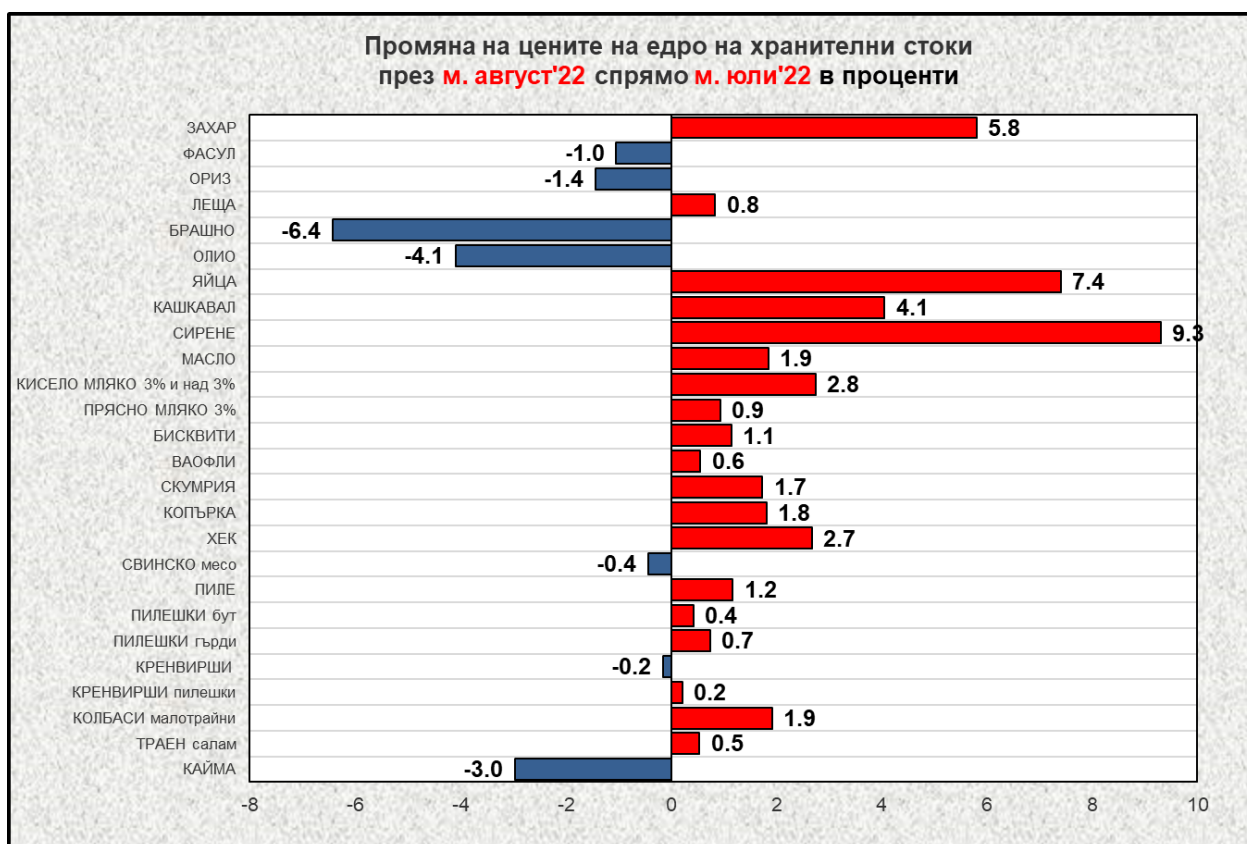
При млечните произведения през месец август отново се наблюдава поскъпване, което при кашкавала е 4%, при кравето сирене с 9% и при маслото 2 %. Цените на млеката се покачват леко с 2 - 3%.

При цените на месото и месните произведения през анализирания месец се наблюдава леко поскъпване на пилето, пилешките разфасовки и някои месни произведения, което е около 1-2%. Цените на другите месни произвиеия, както и на свиското месо намаляват незначително, а при каймата има спад от 3%.

От групата на сладкарските изделия (бисквити, вафли) има лек ръст на цените от около 1%. Месечните наблюдения на рибите показват ръст на цените в диапазона 2-3%.

Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през август'22 г. на месечна и годишна база*⁶

СТОКА	юли'22	август'22			август'21		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.24	2.37	▲ 5.8	0.13	1.38	▲ 72	0.99
ФАСУЛ	3.84	3.80	▼ -1.0	-0.04	3.68	▲ 3	0.12
ОРИЗ	2.78	2.74	▼ -1.4	-0.04	2.34	▲ 17	0.40
ЛЕЩА	3.57	3.60	▲ 0.8	0.03	2.57	▲ 40	1.03
БРАШНО	1.40	1.31	▼ -6.4	-0.09	1.03	▲ 27	0.28
ОЛИО	5.14	4.93	▼ -4.1	-0.21	3.16	▲ 56	1.77
ЯЙЦА	0.27	0.29	▲ 7.4	0.02	0.19	▲ 53	0.10
КАШКАВАЛ	15.52	16.15	▲ 4.1	0.63	11.35	▲ 42	4.80
СИРЕНЕ	10.10	11.04	▲ 9.3	0.94	6.82	▲ 62	4.22
МАСЛО	2.70	2.75	▲ 1.9	0.05	1.92	▲ 43	0.83
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	1.09	1.12	▲ 2.8	0.03	0.89	▲ 26	0.23
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.13	2.15	▲ 0.9	0.02	1.88	▲ 14	0.27
БИСКВИТИ	1.74	1.76	▲ 1.1	0.02	1.58	▲ 11	0.18
ВАОФЛИ	3.58	3.60	▲ 0.6	0.02	3.27	▲ 10	0.33
СКУМРИЯ	5.18	5.27	▲ 1.7	0.09	4.90	▲ 8	0.37
КОПЪРКА	2.75	2.80	▲ 1.8	0.05	2.31	▲ 21	0.49
ХЕК	5.60	5.75	▲ 2.7	0.15	5.27	▲ 9	0.48
СВИНСКО месо	9.32	9.28	▼ -0.4	-0.04	8.96	▲ 4	0.32
ПИЛЕ	5.97	6.04	▲ 1.2	0.07	4.40	▲ 37	1.64
ПИЛЕШКИ бут	4.63	4.65	▲ 0.4	0.02	3.57	▲ 30	1.08
ПИЛЕШКИ гърди	10.67	10.75	▲ 0.7	0.08	7.86	▲ 37	2.89
КРЕНВИРШИ	6.63	6.62	▼ -0.2	-0.01	5.54	▲ 19	1.08
КРЕНВИРШИ пилешки	4.69	4.70	▲ 0.2	0.01	3.84	▲ 22	0.86
КОЛБАСИ малотрайни	5.74	5.85	▲ 1.9	0.11	5.58	▲ 5	0.27
ТРАЕН салам	11.09	11.15	▲ 0.5	0.06	9.16	▲ 22	1.99
КАЙМА	7.75	7.52	▼ -3.0	-0.23	5.80	▲ 30	1.72

фигура 11 Промяна на цените на хранителните стоки през м. август 2022 г. на месечна база

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.

фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. август 2022 г. на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават изцяло възходящи тенденции. *Таблица 2, фигура 12*

Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на олиото, захарта и яйцата, които е в диапазона 53 - 72%. Поскъпване с 20 - 47% има при брашното и лещата, следвани от ориза (17%) и фасула (3%).

От началото на месец февруари се наблюдава устойчив възходящ тренд на млечните произведения. Месец август е поредният месец с достигнати пикови стойности на цените на кашкавала и сиренето. Цената на маслото също се повишава в периода април – август. *фигура 40*

Движението на цената на маслото от средата на миналата година е с плавна и устойчива възходяща тенденция, която през месец април се засилва и стъпва на най-високото до момента ниво. През месец май се наблюдава известно стабилизиране на цената на маслото, през юни кривата отново има плавен възходящ тренд, като са регистрирани най-високите нива за последните години. Стабилизиране на кривата се наблюдава през месец юли, а през август цената се колебае в двете посоки, но се стабилизира на високото ниво от 2,74 лв./бр. *фигура 44*

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпване в диапазон от 30-37% е отчетено при пилето, пилешките разфасовки и каймата и около 20% при месните произведения. Сравнително стабилна се задържа цената на свинското месо, чиято цена се е повишила спрямо същия месец на миналата година с 4%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване от 8 - 9% на скумрията и хека и с 21% на копърката.

При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от около 10%.

• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през август 2015 / 2022

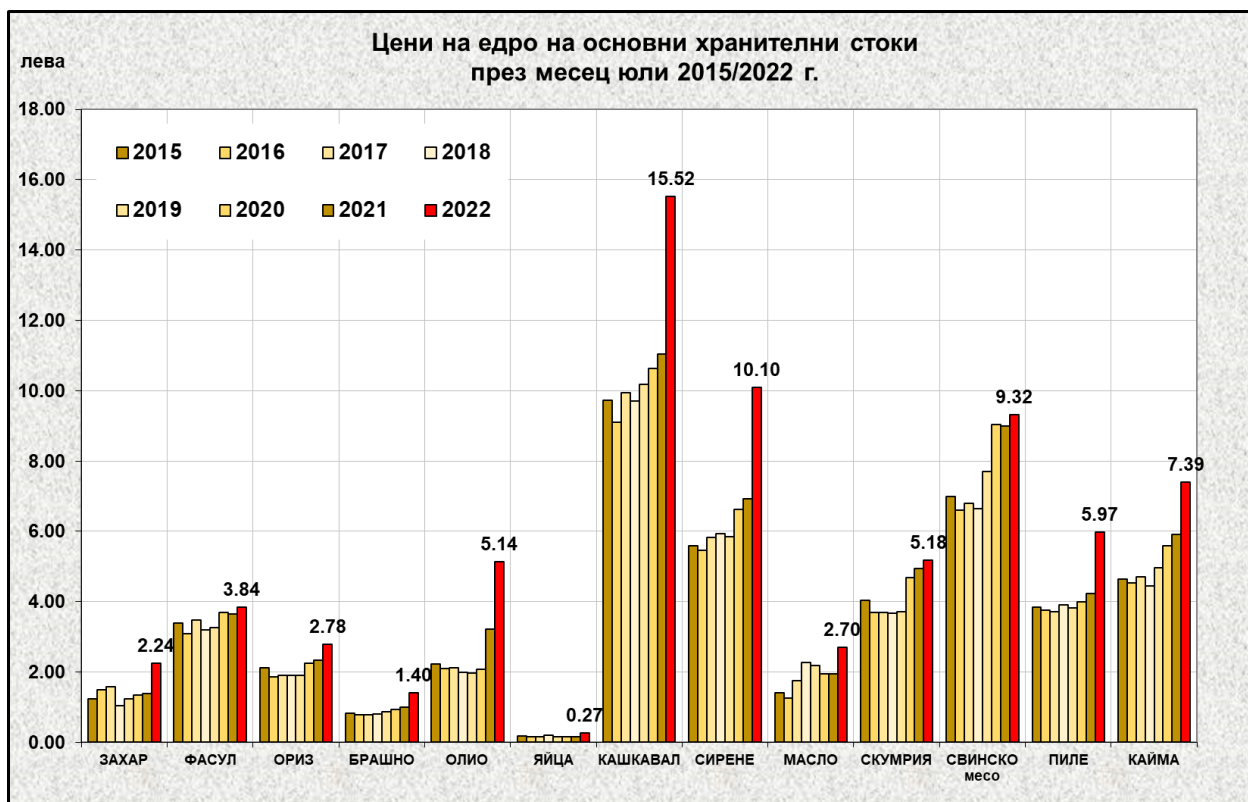
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. август за периода 2015/2022 г.*⁷

август	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2015	1.24	3.26	2.14	0.81	2.19	0.19	9.81	5.60	1.35	4.01	6.98	3.85	4.73	46
2016	1.51	3.17	1.92	0.81	2.14	0.17	9.29	5.52	1.29	3.71	6.81	3.77	4.65	45
2017	1.57	3.44	1.89	0.81	2.10	0.19	10.15	5.96	1.86	3.62	6.66	3.71	4.54	47
2018	1.04	3.10	1.92	0.79	1.94	0.19	9.80	5.86	2.24	3.80	6.43	3.88	4.56	46
2019	1.24	3.33	1.92	0.88	1.93	0.18	10.09	5.93	2.16	3.92	8.85	3.83	5.06	49
2020	1.37	3.70	2.24	0.94	2.09	0.18	10.80	6.70	1.92	4.81	9.38	4.00	5.57	54
2021	1.38	3.68	2.34	1.03	3.16	0.19	11.35	6.82	1.92	4.90	8.96	4.40	5.80	56
2022	2.37	3.80	2.74	1.31	4.93	0.29	16.15	11.04	2.75	5.27	9.28	6.04	7.52	73
Sparklines														

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец август в периода 2015 – 2022 г. показва, че през тази година цените на всички хранителните продукти, предмет на този анализ с изключение на свинското месо са най-високи за периода. *Таблица 3*

Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при олиото, захарта и млечните произведения. Цените на пилето и каймата през месец август тази година също са най-високи. *фигура 13*

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока през годините чрез Sparklines (блещукащи линии).

фигура 13 Цени на едро на харнителните стоки през м. август 2015/2022 г.

Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през август за периода 2015/2022 г. ^{*8}

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
август	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2015 г.	46	17	<u>63</u>
2016 г.	45	18	<u>63</u>
2017 г.	47	16	<u>63</u>
2018 г.	46	18	<u>64</u>
2019 г.	49	17	<u>66</u>
2020 г.	54	19	<u>73</u>
2021 г.	56	21	<u>77</u>
2022 г.	73	23	<u>96</u>

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец август 2022 г. сумата е 73 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 17 пункта или

⁸ *Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

30%. Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г. Увеличението на стойността на хранителните стоки в потребителската кошница за последните осем години е 27 пункта или 59%. Таблица 4, фигура 14

фигура 14 Стойност на потребителската кошница през август 2015/2022 г.

• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец август

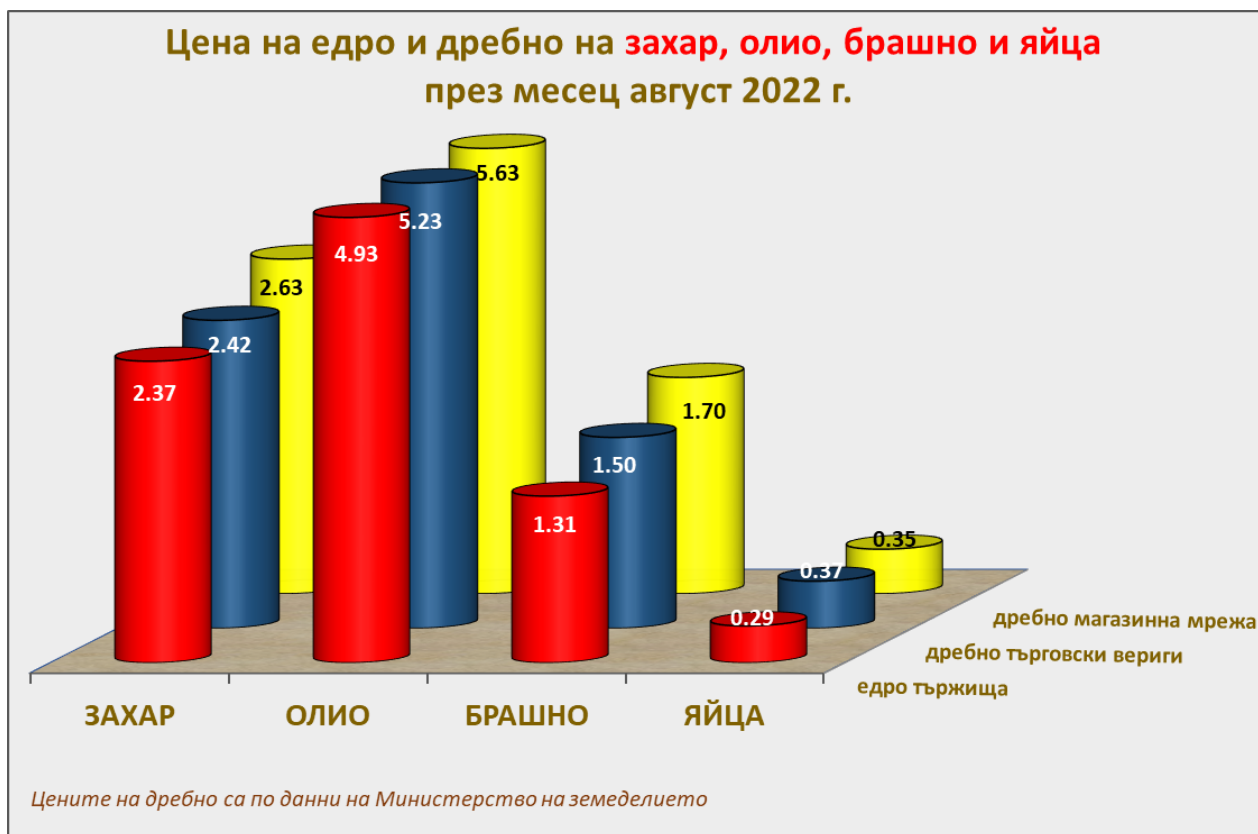
Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. август надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазона 2 – 28%, като надценката, отчетена при яйцата е 28% и 2% при захарта.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 30% е при брашното и 11-21% при цените на захарта, олиото и яйцата. Таблица 5, фигура 15

Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. август 2022 г.*⁹

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	2.37	2.42	2	0.05	2.63	11	0.26
ОЛИО	4.93	5.23	6	0.30	5.63	14	0.70
БРАШНО	1.31	1.50	15	0.19	1.70	30	0.39
ЯЙЦА	0.29	0.37	28	0.08	0.35	21	0.06

⁹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

фигура 15 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. август 2022 г.

• Анализ на цените на хранителни стоки по региони

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец август показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона ± 39 - 90%. Таблица 6, фигура 16

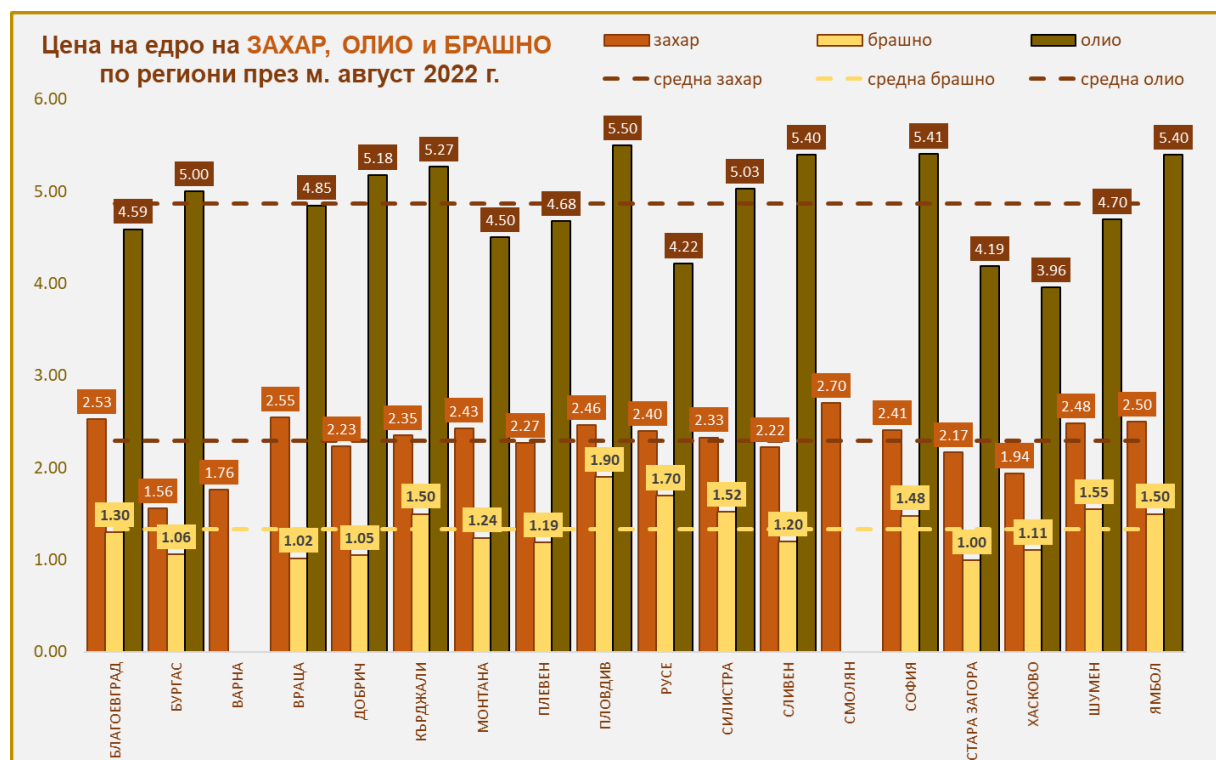
Средната за страната през месец август 2022 г. цена на захарта е 2,29 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Смолян – 2.70 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Бургас – 1,56 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 61% от тържищата, в една от областите цената е на нивата на средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 73%.

При средна за страната цена на олиото 4,87 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 5,50 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Хасково – 3,96 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 39%. В 50% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена и в една от тях цената се доближава до средната за месеца.

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през август в Пловдивска област – 1,90 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Стара Загора – 1,00 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,33 лв./кг. В 43% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 90%.

Таблица 6 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец август 2022 г.*¹⁰

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГГРАД	▲ 2.53	2.29	10	▼ 1.30	1.33	-2	▼ 4.59	4.87	-6
БУРГАС	▼ 1.56	2.29	-32	▼ 1.06	1.33	-20	▲ 5.00	4.87	3
ВАРНА	▼ 1.76	2.29	-23		1.33			4.87	
ВРАЦА	▲ 2.55	2.29	11	▼ 1.02	1.33	-23	▲ 4.85	4.87	0
ДОБРИЧ	▼ 2.23	2.29	-3	▼ 1.05	1.33	-21	▲ 5.18	4.87	6
КЪРДЖАЛИ	▲ 2.35	2.29	3	▲ 1.50	1.33	13	▲ 5.27	4.87	8
МОНТАНА	▲ 2.43	2.29	6	▲ 1.24	1.33	-7	▼ 4.50	4.87	-8
ПЛЕВЕН	▲ 2.27	2.29	-1	▼ 1.19	1.33	-11	▼ 4.68	4.87	-4
ПЛОВДИВ	▲ 2.46	2.29	7	▲ 1.90	1.33	43	▲ 5.50	4.87	13
РУСЕ	▲ 2.40	2.29	5	▲ 1.70	1.33	28	▼ 4.22	4.87	-13
СИЛИСТРА	▲ 2.33	2.29	2	▲ 1.52	1.33	14	▲ 5.03	4.87	3
СЛИВЕН	▼ 2.22	2.29	-3	▼ 1.20	1.33	-10	▲ 5.40	4.87	11
СМОЛЯН	▲ 2.70	2.29	18		1.33			4.87	
СОФИЯ	▲ 2.41	2.29	5	▲ 1.48	1.33	11	▲ 5.41	4.87	11
СТАРА ЗАГОРА	▼ 2.17	2.29	-5	▼ 1.00	1.33	-25	▼ 4.19	4.87	-14
ХАСКОВО	▼ 1.94	2.29	-15	▼ 1.11	1.33	-17	▼ 3.96	4.87	-19
ШУМЕН	▲ 2.48	2.29	8	▲ 1.55	1.33	17	▲ 4.70	4.87	-3
ЯМБОЛ	▲ 2.50	2.29	9	▲ 1.50	1.33	13	▲ 5.40	4.87	11

фигура 16 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. август 2022 г. по области

¹⁰ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

- Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 7 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец август 2022 г.*¹¹

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▼ 13.82	15.99	-14	▲ 11.93	11.19	7	▲ 3.02	2.71	11
БУРГАС		15.99		▼ 8.90	11.19	-20		2.71	
ВРАЦА	▲ 18.65	15.99	17	▲ 11.17	11.19	0	▲ 2.98	2.71	10
ДОБРИЧ	▼ 14.73	15.99	-8	▼ 10.95	11.19	-2		2.71	
КЪРДЖАЛИ	▲ 16.19	15.99	1	▲ 12.97	11.19	16	▲ 2.81	2.71	4
МОНТАНА	▲ 17.28	15.99	8	▼ 10.64	11.19	-5		2.71	
ПЛЕВЕН	▼ 15.77	15.99	-1	▼ 10.80	11.19	-3	▼ 2.67	2.71	-1
ПЛОВДИВ	▲ 18.00	15.99	13	▲ 12.33	11.19	10		2.71	
СИЛИСТРА		15.99		▲ 12.39	11.19	11	▼ 2.36	2.71	-13
СЛИВЕН	▼ 15.50	15.99	-3	▼ 10.00	11.19	-11		2.71	
СОФИЯ	▼ 15.50	15.99	-3	▲ 12.00	11.19	7	▼ 2.65	2.71	-2
СТАРА ЗАГОРА	▼ 14.82	15.99	-7	▲ 11.55	11.19	3		2.71	
ШУМЕН	▼ 15.67	15.99	-2	▼ 9.90	11.19	-12	▲ 2.80	2.71	3

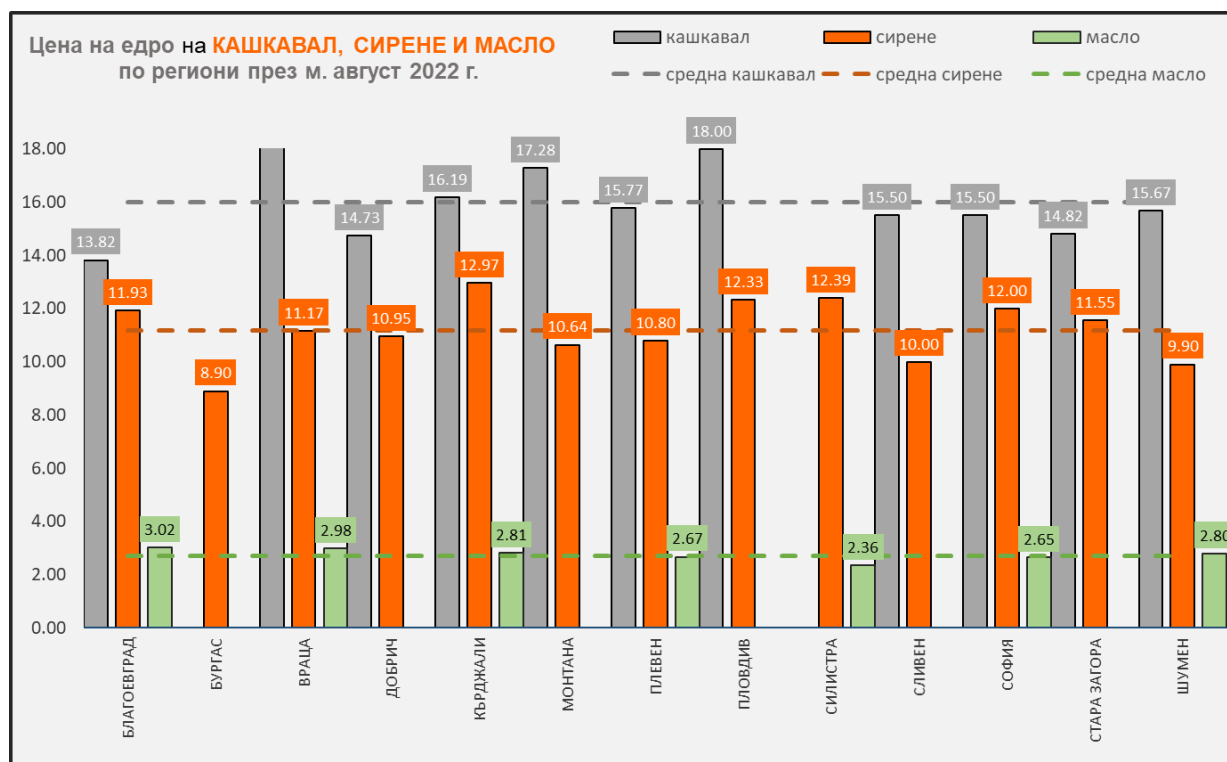
Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 28-46%, като тези отклонения са по – големи при кравето сирене. Таблица 7, фигура 17

Средната за страната през месец август 2022 г. цена на кашкавала е 15,99 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Враца – 18,65 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Благоевград – 13,82 лв./кг. В 36% от областите, в които има данни за продажби тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 35%.

При средна за страната цена на сиренето 11,19 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Кърджали – 12,97 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Бургас – 8,90 лв./кг. В 46% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 46%. Този марж на цените при сиренето се дължи на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища.

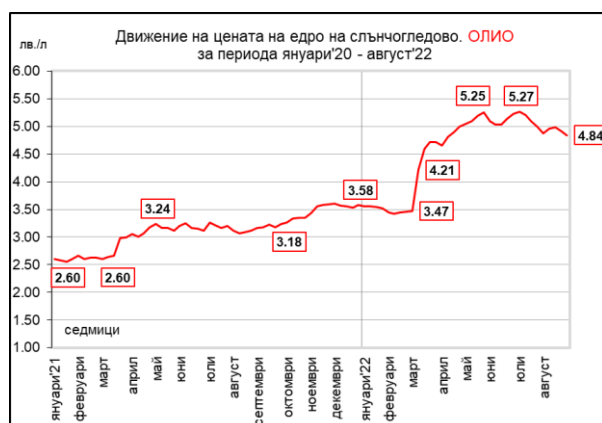
¹¹ Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

При средна за страната за месец август цена на маслото 2,71 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област Благоевград– 3,02 лв./бр., а минималната средна за месеца цена е била в област Силистра – 2,36 лв. В 57% от областите маслото се е търгуvalo на цена, по-висока от средната за страната, а в една област цената е близка до средната. Отклоненията в цените в различните региони са 28%.

фигура 17 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. август 2022 г. по области

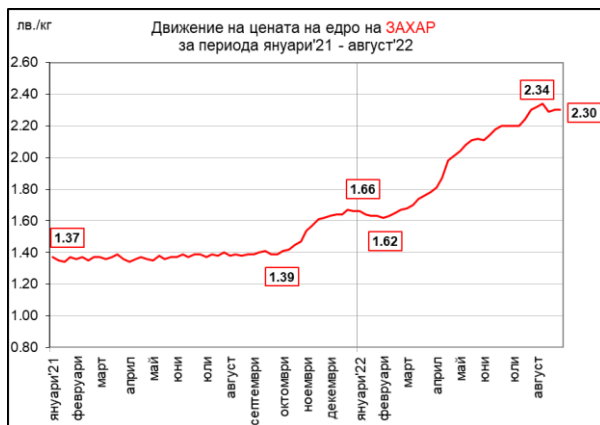
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

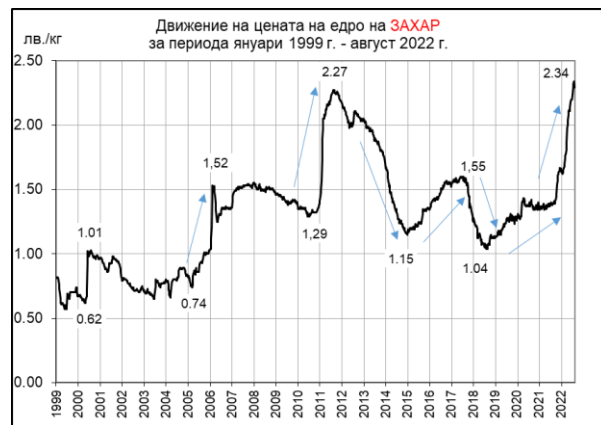
фигура 18

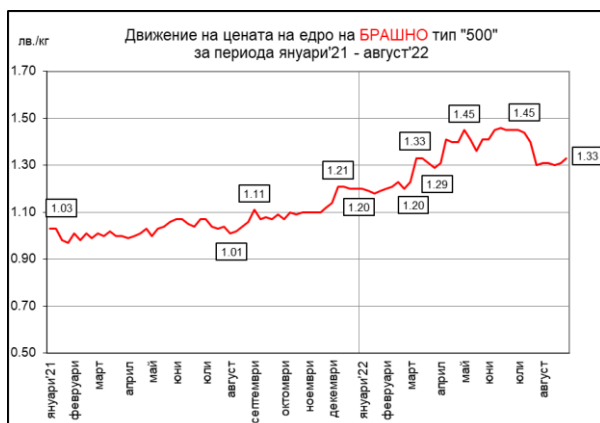
фигура 19

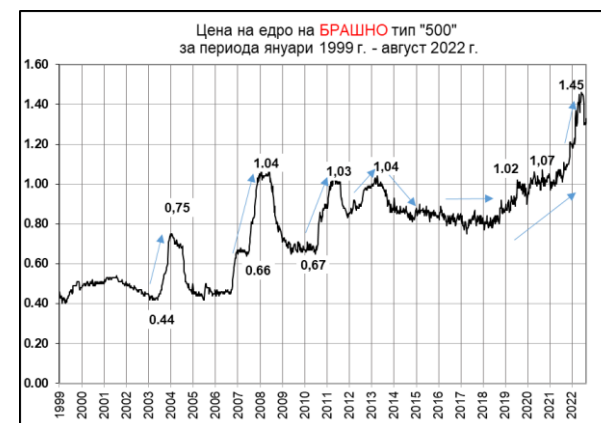
фигура 20

фигура 21

фигура 22

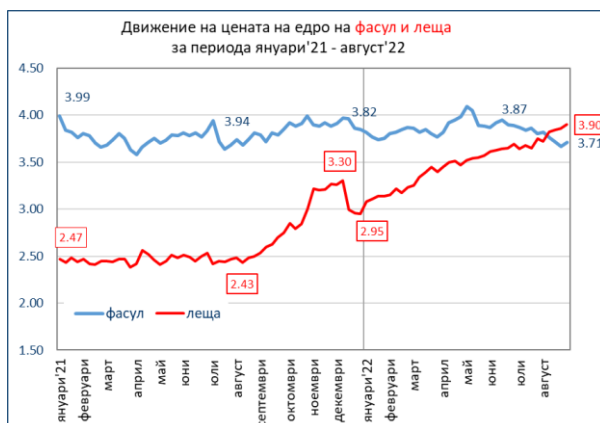
фигура 23

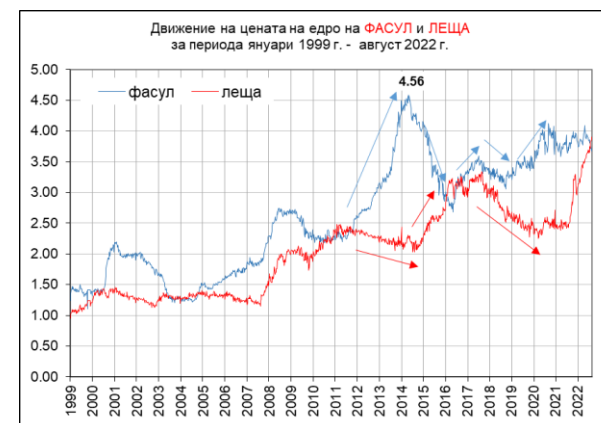
фигура 24

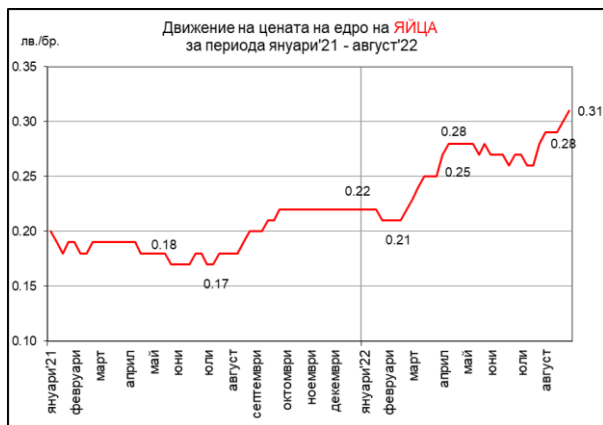
фигура 25

фигура 26

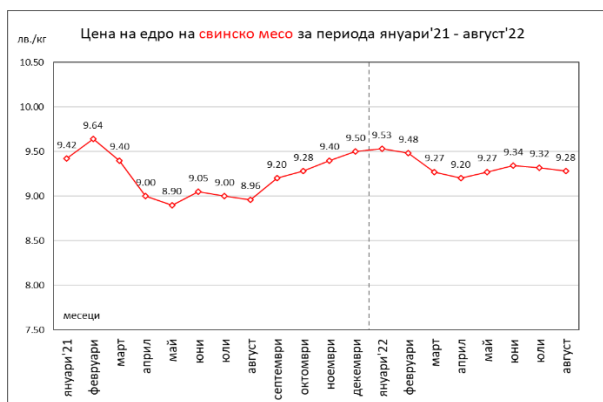
фигура 27

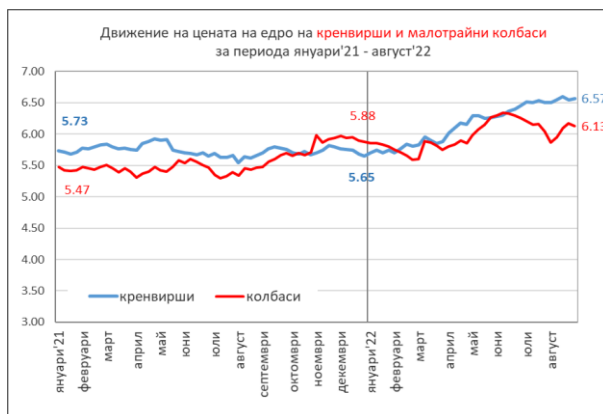
фигура 28

фигура 30

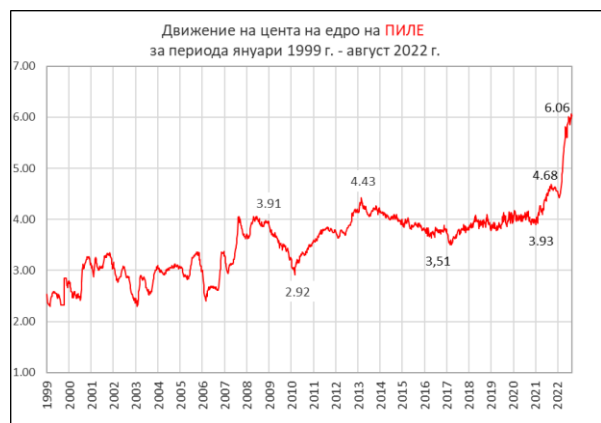
фигура 32

фигура 34

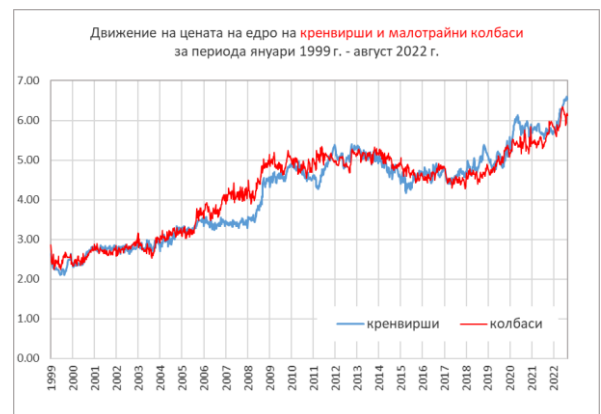
фигура 29

фигура 31

фигура 33

фигура 35

фигура 36

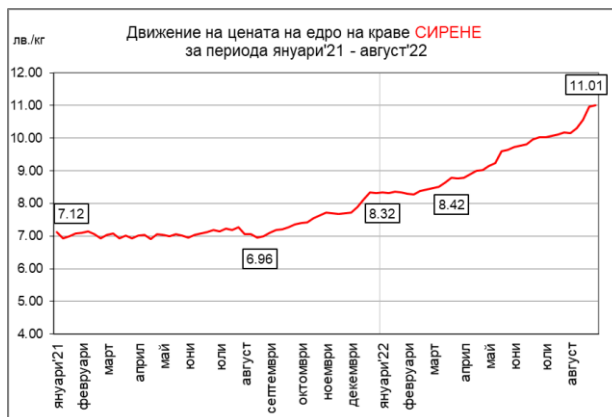
фигура 37

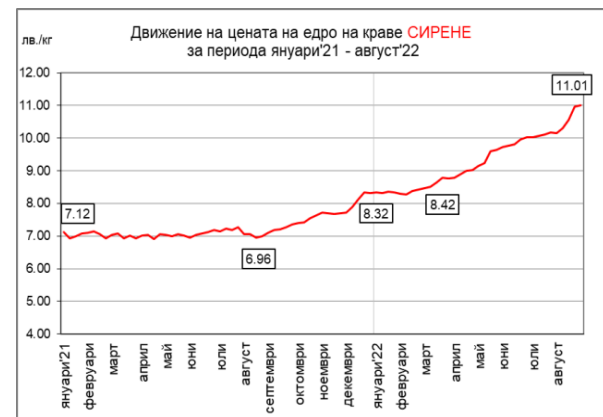
фигура 38

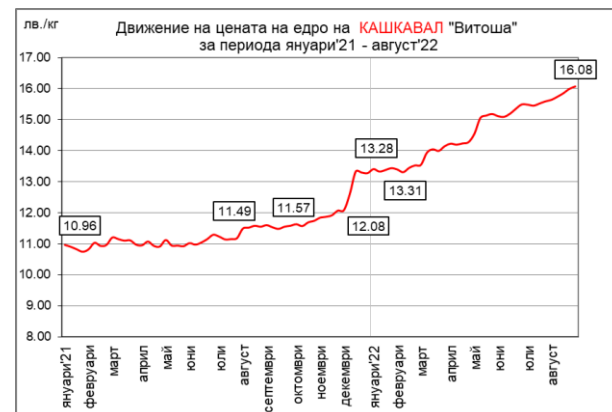
фигура 39

фигура 40

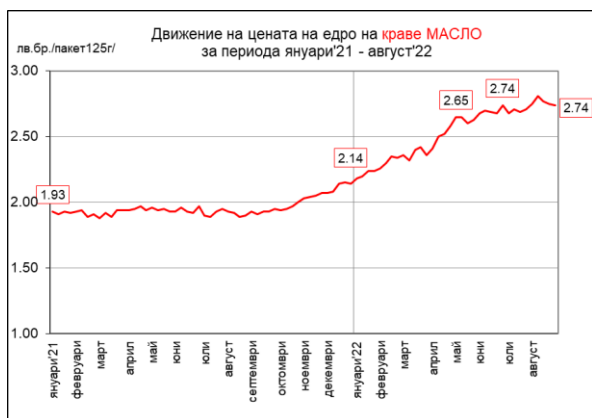
фигура 41

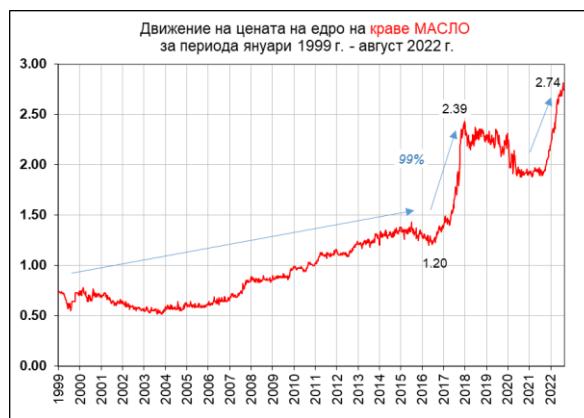
фигура 42

фигура 43

фигура 44

фигура 45

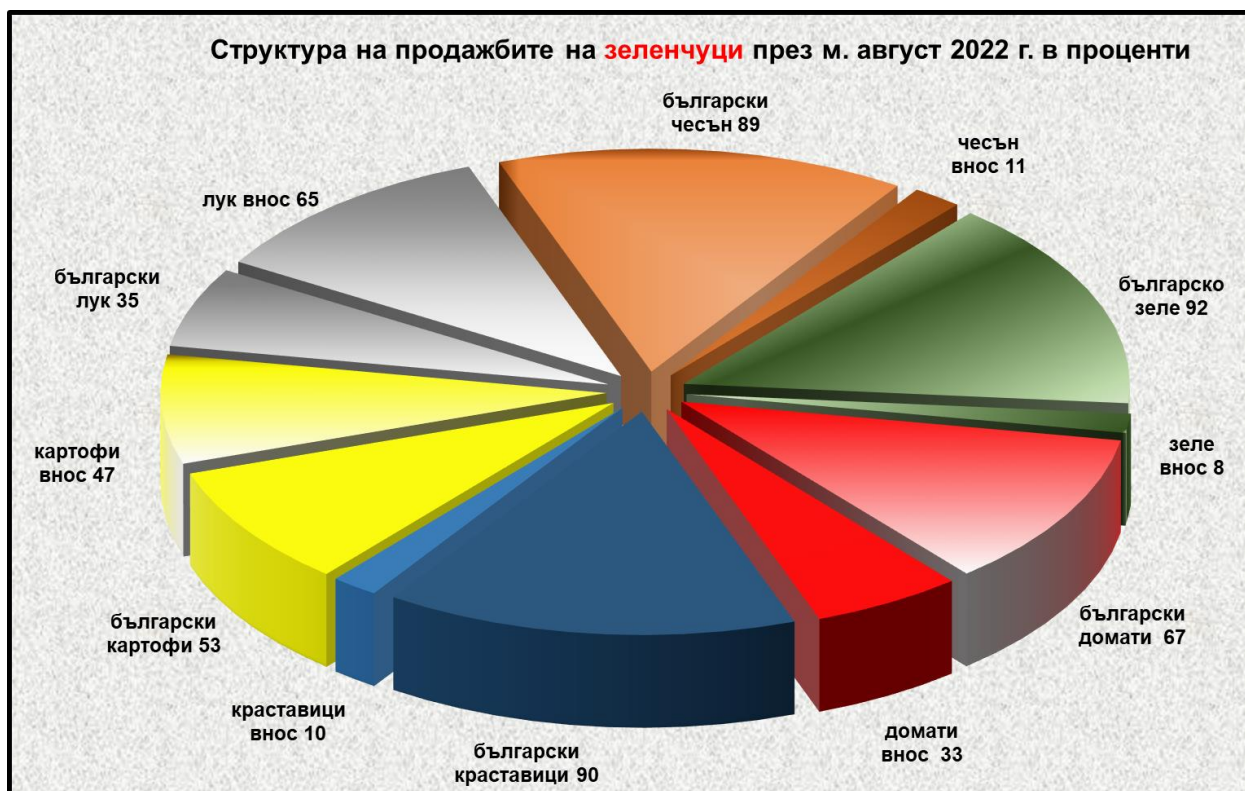
Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

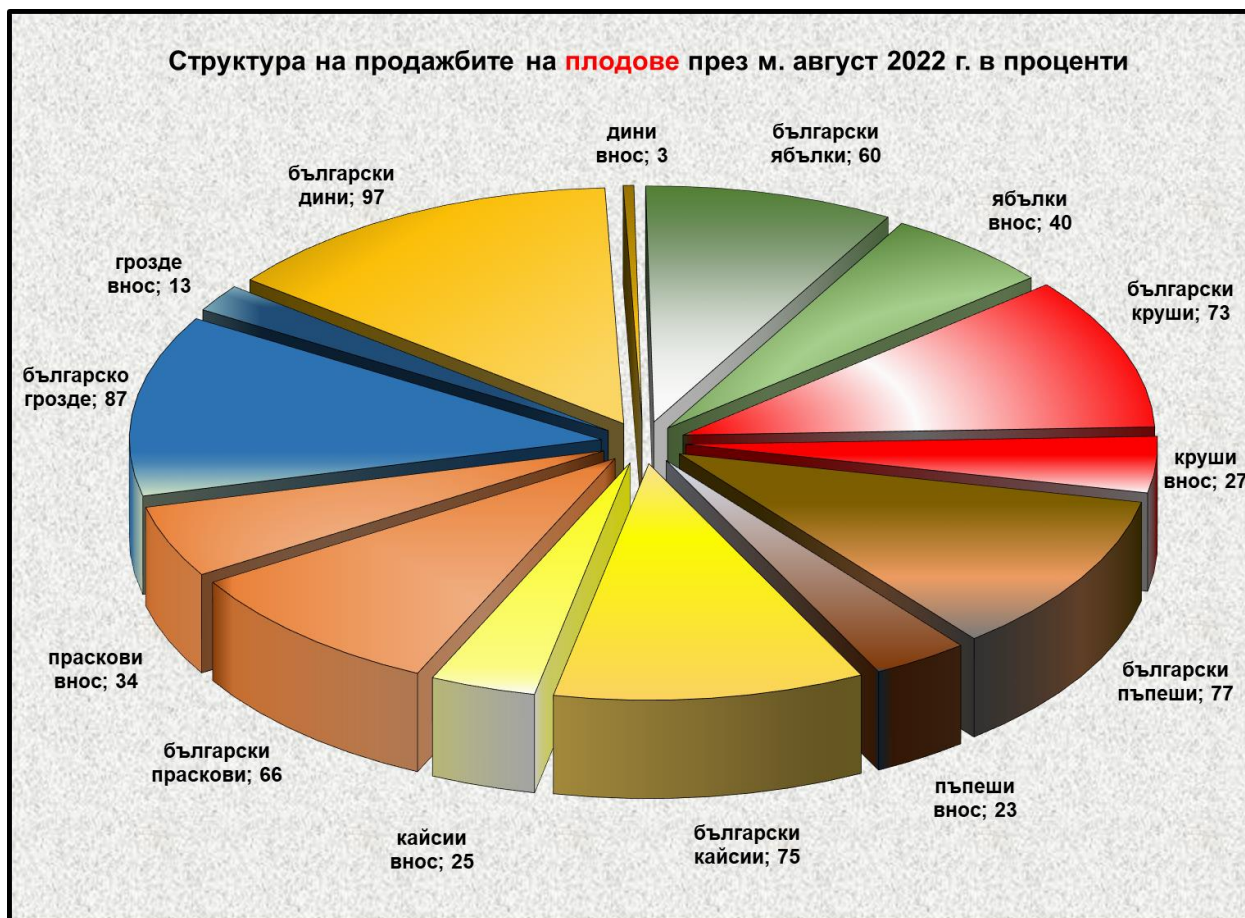
Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. август показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция на повечето стоки е по-голям от дела на продажбите от внос.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на вносната продукция само при продажбите на лук (65%). Предлаганите количества български краставици, зелето и чесъна преобладават на пазара през месеца и са около 90% от общо предлаганите зеленчуци. Количествата български картофи съставляват 53% от общите продажби, а българските домати надвишават продажбите от внос и съставляват 67% от общите количества. *фигура 46*

Наблюденията на пазара на плодове през август показват, че относителният дял на българската продукция на стоките, които са в сезона на производство и предлагане е по-голям. Количествата български дини, пъпеши и грозде са около 80-90%, а количествата български ябълки, круши, праскови и кайсии са около 50-70%. *фигура 47*

фигура 46 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. август 2022 г.

фигура 47 Относителен дял на продажбите на плодове през м. август 2022 г.

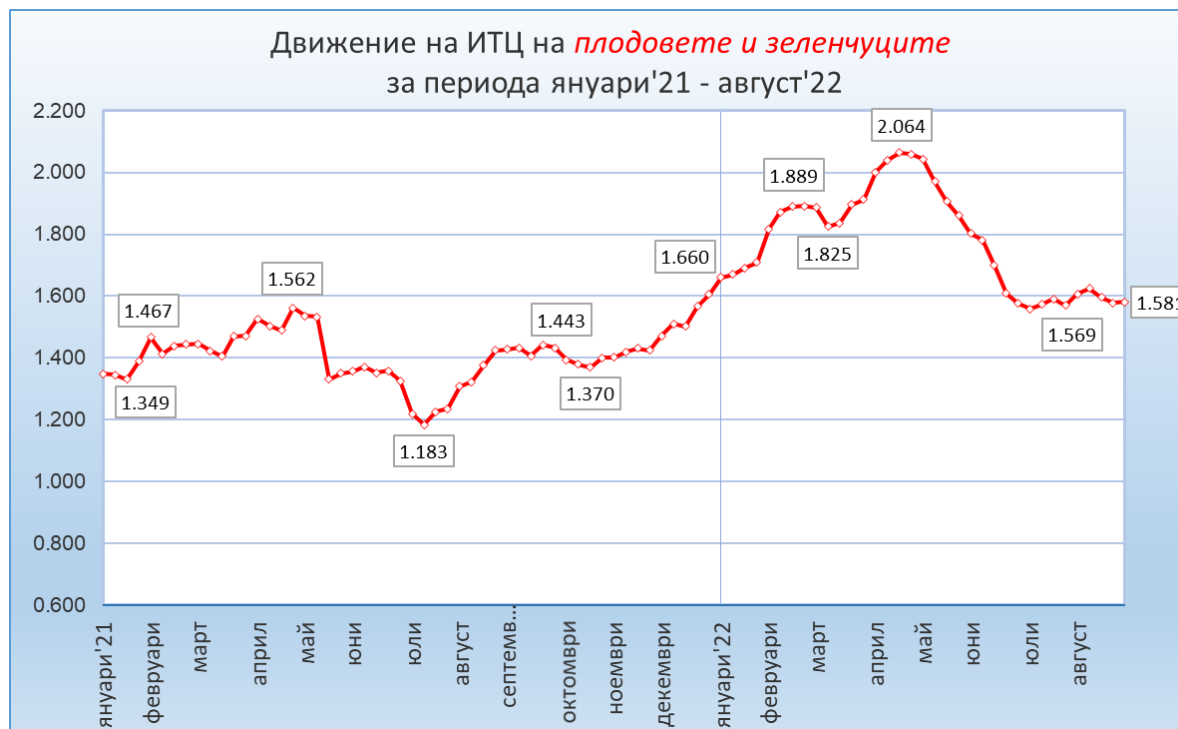
- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

Движението на кривата на ИТЦ¹² на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през настоящата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

През третата седмица на април този индекс стъпи на най-високото до момента ниво от 2,064 пункта и тези стойности са пикови за последните 20 години. От началото на месец май кривата придобива устойчив низходящ тренд, който се запазва и през месец юни. В началото на август кривата стартира от ниво 1,606 пункта. През следващата седмица стойността се покачва, но през останалата част от месеца кривата има низходящ тренд и стъпва на ниво от 1,581 пункта.

В сравнение със същия месец на предходната година средномесечните стойностите са с около 17% по-високи. *фигура 48*

Върху движението на индекса през месеца рефлектира сезонното поевтиняване на голяма част от зеленчуците и плодовете, които са в активния сезон на производство и предлагане. *фигура 49*

фигура 48 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2021 г. – август 2022 г.

¹² В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

фигура 49 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – август 2022 г

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец август трендовете са разнопосочни и варират в двете посоки с около $\pm 30\%$. При цените на плодовете, които са в активен период на предлагане (в този анализ – праскови, дини, и грозде) се наблюдава сезонно намаление.

Цените на домати намаляват на месечна база с 5-33%, като най-голям спад има при домати от открити площи – 33%.

Българските оранжерийни краставици посъпват спрямо предходния месец с 36%, корнишоните с 27%, а краставиците от внос със 7%.

Цените на пипера и патладжана бележат спад от 15-20%. Цените на картофите намаляват с 5%, останалите зеленчуци покачват леко цените си с 2-35.

През месец август цените на прасковите, дините и гроздето имат спад в интервала 10-20%. Посъпване на месечна база има при ябълките от 9%, а цените на бананите, лимоните и пъпешите са около нивата от предходния месец. *фигура 50, Таблица 8*

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с ясно изразени положителни трендове.

Поскъпването на зеленчуците на годишна база е значително и е в интервала 7–40%. Най-голям ръст спрямо същия месец на предходната година е регистриран при корнишоните (41%). Цените на българските оранжерийни домати и тези от внос са се повишили с около 20%.

Поскъпване на годишна база има и при полските краставици, което 17%, а цените на картофите и зрелия лук се повишават с около 35%.

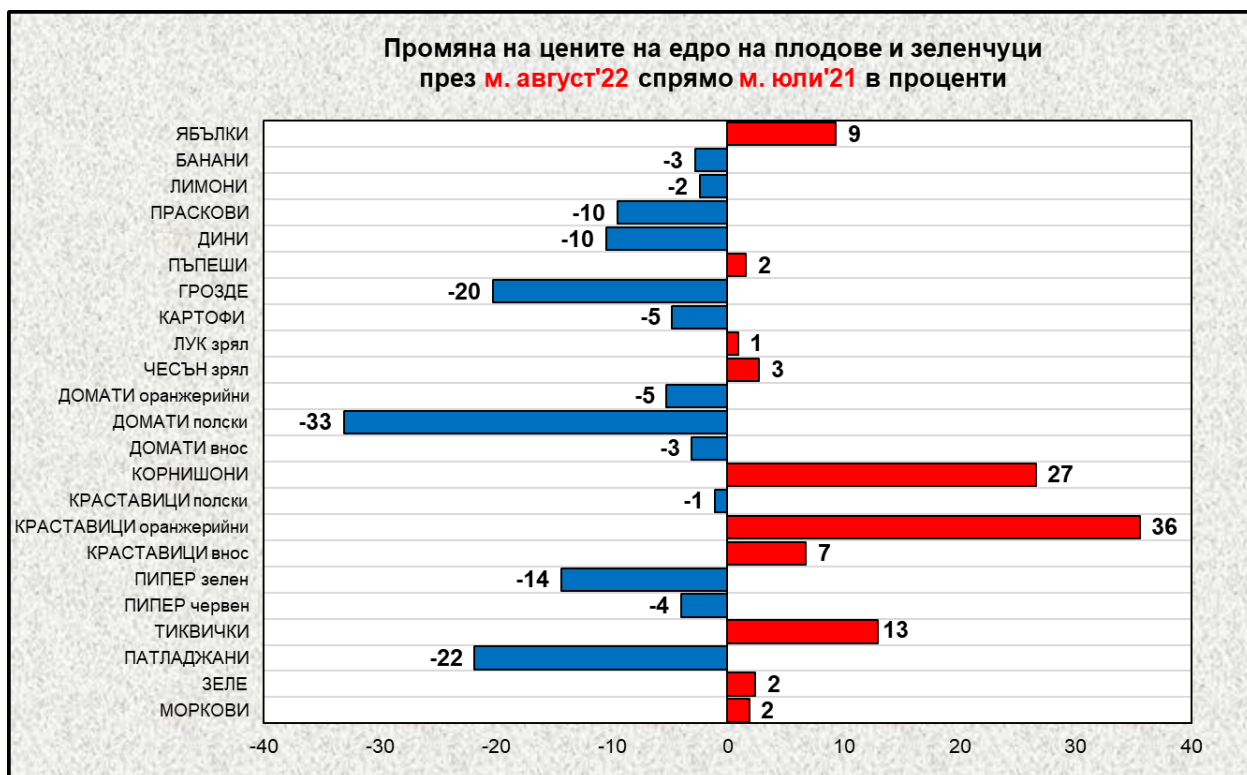
Повишение на цените на годишна база в диапазона 12 - 30% е отчетено при останалите зеленчуци, предмет на този анализ.

При цените на плодовете има поскъпване спрямо същия месец на предходната година на лимоните и бананите съответно с 2% и 20% и на дините, пъпешите и гроздето с 13-40%. По-ниски цени спрямо същия месец на миналата година са отчетени при прасковите (10%). Таблица 8, фигура 51

Таблица 8 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за август на месечна и годишна база^{*13}

СТОКА	юли'22	август'22				август'21		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.		цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.39	1.52	▲ 9	0.13		1.46	▲ 4	0.06
БАНАНИ	2.49	2.42	▼ -3		-0.07	2.02	▲ 20	0.40
ЛИМОНИ	2.94	2.87	▼ -2		-0.07	2.81	▲ 2	0.06
ПРАСКОВИ	2.00	1.81	▼ -10		-0.19	2.02	▼ -10	-0.21
ДИНИ	0.67	0.60	▼ -10		-0.07	0.48	▲ 25	0.12
ПЪПЕШИ	1.25	1.27	▲ 2		0.02	1.12	▲ 13	0.15
ГРОЗДЕ	3.51	2.80	▼ -20		-0.71	1.94	▲ 44	0.86
КАРТОФИ	1.05	1.00	▼ -5		-0.05	0.73	▲ 37	0.27
ЛУК зрял	1.09	1.10	▲ 1		0.01	0.82	▲ 34	0.28
ЧЕСЪН зрял	4.00	4.11	▲ 3	0.11		3.83	▲ 7	0.28
ДОМАТИ оранжерийни	2.29	2.17	▼ -5		-0.12	1.76	▲ 23	0.41
ДОМАТИ полски	2.66	1.78	▼ -33		-0.88	1.52	▲ 17	0.26
ДОМАТИ внос	2.26	2.19	▼ -3		-0.07	1.67	▲ 31	0.52
КОРНИШОНИ	1.58	2.00	▲ 27	0.42		1.42	▲ 41	0.58
КРАСТАВИЦИ полски	1.89	1.87	▼ -1		-0.02	1.60	▲ 17	0.27
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1.66	2.25	▲ 36	0.59		2.37	▼ -5	-0.12
КРАСТАВИЦИ внос	1.62	1.73	▲ 7	0.11		2.07	▼ -16	-0.34
ПИПЕР зелен	1.95	1.67	▼ -14		-0.28	1.42	▲ 18	0.25
ПИПЕР червен	2.25	2.16	▼ -4		-0.09	1.65	▲ 31	0.51
ТИКВИЧКИ	1.08	1.22	▲ 13	0.14		1.09	▲ 12	0.13
ПАТЛАДЖАНИ	1.65	1.29	▼ -22		-0.36	1.10	▲ 17	0.19
ЗЕЛЕ	0.83	0.85	▲ 2		0.02	0.85	0	0.00
МОРКОВИ	1.07	1.09	▲ 2		0.02	0.92	▲ 18	0.17

¹³ * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

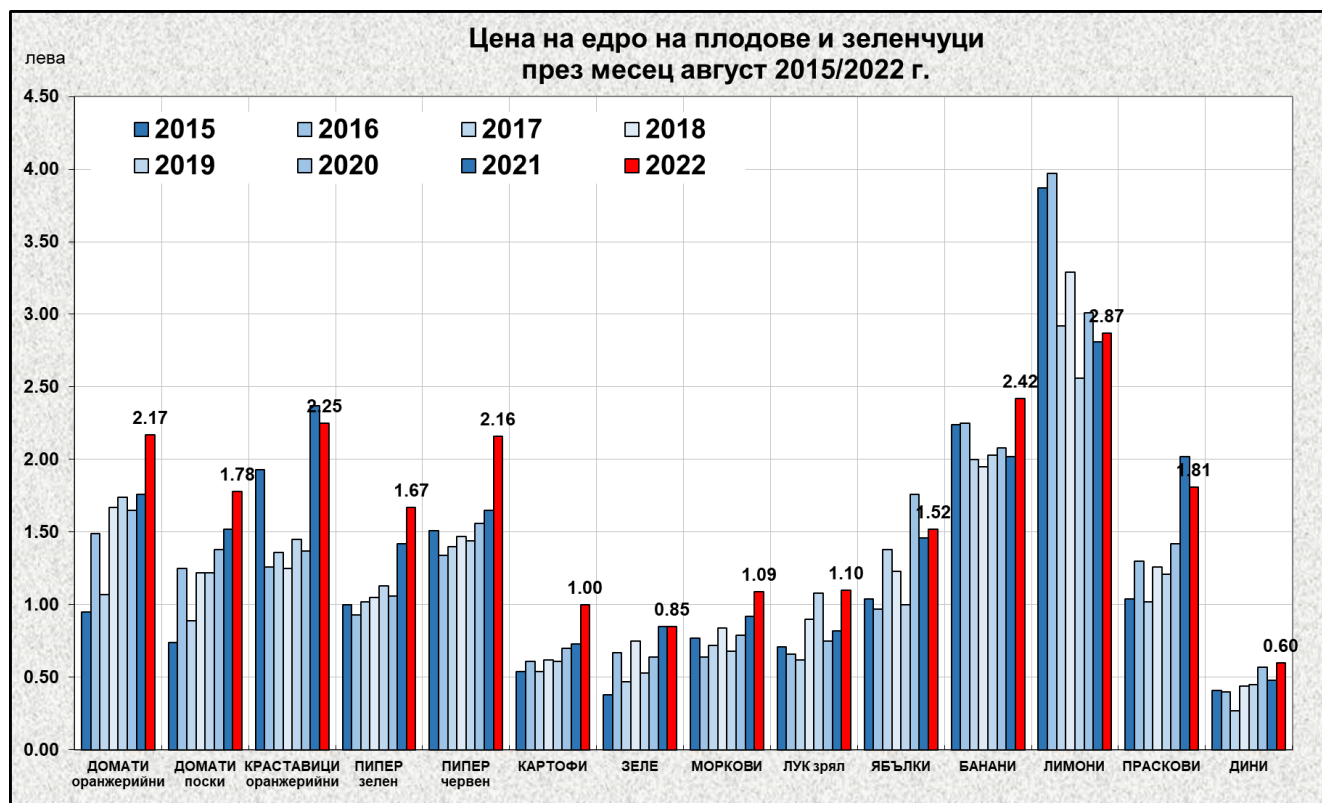

фигура 50 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. август'22 на месечна база

фигура 51 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. август'22 на годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през август 2015/2022 г.

фигура 52 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. август 2015/2022 г.

Таблица 9 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец август за периода 2015/2022 г.*¹⁴

август	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ поски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ПРАСКОВИ	ДИНИ	стойност на единица продукт
2015	0.95	0.74	1.93	1.00	1.51	0.54	0.38	0.77	0.71	1.04	2.24	3.87	1.04	0.41	17
2016	1.49	1.25	1.26	0.93	1.34	0.61	0.67	0.64	0.66	0.97	2.25	3.97	1.30	0.40	18
2017	1.07	0.89	1.36	1.02	1.40	0.54	0.47	0.72	0.62	1.38	2.00	2.92	1.02	0.27	16
2018	1.67	1.22	1.25	1.05	1.47	0.62	0.75	0.84	0.90	1.23	1.95	3.29	1.26	0.44	18
2019	1.74	1.22	1.45	1.13	1.44	0.61	0.53	0.68	1.08	1.00	2.03	2.56	1.21	0.45	17
2020	1.65	1.38	1.37	1.06	1.56	0.70	0.64	0.79	0.75	1.76	2.08	3.01	1.42	0.57	19
2021	1.76	1.52	2.37	1.42	1.65	0.73	0.85	0.92	0.82	1.46	2.02	2.81	2.02	0.48	21
2022	2.17	1.78	2.25	1.67	2.16	1.00	0.85	1.09	1.10	1.52	2.42	2.87	1.81	0.60	23
Sparklines															

¹⁴ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. август 2022 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2015 – 2022 г.) показва следните тенденции: *Таблица 9, фигура 52*

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. август на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.

- Цените на домати, зеления и червения пипер, картофите и морковите минават значително над нивата от предходните години на периода.

- Цените на зелето и зрелия лук през тази година се движат около нивата от 2019 г. и 2021 г..

- Цените на едро на ябълките през август 2022 г. са по-ниски спрямо същия месец на предходните години, но остават над нивата от периода 2015 – 2017 г.

- Цените на бананите през месец август тази година бележат ръст спрямо същия месец на предходните седем години. Покачване на цените на бананите се наблюдава и на международния пазар

- Цената на лимоните се доближава до цените от 2018 г. и остава много под ценовите равнища през 2016 г.

- Цената на прасковите през тази година е по-ниска, спрямо предходната година, но е по-висока спрямо същия месец на другите години от периода.

- Цените на дините през този сезон са най-високи за периода.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец август 2022 г. сумата е 23 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е само 2 пункта (9,5%).

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г

Увеличението на стойността на плодовете и зеленчуците в потребителската кошница за последните осем години е 6 пункта или 35%. *Таблица 4, фигура 14*

- Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на зеленчуците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са около 30-180%. Таблица 10, фигура 53

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Благоевград (2,99 лв./кг), а най-ниските съответно в област София (1,70 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 2,14 лв./кг. В 50% от областите цената е била по-висока от средната, в една област тя е била на нивото около средната за страната, а маржът е 76%.

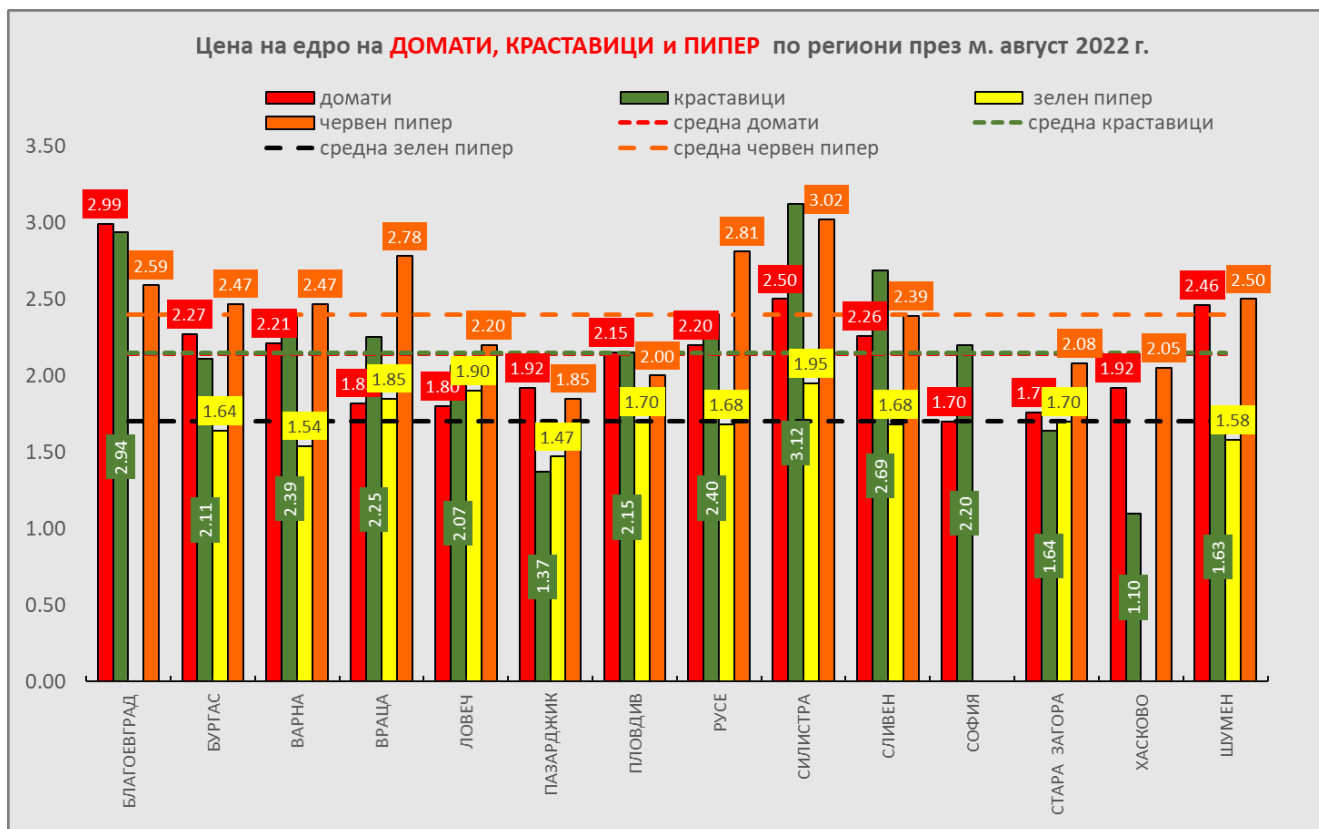
Краставиците са се търгували на най-високи цени в Силистра (3,12 лв./кг), а най-ниските цени през август са регистрирани на тържищата в Хасково – 1,10 лв./кг. При средна за страната цена на краставиците за месеца 2,15 лв./кг, в 50% от областите цената е била по-висока, в една област тя е била на нивото на средната за страната, а маржът на цените в различните региони е 184%. Високите стойности на маржа се дължат на различното качество и различните сортове на краставиците, които си търгуват на отделните тържища.

Средната цена на зеления пипер през месец август е 1,70 лв./кг. Най-високите цени са отчетени в Силистра – 1,95 лв., а най-ниските са в Пазарджик – 1,47 лв. Маржът в цените на различните региони е 33%. В 27% от тържищата, на които са регистрирани продажби, цената на пипера е по-висока от средната, а в два региона пиперът се е търгувал на цена близка до средната.

Таблица 10 Цени на едро на зеленчуци по области през август 2022 г.*¹⁵

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната	ПИПЕР зелен	средна зелен пипер	изменение спрямо средната	ПИПЕР червен	средна червен пипер	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▲ 2.99	2.14	40	▲ 2.94	2.15	37	▲ 1.64	1.70	-4	▲ 2.59	2.40	8
БУРГАС	▲ 2.27	2.14	6	▼ 2.11	2.15	-2	▼ 1.54	1.70	-9	▲ 2.47	2.40	3
ВАРНА	▲ 2.21	2.14	3	▲ 2.39	2.15	11	▼ 1.70	1.70	0	▲ 2.47	2.40	3
ВРАЦА	▼ 1.82	2.14	-15	▲ 2.25	2.15	5	▲ 1.85	1.70	9	▲ 2.78	2.40	16
ЛОВЕЧ	▼ 1.80	2.14	-16	▼ 2.07	2.15	-4	▲ 1.90	1.70	12	▼ 2.20	2.40	-8
ПАЗАРДЖИК	▼ 1.92	2.14	-10	▼ 1.37	2.15	-36	▼ 1.47	1.70	-14	▼ 1.85	2.40	-23
ПЛОВДИВ	▲ 2.15	2.14	0	▲ 2.15	2.15	0	▲ 1.70	1.70	0	▼ 2.00	2.40	-17
РУСЕ	▲ 2.20	2.14	3	▲ 2.40	2.15	12	▼ 1.68	1.70	-1	▲ 2.81	2.40	17
СИЛИСТРА	▲ 2.50	2.14	17	▲ 3.12	2.15	45	▲ 1.95	1.70	15	▲ 3.02	2.40	26
СЛИВЕН	▲ 2.26	2.14	6	▲ 2.69	2.15	25	▼ 1.68	1.70	-1	▼ 2.39	2.40	0
СОФИЯ	▼ 1.70	2.14	-21	▲ 2.20	2.15	2	1.70	1.70	0	2.08	2.40	-13
СТАРА ЗАГОРА	▼ 1.76	2.14	-18	▼ 1.64	2.15	-24	1.70	1.70	0	▼ 2.05	2.40	-15
ХАСКОВО	▼ 1.92	2.14	-10	▼ 1.10	2.15	-49	1.58	1.70	-7	2.50	2.40	4
ШУМЕН	▲ 2.46	2.14	15	▼ 1.63	2.15	-24						

¹⁵ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

фигура 53 Цени на едро на домати и краставици през м. август 2022 г. по области

Таблица 11 Цени на едро на плодове по области през август 2022 г.*¹⁶

ОБЛАСТ	ябълки	средна ябълки	изменение спрямо средната	ДИНИ	средна дини	изменение спрямо средната	ПРАСКОВИ	средна праскови	изменение спрямо средната	ГРОЗДЕ	средна грозде	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГРАД	▲ 2.15	1.59	35	▲ 0.79	0.59	34	▲ 1.86	1.84	1	▲ 3.00	2.84	6
БУРГАС	▲ 1.85	1.59	16	▲ 0.73	0.59	24	▲ 2.14	1.84	16	▲ 2.60	2.84	-8
ВАРНА	▼ 1.06	1.59	-33	▲ 0.80	0.59	36	▲ 2.19	1.84	19	▲ 3.28	2.84	15
ВРАЦА	▼ 1.57	1.59	-1	▲ 0.68	0.59	15	▼ 1.76	1.84	-4	▲ 2.20	2.84	-23
ЛОВЕЧ	▲ 2.00	1.59	26	▲ 0.63	0.59	7	▲ 2.00	1.84	9	▲ 3.00	2.84	6
ПАЗАРДЖИК	▼ 1.28	1.59	-19	▼ 0.50	0.59	-15	▼ 1.51	1.84	-18	▲ 2.84	2.84	9
ПЛОВДИВ	▼ 1.50	1.59	-6	▼ 0.55	0.59	-7	▲ 2.10	1.84	14	▲ 3.10	2.84	34
РУСЕ	▼ 1.50	1.59	-6	▲ 0.59	0.59	0	▼ 1.55	1.84	-16	▲ 3.00	2.84	6
СИЛИСТРА	▼ 1.35	1.59	-15	▲ 0.74	0.59	25	▲ 2.25	1.84	22	▲ 3.04	2.84	7
СЛИВЕН	▲ 2.20	1.59	38	▼ 0.58	0.59	-2	▼ 1.70	1.84	-8	▲ 2.73	2.84	-30
СОФИЯ	▲ 1.69	1.59	6	▼ 0.50	0.59	-15	▼ 1.81	1.84	-2	▲ 2.00	2.84	-17
СТАРА ЗАГОРА	▼ 1.38	1.59	-13	▼ 0.40	0.59	-32	▲ 1.66	1.84	-10	▲ 2.84	2.84	-4
ХАСКОВО	▼ 1.35	1.59	-15	▼ 0.30	0.59	-49	▲ 2.00	1.84	9			
ШУМЕН	▼ 1.34	1.59	-16	▼ 0.51	0.59	-14	▼ 1.20	1.84	-35			

Наблюденията на цените по региони на плодовете показват, че разликите в цените в страната са в диапазона 88-167% като най-големият марж е при цената на дините. Таблица 11, фигура 54

¹⁶ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

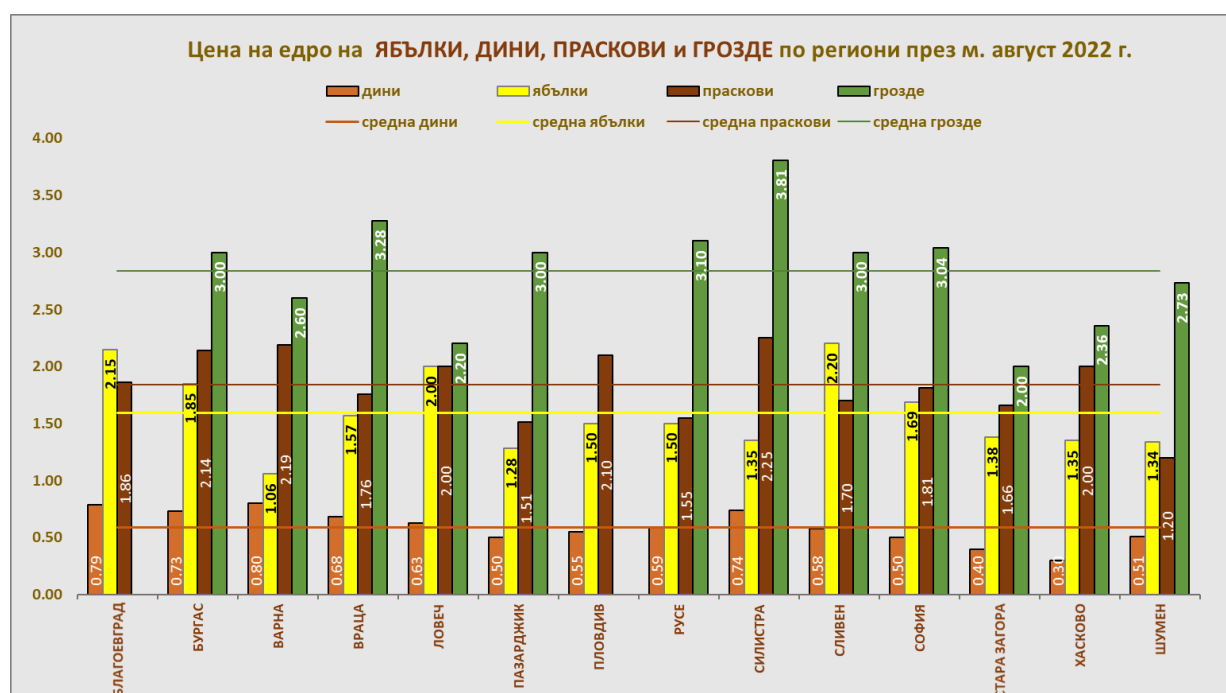
При средна цена на дините през месеца 0,59 лв./кг, най-високите цени са регистрирани във Варна (0,80 лв.), а минималните съответно са били в Хасково – 0,30 лв. Отклоненията в цените на дините в различните региони са 167%, а в 43% от областите цената е над средната за страната. В Русе дините са се търгували на средната за страната цена.

Наблюденията на цените на ябълките по региони през август показват, че при средна цена за месеца 1,59 лв./кг, най-високата стойност е регистрирана на стоковите тържища в област Сливен – 2,20 лв./кг, а най-ниска във Варна – 1,06 лв./кг. В 36% от областите цената е над средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 108%.

Прасковите са се търгували през месеца най-скъпо в област Силистра (2,25 лв./кг), а най-евтини са били в област Шумен (1,20 лв./кг), при средна цена на прасковите 1,84 лв./кг. В 43% от областите цената е била над средната за страната, а в една област тя се доближава до средната за страната. Отклоненията в цените в различните области е 88%.

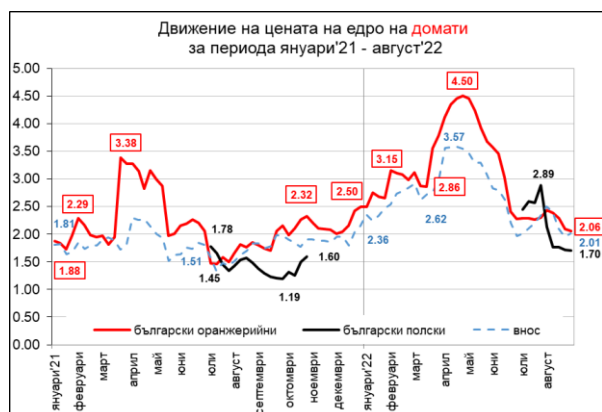
Средната цена за месеца на гроздето е 2,84 лв. Най-високите цени са регистрирани в Силистра – 3,81 лв., а най-ниските съответно в Стара Загора – 2,00 лв. Маржът на цените за различните региони е 91%. В 58% от областите цената е била над средната за страната.

Отклоненията в цените на плодовете в различните региони се дължи на различните сортове, които се търгуват, както и на различното качество на предлаганите плодове.

фигура 54 Цени на едро на плодове през м. август 2022 г. по области

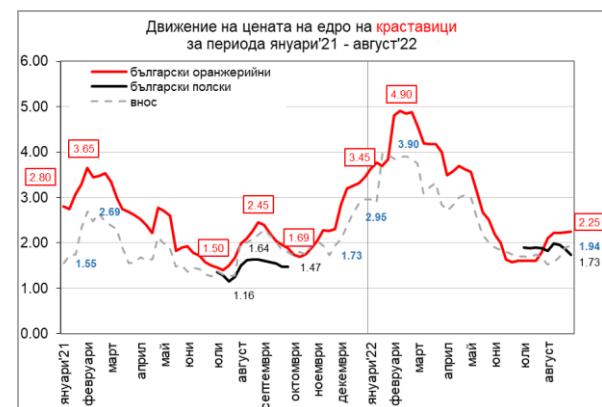
- **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

фигура 55

фигура 56

фигура 57

фигура 58

фигура 59

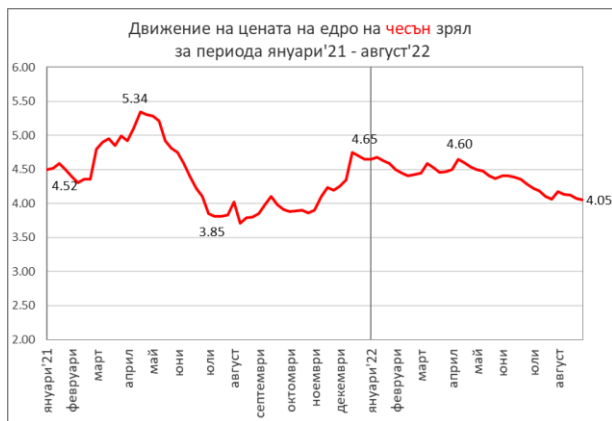
фигура 60

фигура 61

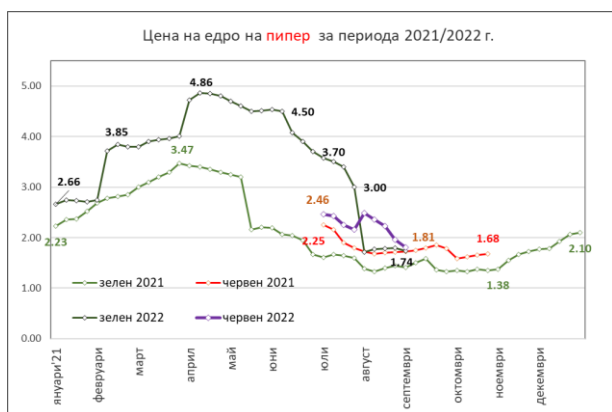
фигура 62

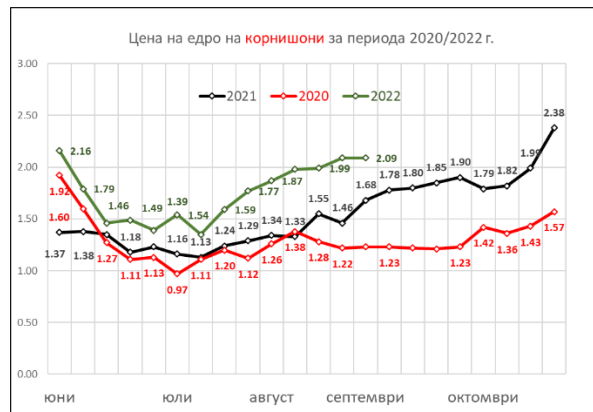
фигура 63

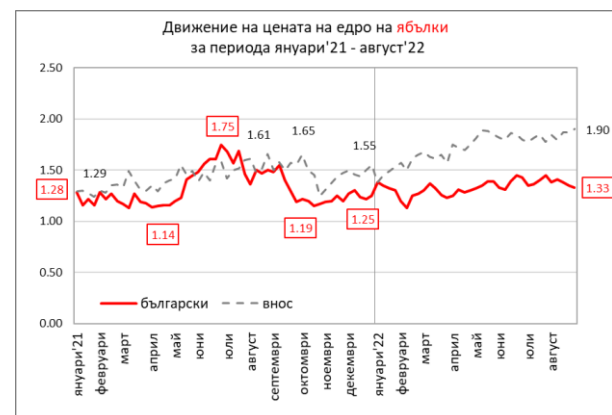
фигура 64

фигура 65

фигура 66

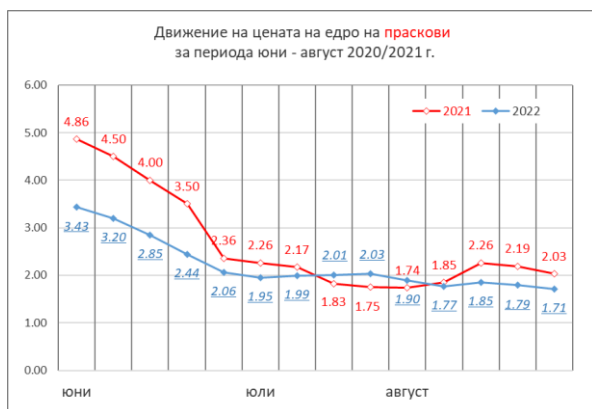

фигура 67

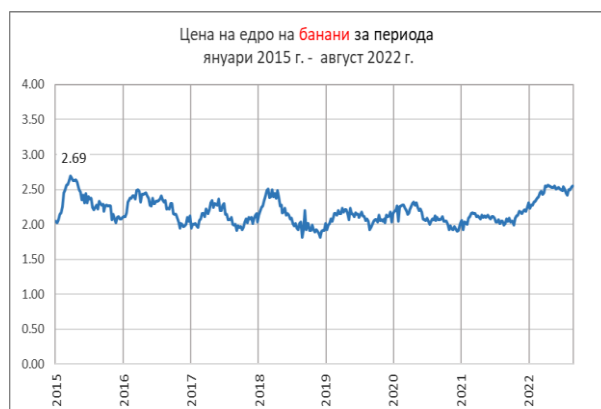

фигура 68

фигура 71

фигура 72

фигура 73

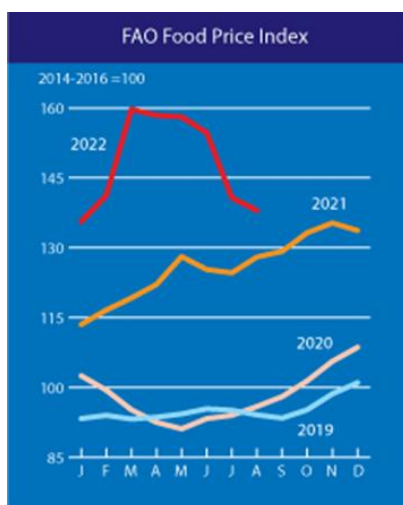

фигура 74

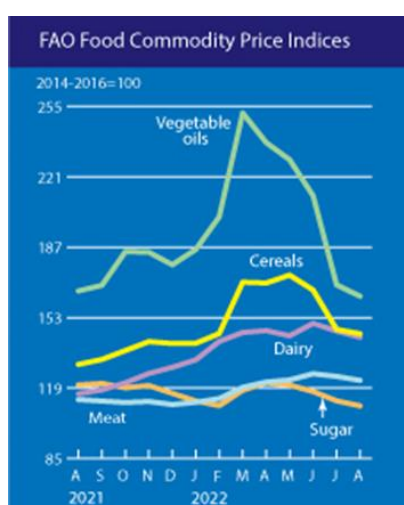
Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁷

През август Индексът на цените на храните¹⁸ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) ФАО продължава да пада за пети пореден месец. *фигура 75*

фигура 75 ФАО индекс през август'22

фигура 76 ФАО индекс на храните през август'22

¹⁷ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](https://www.fao.org/)

¹⁸ FFPI – FAO Food Price Index

Таблица 12 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към август 2022 г. ^{★19}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2021-01	113.5	96.0	111.2	125.0	138.9	94.2
2021-02	116.6	97.8	113.1	126.1	147.5	100.2
2021-03	119.2	100.8	117.5	123.9	159.3	96.2
2021-04	122.1	104.3	119.1	126.2	162.2	100.0
2021-05	128.1	107.4	121.1	133.7	174.9	106.8
2021-06	125.3	110.7	119.9	130.3	157.7	107.7
2021-07	124.6	114.1	116.7	126.3	155.5	109.6
2021-08	128.0	113.5	116.2	130.4	165.9	120.5
2021-09	129.2	112.7	118.1	132.8	168.6	121.2
2021-10	133.2	112.0	121.5	137.1	184.8	119.1
2021-11	135.3	112.5	126.0	141.4	184.6	120.2
2021-12	133.7	111.0	129.0	140.5	178.5	116.4
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.2	113.9	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.4	121.9	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	158.1	122.9	144.2	173.5	229.2	120.4
2022-06	154.7	125.9	150.2	166.3	211.8	117.3
2022-07	140.7	124.6	146.5	147.3	168.8	112.8
2022-08	138.0	122.7	143.5	145.2	163.8	110.4

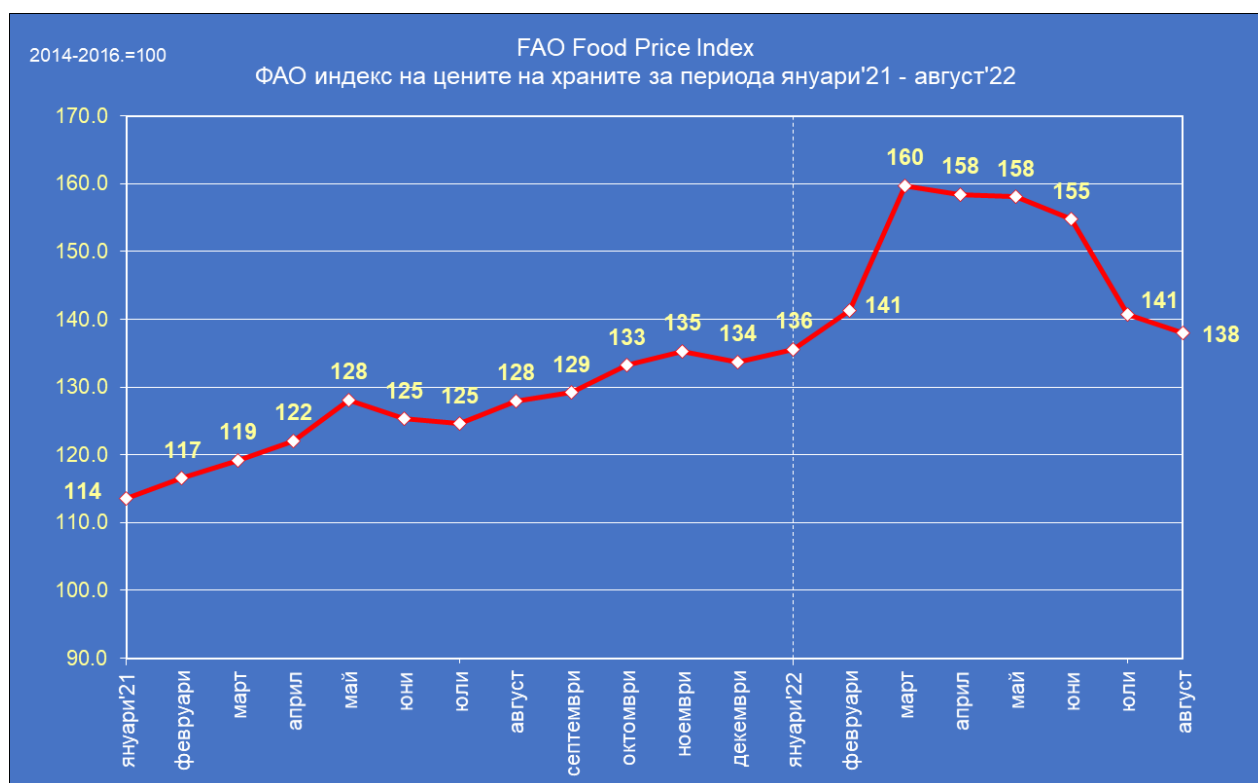
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.²⁰

Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през август продължава да се понижава за пети пореден месец и стига до ниво от 138,0 пункта. Отбелязаният спад на месечна база е 2,7 пункта (1,9 %). Въпреки намалението на стойностите през месеца, средната стойност на индекса остава с 10,1 пункта (7,9%) по-висока от нивото от предходната година.

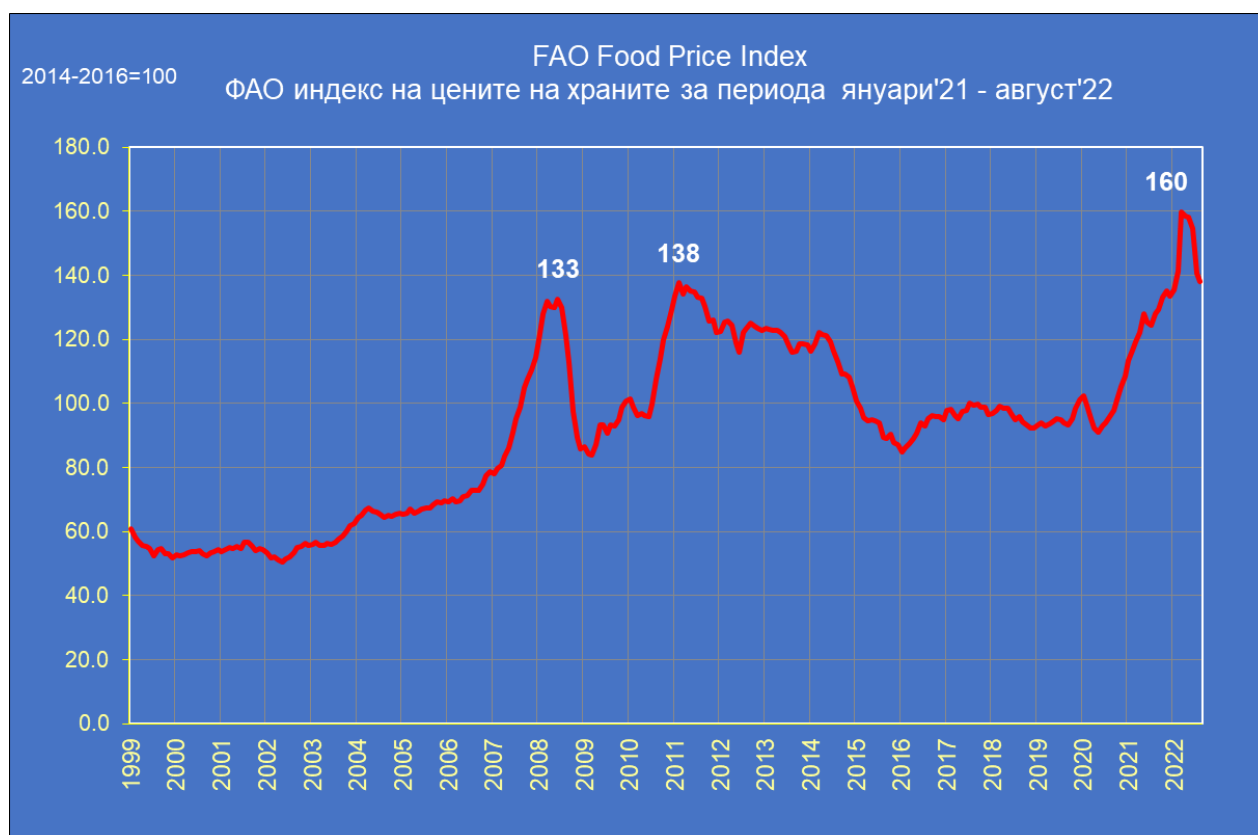
Стойностите на всички подиндекси, включени в индекса на цените на храните на ФАО намаляват в диапазона от 1,4% за индекса на цените на зърнените храни до 3,3% за индекса на цените на растителните масла и мазнини. Таблица 12, фигура 78, фигура 77

¹⁹ ★Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

²⁰ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

фигура 77 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2021 г. – август 2022 г.

фигура 78 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – август 2022 г.

- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)²¹**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд²² отразява движението на цените на хранителните стоки²³ и включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Поради по-различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в движението на кривите на двата индекса (ФАО и МВФ), но като цяло тенденциите им са сходни.

Таблица 13 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към август 2022 г.*²⁴

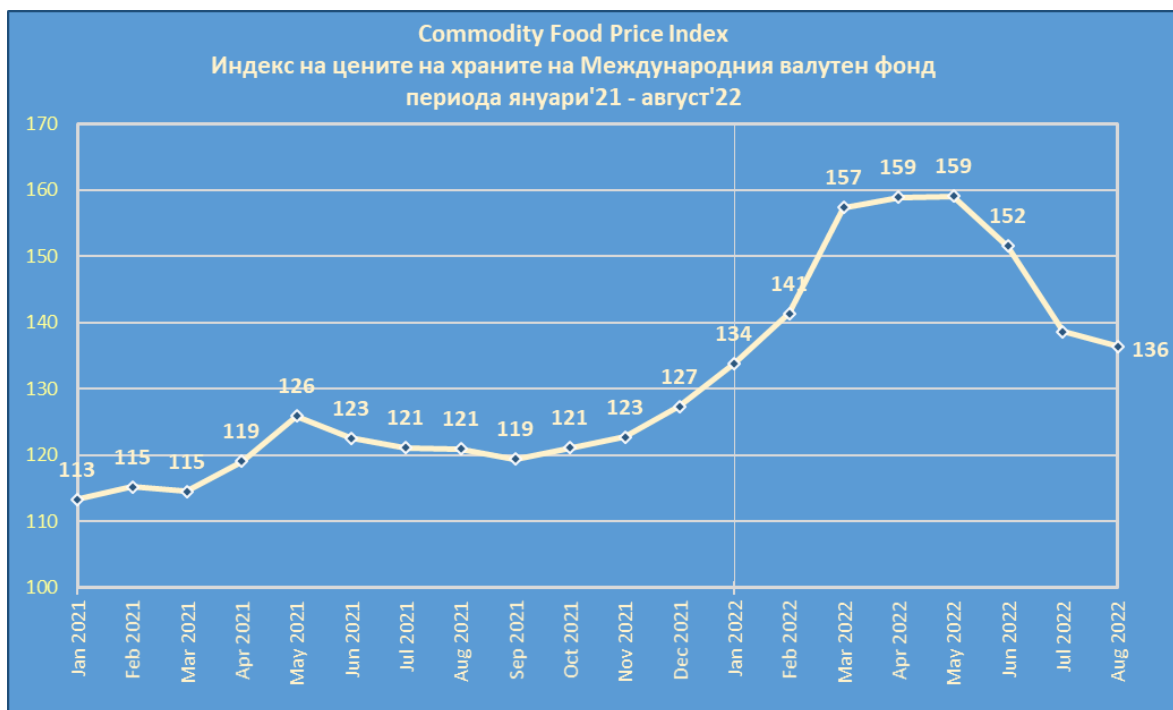
Commodity Food Price Index - Monthly Price		
Month	Price	Change
Jan 2021	113.32	7%
Feb 2021	115.15	2%
Mar 2021	114.50	-1%
Apr 2021	119.04	4%
May 2021	125.91	6%
Jun 2021	122.53	-3%
Jul 2021	121.08	-1%
Aug 2021	120.89	0%
Sep 2021	119.39	-1%
Oct 2021	121.06	1%
Nov 2021	122.68	1%
Dec 2021	127.31	4%
Jan 2022	133.82	5%
Feb 2022	141.36	6%
Mar 2022	157.35	11%
Apr 2022	158.87	1%
May 2022	159.04	0%
Jun 2022	151.50	-5%
Jul 2022	138.63	-8%
Aug 2022	136.41	-2%

²¹ <https://www.imf.org/en/Home>

²² Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi)

²³ Индексът на МВФ включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

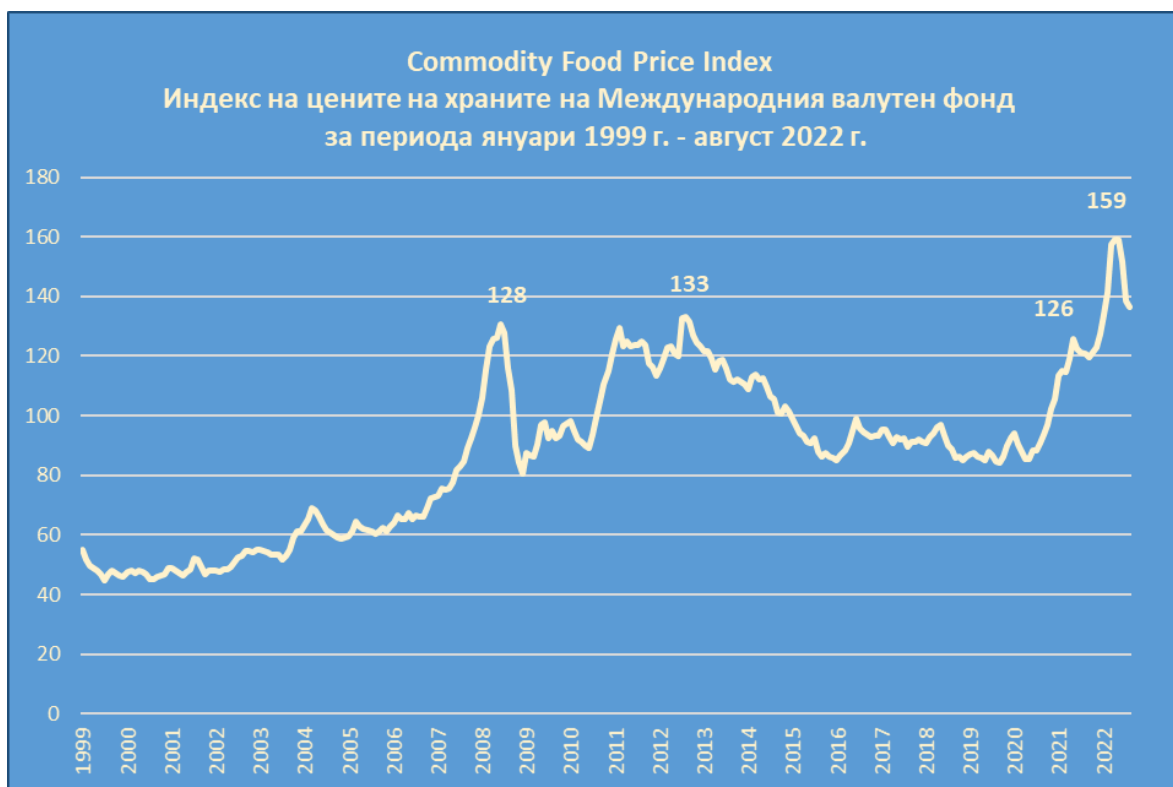
²⁴ *Оцветяването в клетките в колоната на цената визуализира движението на индекса през месеците, а в колоната на промяната, съответно изменението в двете посоки спрямо предходния месец

фигура 79 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'21 – август'22

През м. август стойността на този индекс е 136,41 пункта и отбелязва спад спрямо предходния месец от 2,22 пункта (1,6%). В периода януари – април е отчетен ръст от 25 пункта (18,7%). През месец май стойностите се стабилизират на ниво от около 159 пункта, след което се наблюдава устойчив низходящ тренд. През месец август индексът се е повишил на годишна база с 15,4 пункта (12,7%).

Таблица 13, фигура 79, фигура 80

фигура 80 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – август'22

- **Международни цени на зърнените култури**

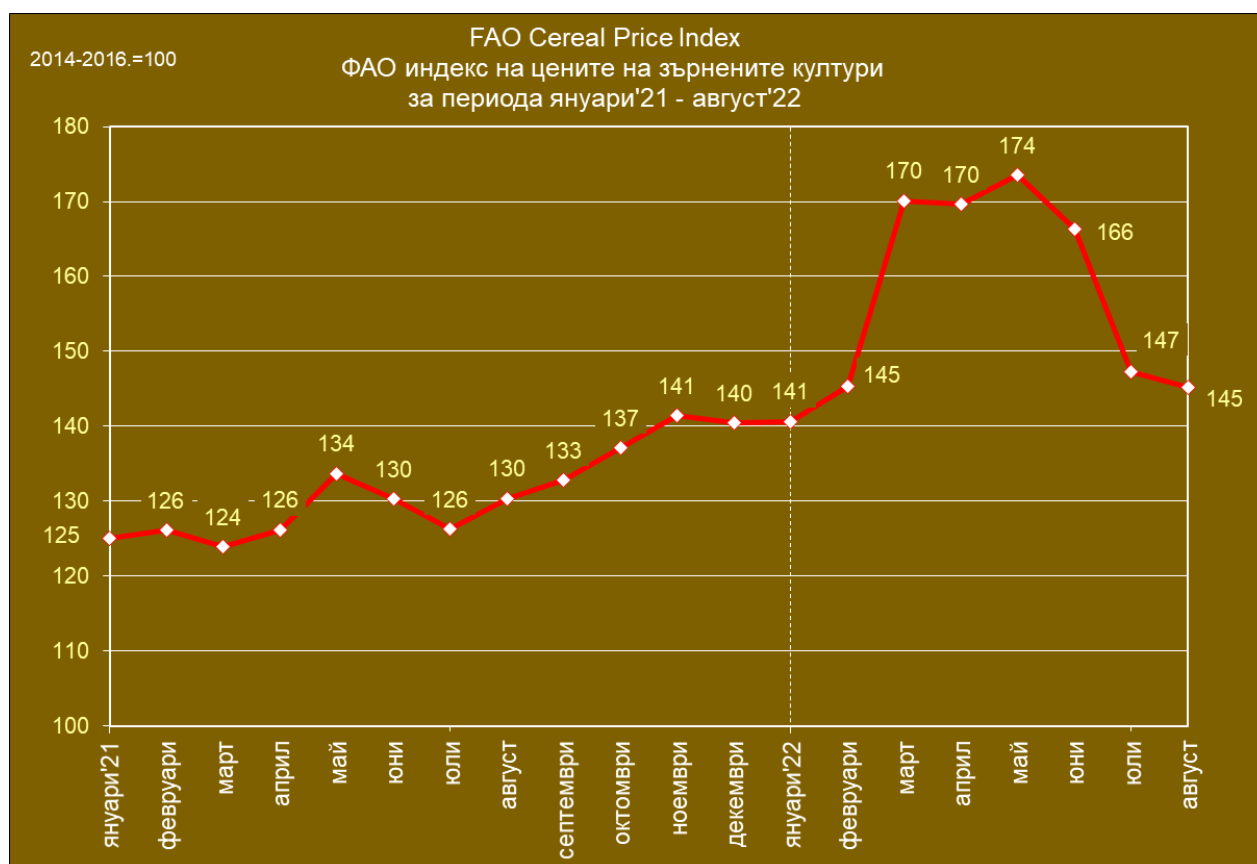
Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁵ през месец август е средно 145,2 пункта и е отчетен спад от 2,0 пункта (1,4 %) спрямо нивото през юли, но продължава да е над нивото от същия месец на предходната година, като увеличението на годишна база е 14,8 пункта (11,4 %).

През август международните цени на пшеницата падат с 5,1 процента, което е понижение на стойностите за трети пореден месец. Факторите, които оказват влияние на движението на кривата надолу са: подобрените перспективи за реколтата, особено в Канада, Съединените американски щати и Руската федерация; сезонното увеличение на предлагането в страните от Северното полукълбо, където прибирането на реколтата продължава; възобновяването на износа от черноморските пристанища на Украйна след повече от петмесечно прекъсване. В същото време международните цени на пшеницата все още са с 10,6% по-високи от август миналата година.

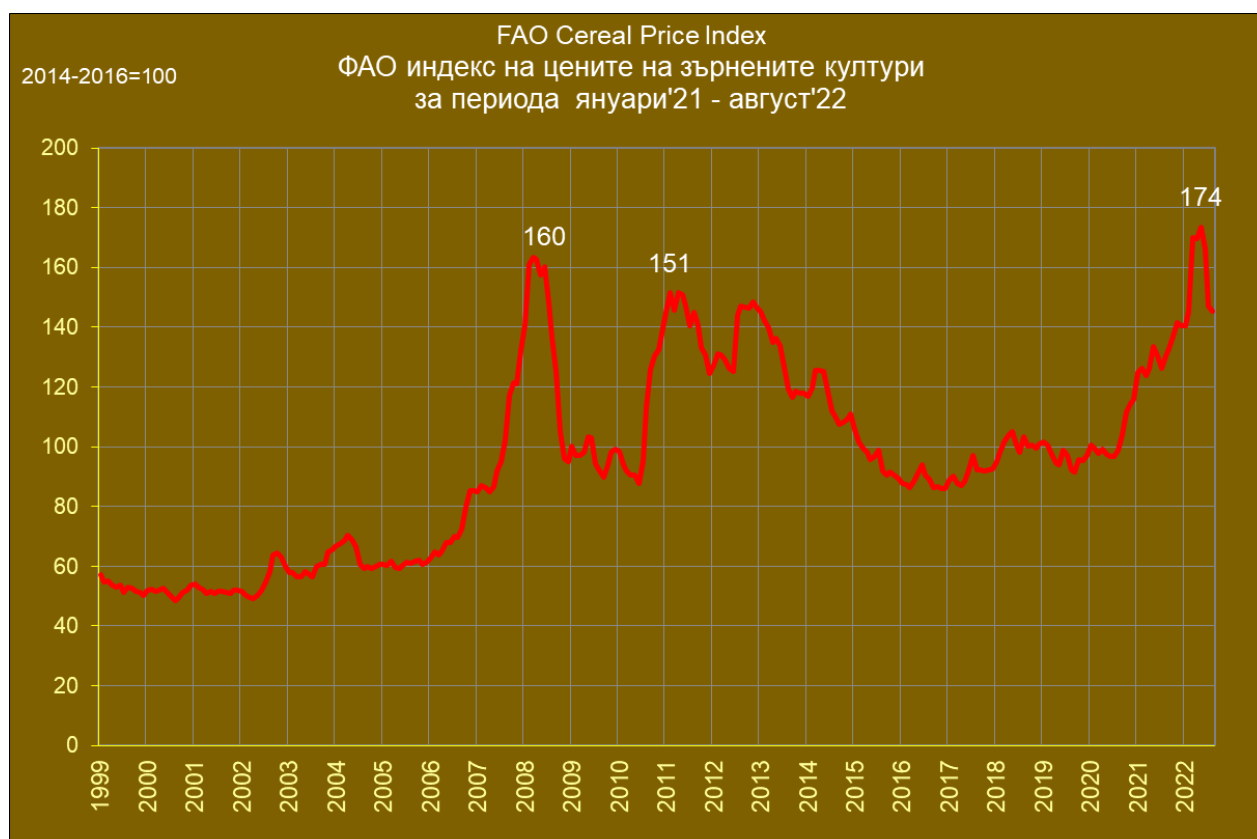
В края на август световните цени на фуражното зърно леко се повишават (с 0,2%), като са с 12,4% по-високи от миналата година. Международните цени на царевичата се повишават с 1,5%, до голяма степен заради по-ниските перспективи за реколтата в Европейския съюз и Съединените американски щати във връзка с високите температури и сушата. Възобновяването на износа от Украйна предпазва цените до известна степен от още по-високо покачване.

Международните цени на ечемика и соргото се понижават съответно с 3,8% и 3,4%. През август средният индекс на цените на ориза остава без промяна, като е отбелязан лек спад на цените на най-широко търгуваните сортове индика, което компенсира по-високите цени за други сортове ориз. *фигура 87*

²⁵ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

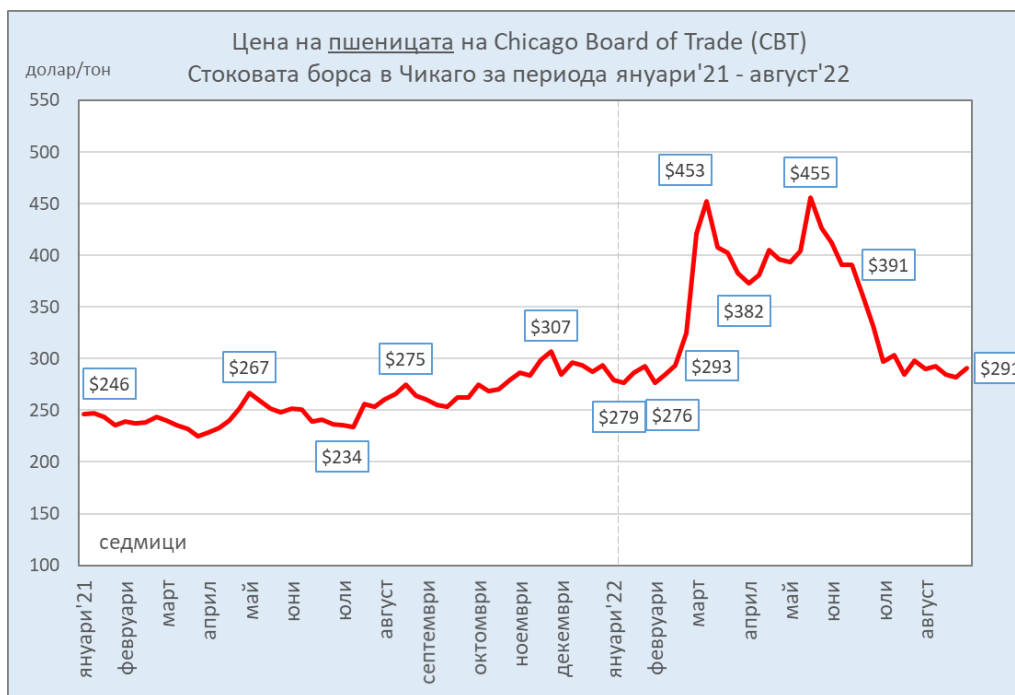
фигура 81 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'21 - август'22

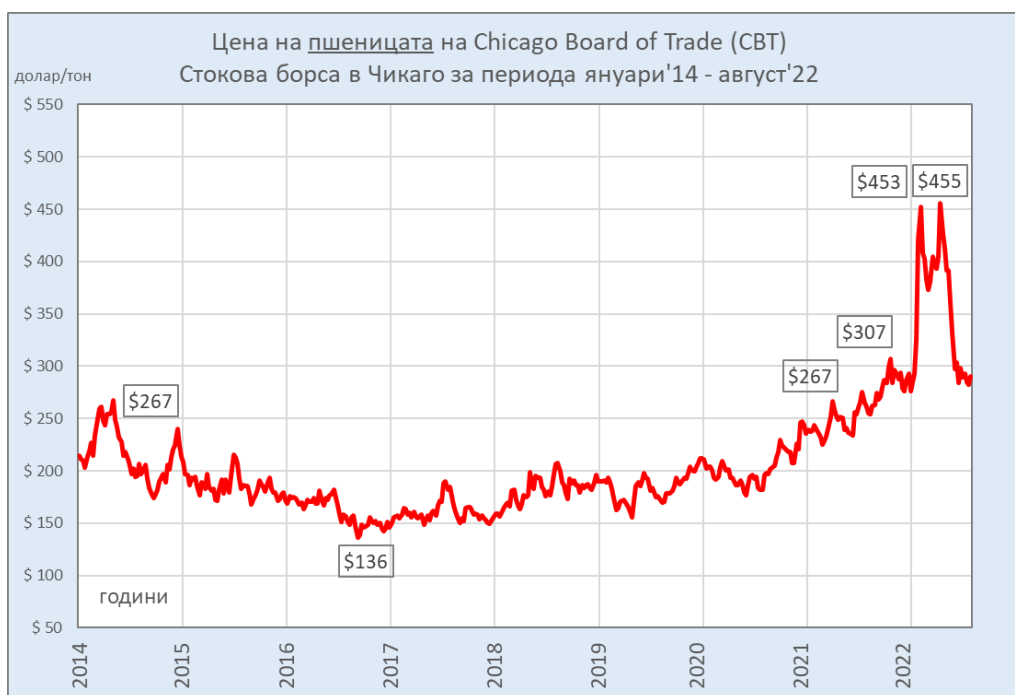
фигура 82 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - август'22

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²⁶ през м. август стартира от ниво 290 долар/тон и с известни отклонения в двете посоки се стабилизира около това ниво през следващите седмици. В края на месеца стъпва на ниво от 291 долар/тон. В сравнение със същия период на миналата година средномесечната цена за месец август тази година е с 22 пункта (8,3%) по-висока. *фигура 84*

На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. *фигура 83*

фигура 83 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – август'22

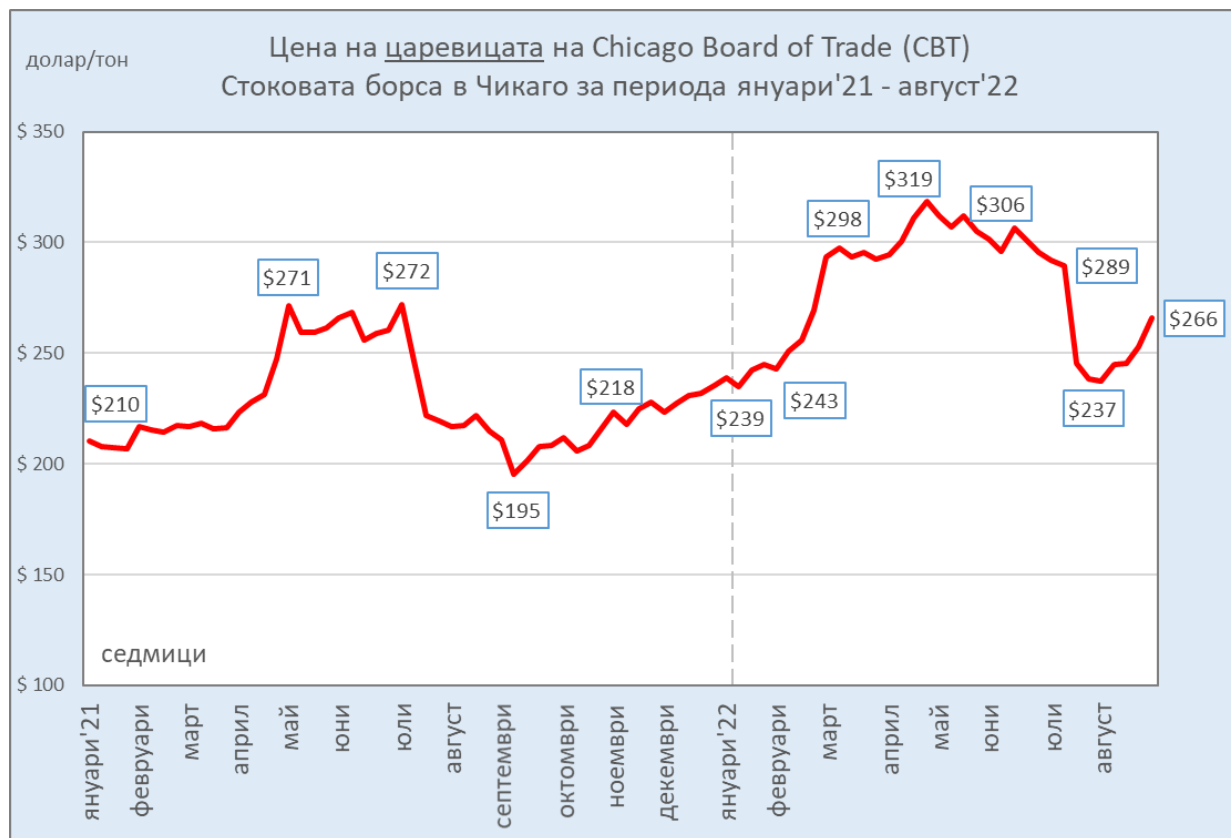
фигура 84 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – август'22

²⁶ <https://www.cmegroup.com/>

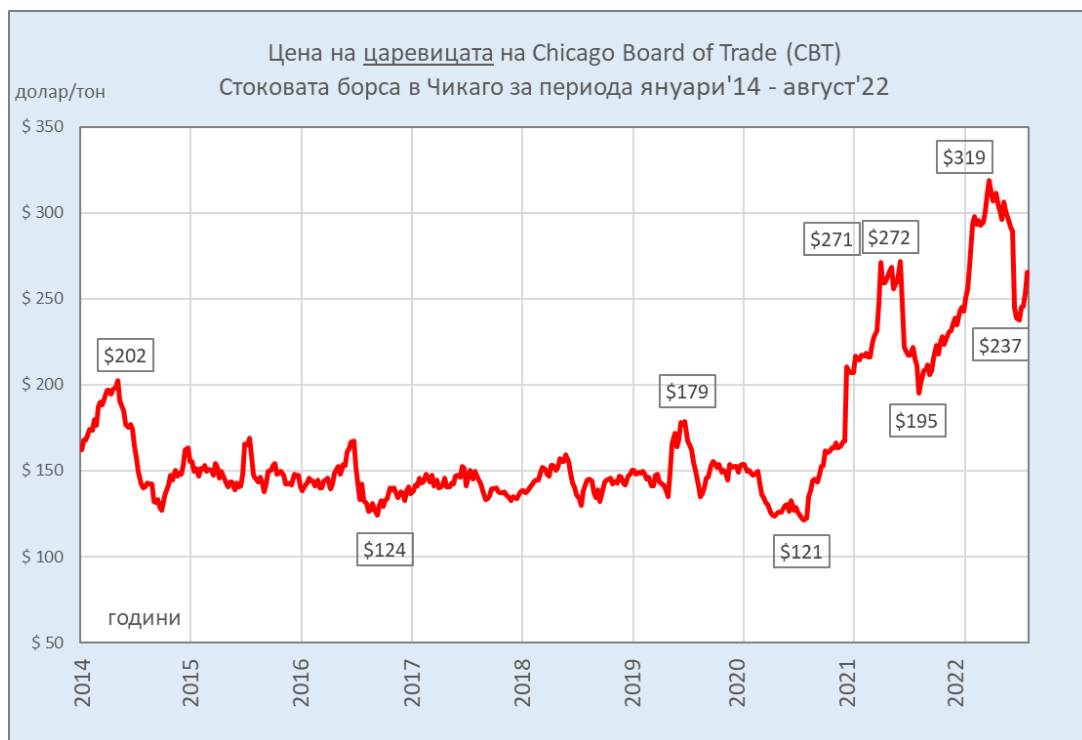
Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през първата седмица на юли 2021 г. достига пикови до онзи момент нива от 272 долар/тон. През следващите два месеца стойностите бележат рязък спад, но от началото на септември същата година трендът отново се обръща и се запазва и до месец април 2022 г., когато през последната седмица на месеца цената стъпва на ниво от 319 долара.

В началото на месец август 2022 г. кривата стартира от 237 долар/тон, след което стойностите започват да се покачват. През последната седмица на месеца цената на царевичата на борсата в Чикаго е 266 долара. Спрямо началото на месеца е отчетен ръст от 12%. На годишна база е отчетено поскъпване от 14% (31 пункта). *фигура 85*

Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април настоящата година са достигнати нови пикови нива, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските регистрирани нива са през лятото на 2020 г. *фигура 86*

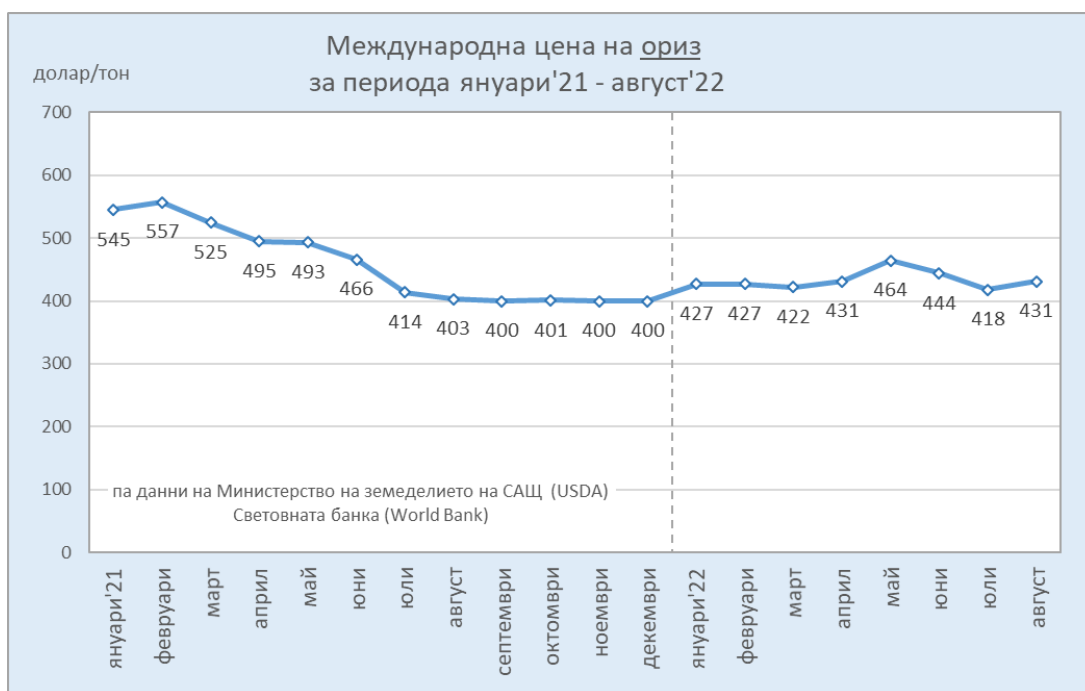
фигура 85 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – август'22

фигура 86 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14 – август'22

През месец август международната цена на ориза по данни на Министерство на земеделието на САЩ (USDA)²⁷ е 431 долар/тон. Наблюдава се лек ръст спрямо предходния месец от 13 долара (3%). На годишна база е отчетен ръст на стойностите от 7% (28 долара). *фигура 87* Пиковите стойности на международната цена на ориза са регистрирани през 2008 г. – 907 долар/тон.

фигура 88

фигура 87 Международна цена на ориз за периода януари'21 – август'22

²⁷ <https://www.usda.gov/>

фигура 88 Международна цена на ориз за периода януари'99 – август'22

- Международни цени на растителните масла**

Индексът на цените на растителните масла на ФАО²⁸ през август е 163,3 пункта, като е отбелязан спад от 5,5 пункта (3,3%) спрямо предходния месец, но все още остава малко над нивото от миналата година. Този продължителен спад се дължи на намалението на световните цени на палмовото, слънчогледовото и рапичното масло.

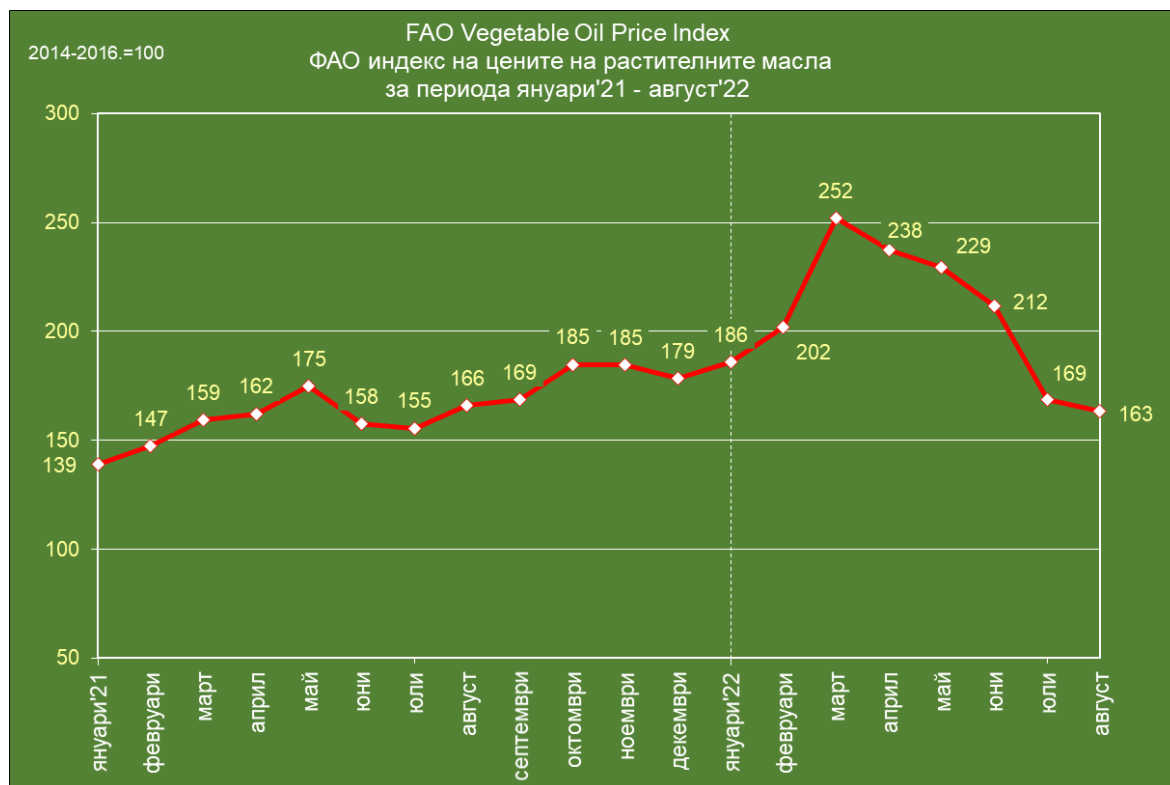
През август международните цени на палмовото масло продължават да падат за пети пореден месец, тъй като износът от Индонезия се увеличи, движен както от по-ниските експортни данъци, така и от сезонно по-високото производство в Югоизточна Азия. В същото време цените на слънчогледовото масло на международните пазари се понижават поради продължаващото слабо световно търсене на внос, заедно с постепенното възобновяване на доставките през морските пристанища на Украйна.

През август международните цени на рапичното масло също се понижават, поради добрите перспективи за реколтата за предстоящия сезон 2022-2023 г. Увеличението на световните цени на соевото масло е незначително и се дължи

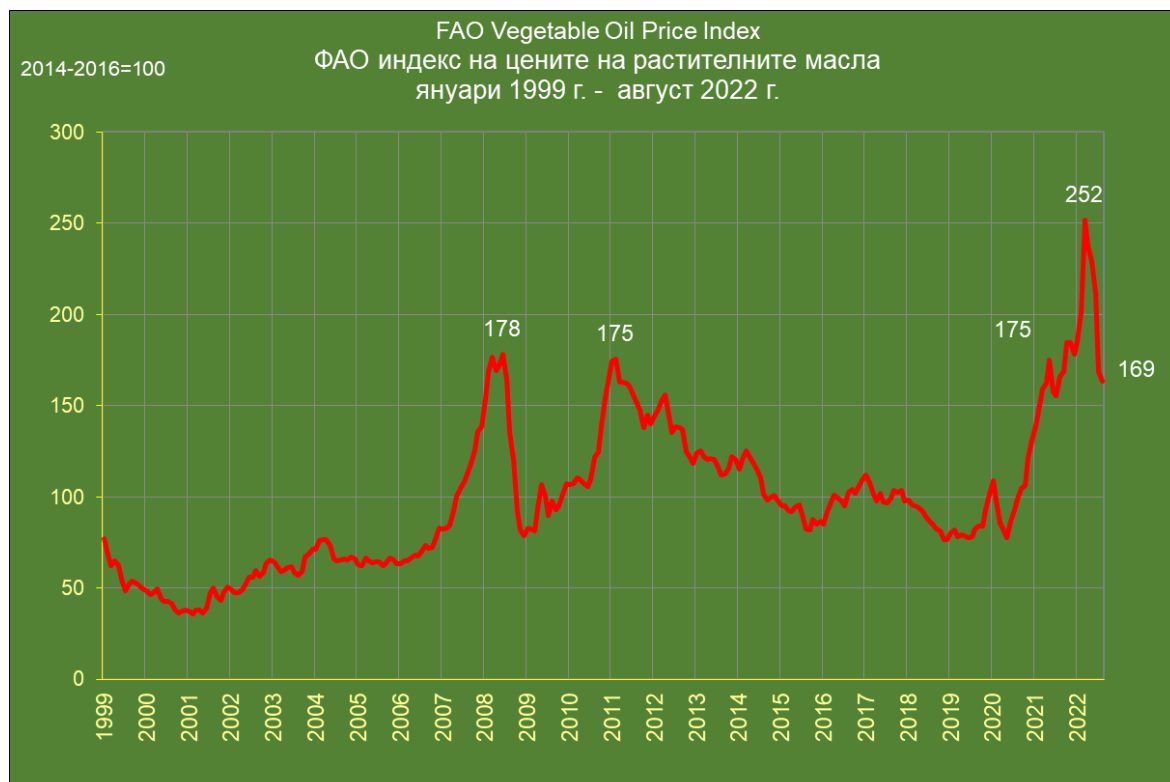
²⁸ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

главно на опасенията за влиянието на неблагоприятните климатични условия върху производството на соя в Съединените американски щати. *фигура 89*

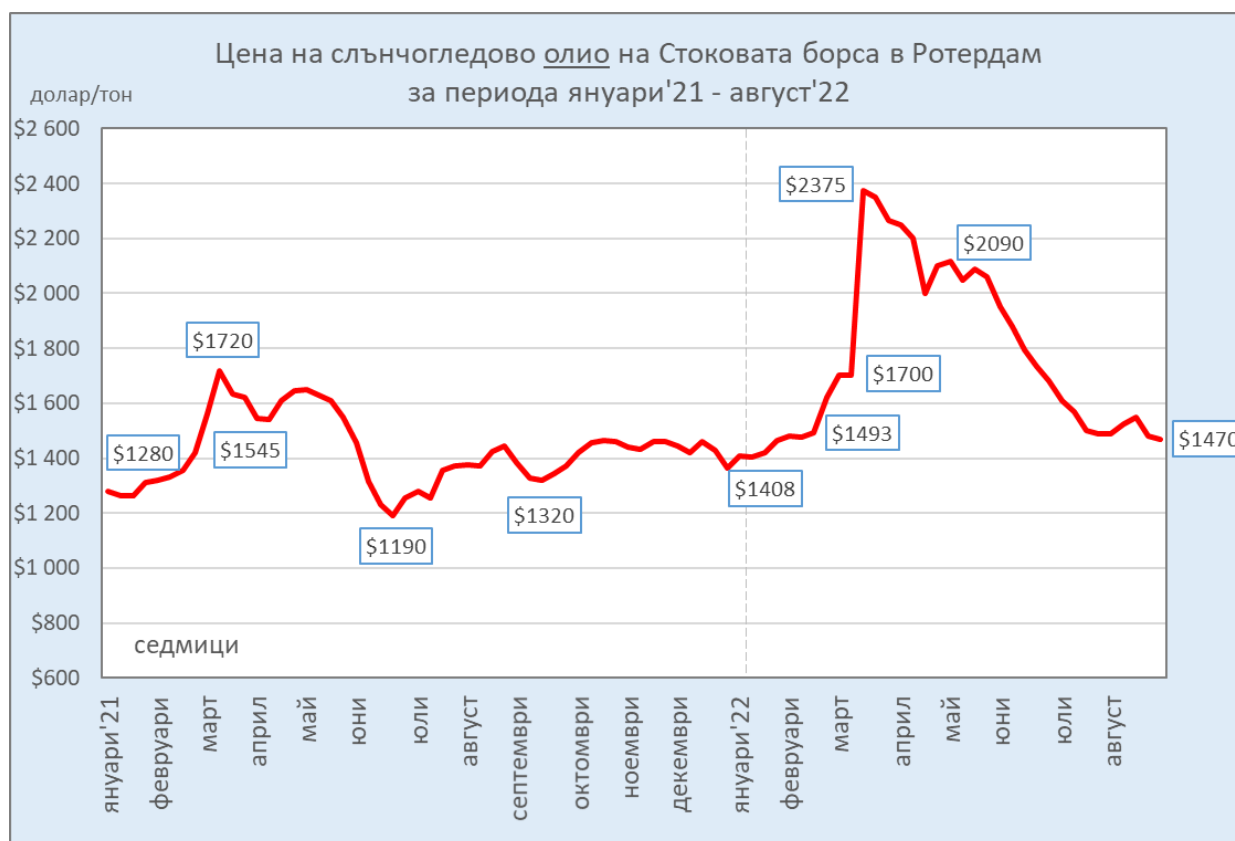
Преди достигане на пиковите стойности от март тази година (252 пункта), най-високите стойности на този индекс бяха през месец октомври 2021 г. (185 пункта), както и през 2008 г. (178 пункта). *фигура 90*

фигура 89 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'21 – август'22

фигура 90 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – август 2022 г.

фигура 91 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'21/август'22

От началото на годината цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам²⁹ има плавен и устойчив възходящ тренд. В средата на месец март беше регистриран рязък скок на стойностите и на 21 март беше регистрирана най-високата цена от 2350 долар/тон.

След достигане на тези пикови стойности, кривата придобива плавен низходящ тренд.

Стартирайки през първата седмица на август от ниво 1487 долар/тон, цената стъпва в края на месеца на 1470 долара, като през втората и третата седмица на месеца се наблюдава леко повишение на стойностите, след което кривата отново тръгва надолу. Спрямо пиковите стойности през март, в края на август е отчетен спад от 38% (905 долара).

На годишна база е регистрирано покачване на цената с 99 долара (7%).

фигура 91

Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани праз месец март 2022 г., като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 92*

²⁹ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>

фигура 92 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/август'22

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд³⁰, за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив³¹.

През март цената по тези данни е 2361 долар/тон. През април се наблюдава лек спад на стойностите и кривата стъпва на ниво от 2276 пункта. Низходящият тренд на цената по тези данни се запазва и през следващите месеци. Отчетните стойности през август са 1496 долара.

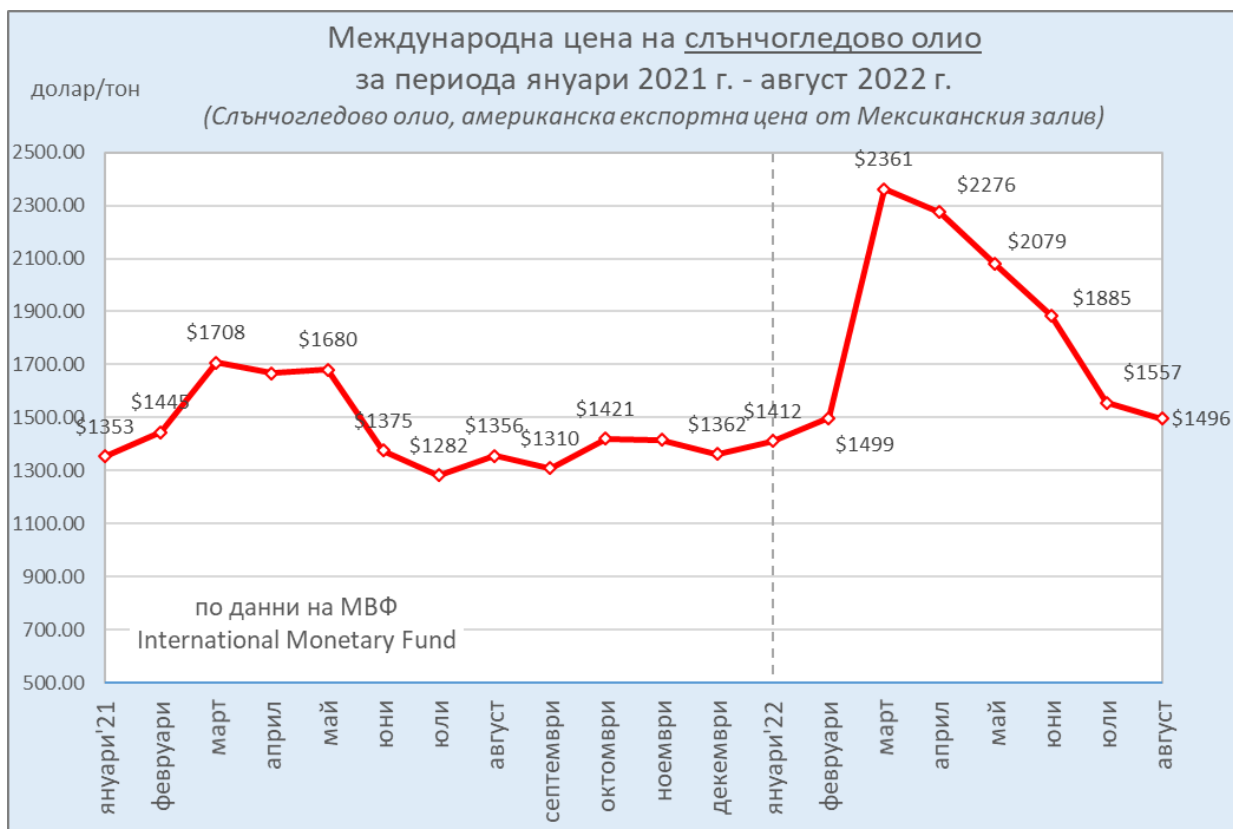
На годишна база е отчетен ръст от 10%, а спрямо март цената е паднала с 865 долара (36,6%). (фигура 93

Пиковите стойности, достигнати през март 2022 г. 2361 долар/тон са най-високите за последните девет години.

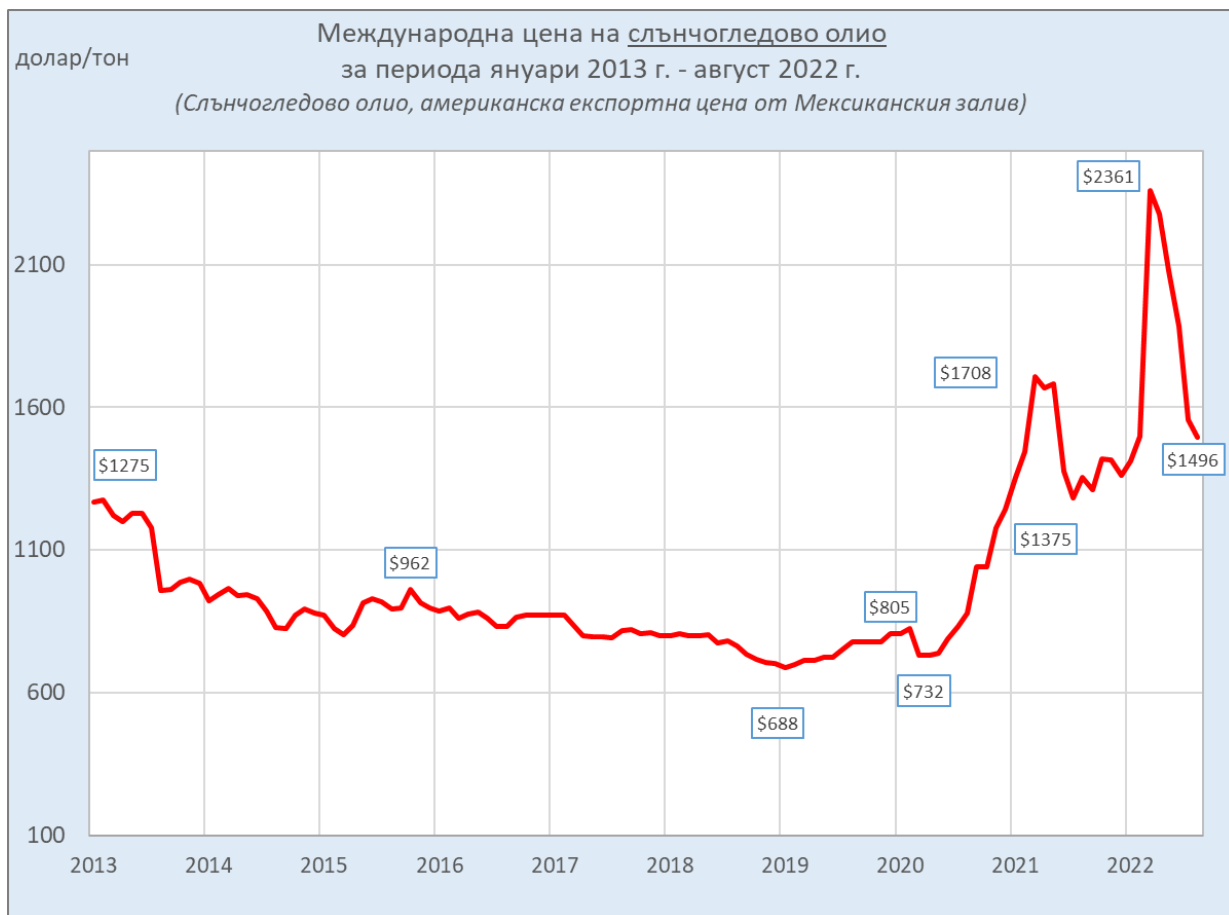
Преди това покачване на цената, най-високото ниво беше през 2013 г. – 1275 долар/тон. фигура 94

³⁰ [International Monetary Fund](#)

³¹ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

фигура 93 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'21 – август'22

фигура 94 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – август'22 г

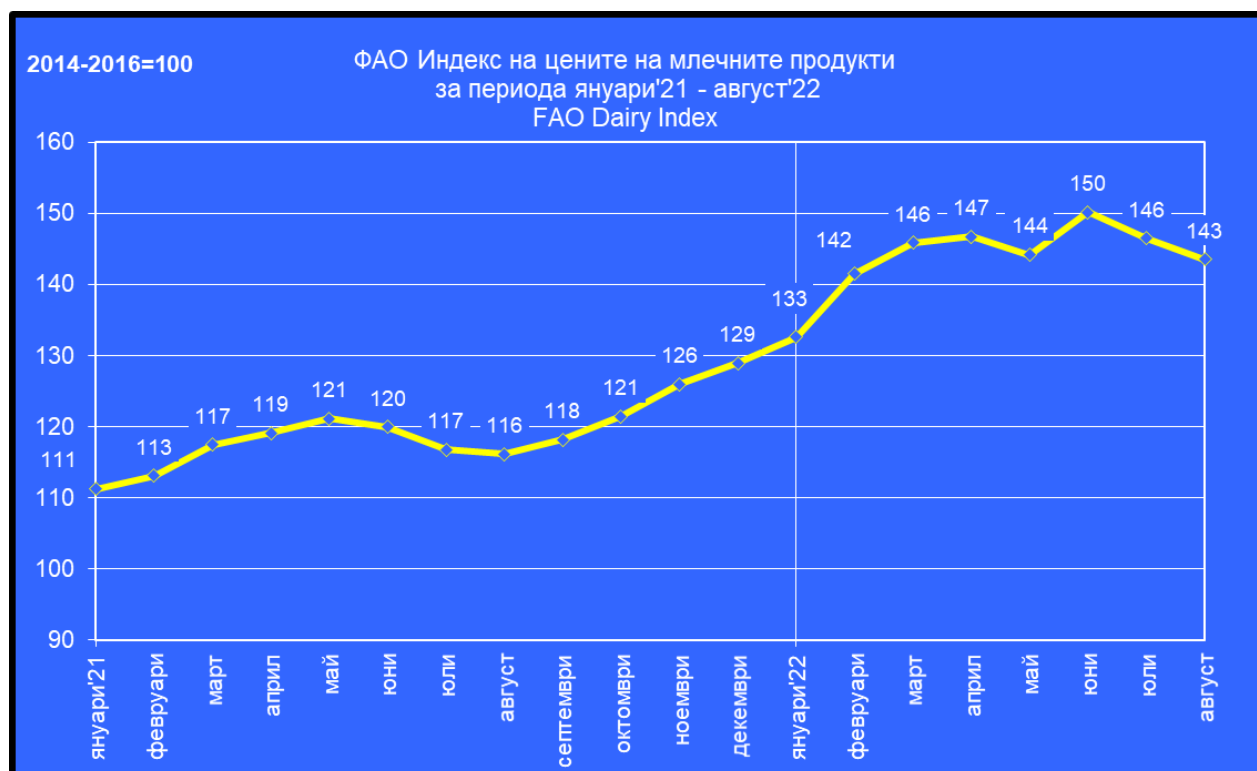
- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³² през август е 143,5 пункта, което е спад с 3,0 пункта (2,0 %) спрямо нивото му през юли.

Понижението на стойността на този индекс продължава втори пореден месец, но все още е с 27,3 пункта (23,5 %) над нивото от същия месец на миналата година.

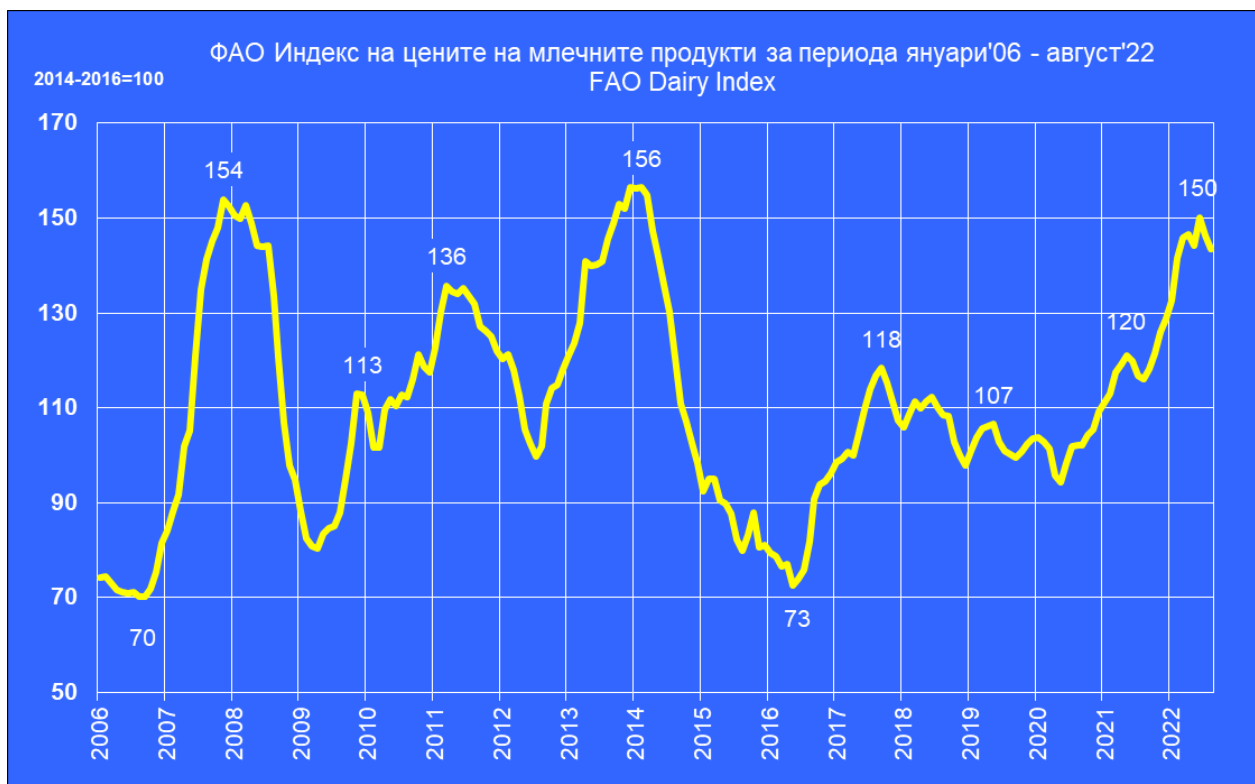
Намаляването на международните котировки за масло и мляко на прах, регистрирано през август, се обяснява с намаляване на търсенето на спот пазара от повечето водещи вносителни на фона на достатъчно запаси за задоволяване на спешните им нужди. Освен това, въпреки спада в производството на мляко в редица ключови производствени региони, включително Западна Европа и Съединените американски щати, очакваното увеличение на доставките от Нова Зеландия допринася за по-ниските международни цени.

В същото време световните цени на сиренето продължават да растат за десети пореден месец, което е резултат от силното глобално търсене на внос и силните продажби на вътрешния пазар, особено в туристическите дестинации в Европа. *фигура 96*

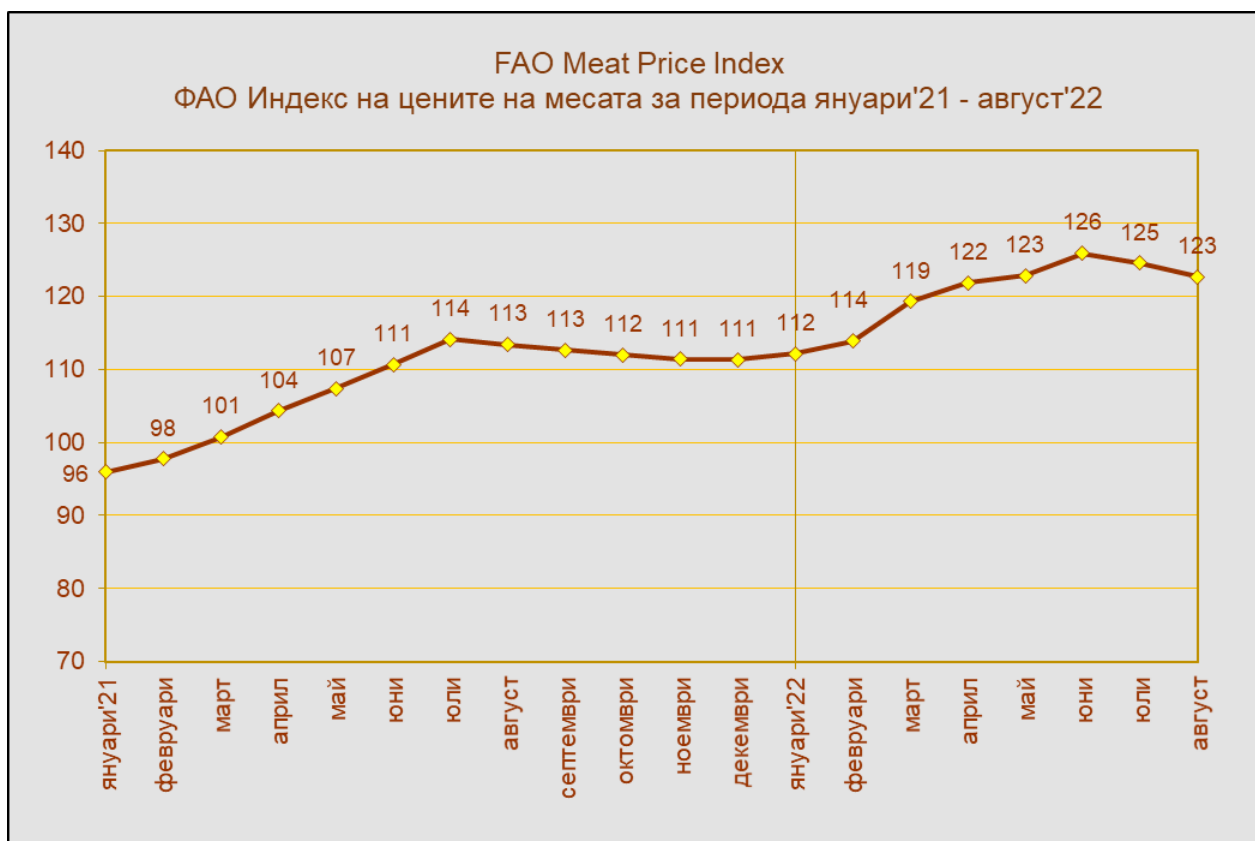
фигура 95 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'21 – август'22

³² В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

фигура 96 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – август 2022 г.

- Международни цени на месата**

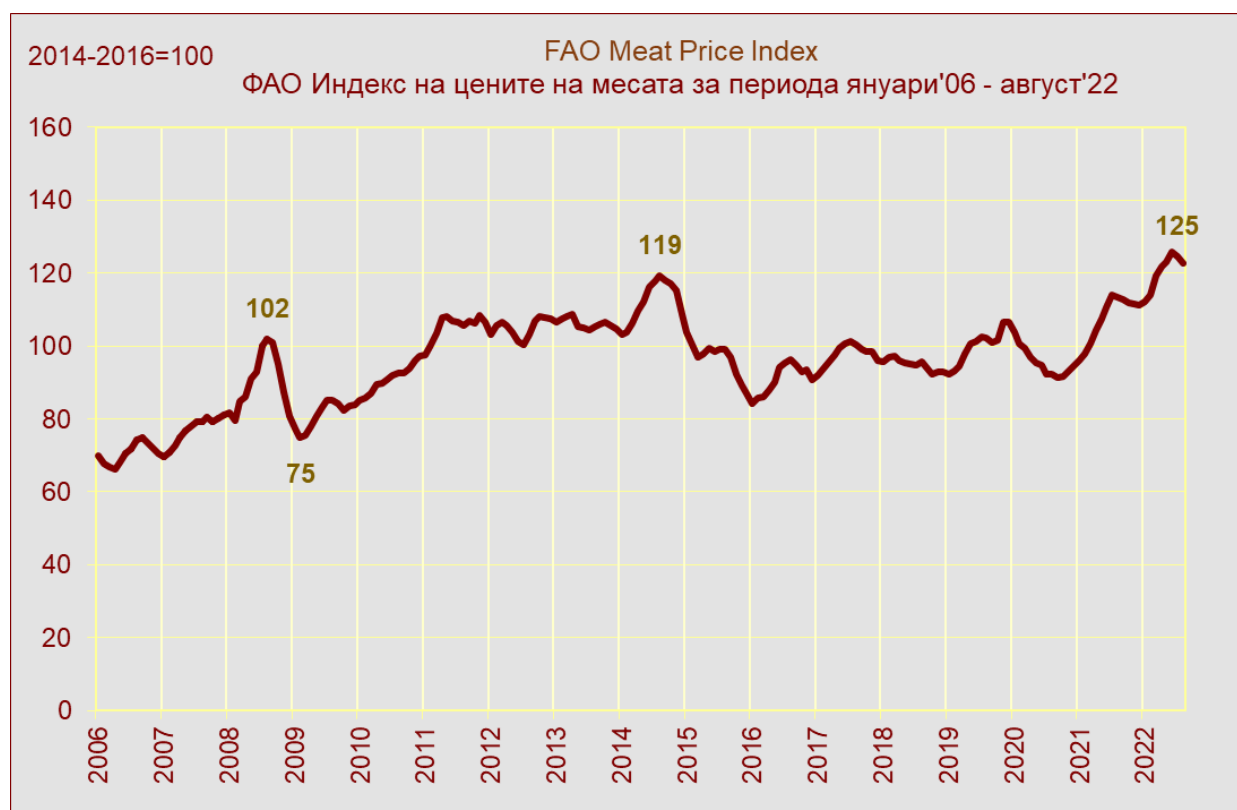

фигура 97 ФАО индекс на месата за периода януари 2021 г. – август 2022 г

Стойността на Индекса на цените на месото FAO³³ през месец август е 122,7 пункта и е с 1,8 пункта (1,5 %) по-ниска от нивото през юли. Спадът на средната стойност на този индекс, който достигна историческия си максимум през юни 2022 г., продължава за втори пореден месец, но все още е с 9,3 пункта (8,2 %) по-висок от същия месец на миналата година.

През август международните котировки за птиче месо падат рязко, поради по-ниските покупки на внос от водещи вносителни на фона на по-голямо експортно предлагане. Спадът на световните цени на говеждо месо се обяснява както със слабото вътрешно търсене в някои от водещите страни износителки, което доведе до увеличаване на експортното им предлагане, така и с известно увеличение на доставките от Австралия. В същото време котировките на овнешкото месо умереното се увеличават, което се дължи на увеличеното търсене на внос от някои европейски страни и до известна степен компенсира намаляването на покупките от Китай. *фигура 97*

Преди достигнатите през юни тази година пикови стойности (126 пункта), най-високите стойности, регистрирани за този индекс е през 2014 г. – 119 пункта. *фигура 98*

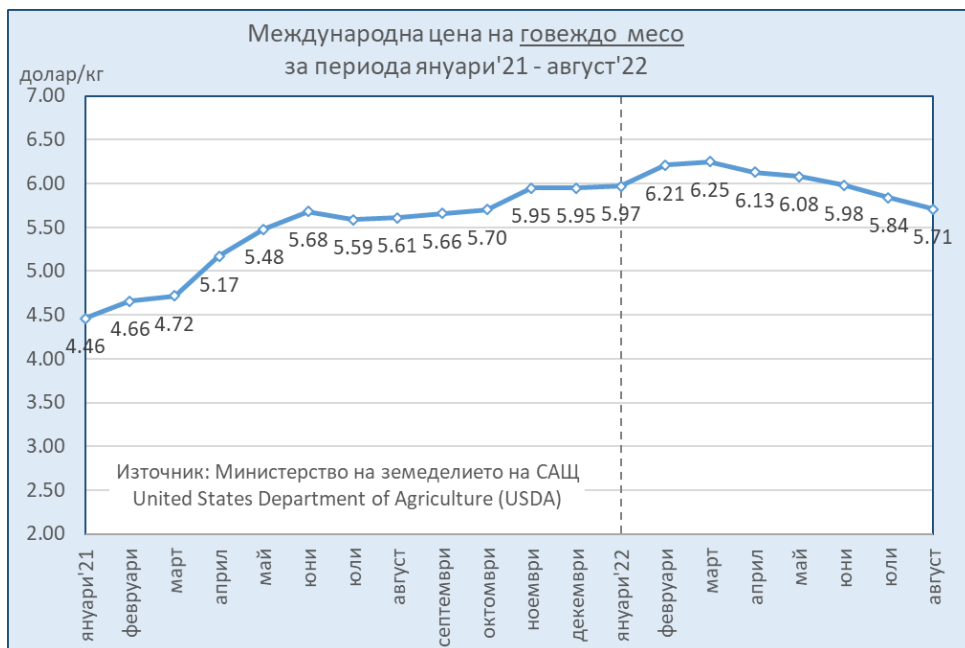

фигура 98 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – август 2022 г.

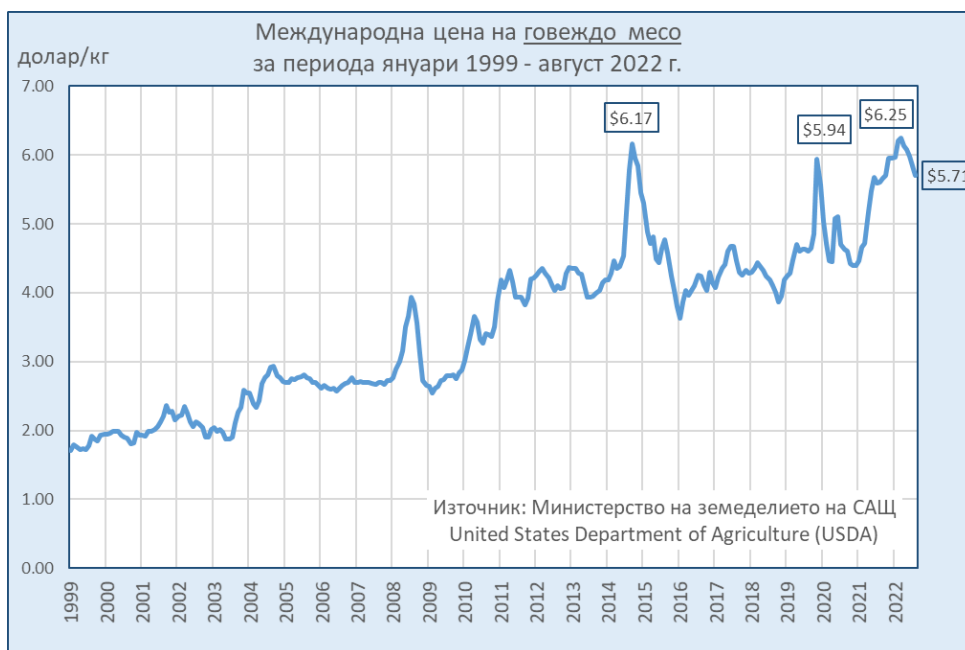
³³ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Наблюденията на цените на говеждото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ³⁴ показват стабилизиране на кривата около ниво от 6,15-6,20 долар/кг в периода февруари - април 2022 г. През май цената на говеждото стъпва на ниво от 6,08 долар/кг. През юни стойностите бележат лек спад и са 5,98 долар/кг. Низходящият тренд се запазва и през юли и август, когато отчетената стойност е 5.71 долар/кг. На годишна база има ръст на стойностите от 1,8%. *фигура 99*

При международната цена на говеждото месо се наблюдава пик на цената през 2014 г. (6,17 долар/кг). *фигура 100*

фигура 99 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'21 – август'22

фигура 100 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – август'22

³⁴ United States Department of Agriculture (USDA); Министерство на земеделието на САЩ

Наблюденията на цените на свинското месо по данни на CME Group³⁵ показват, че от месец юни 2021 г. кривата има низходящ тренд, който се задържа и до края на декември, когато цената е 1,32 долар/кг.

От месец януари настоящата година се заражда възходяща тенденция и през март цената стъпва на ниво от 2,27 долар/кг. Покачването на цената за този период е 52%.

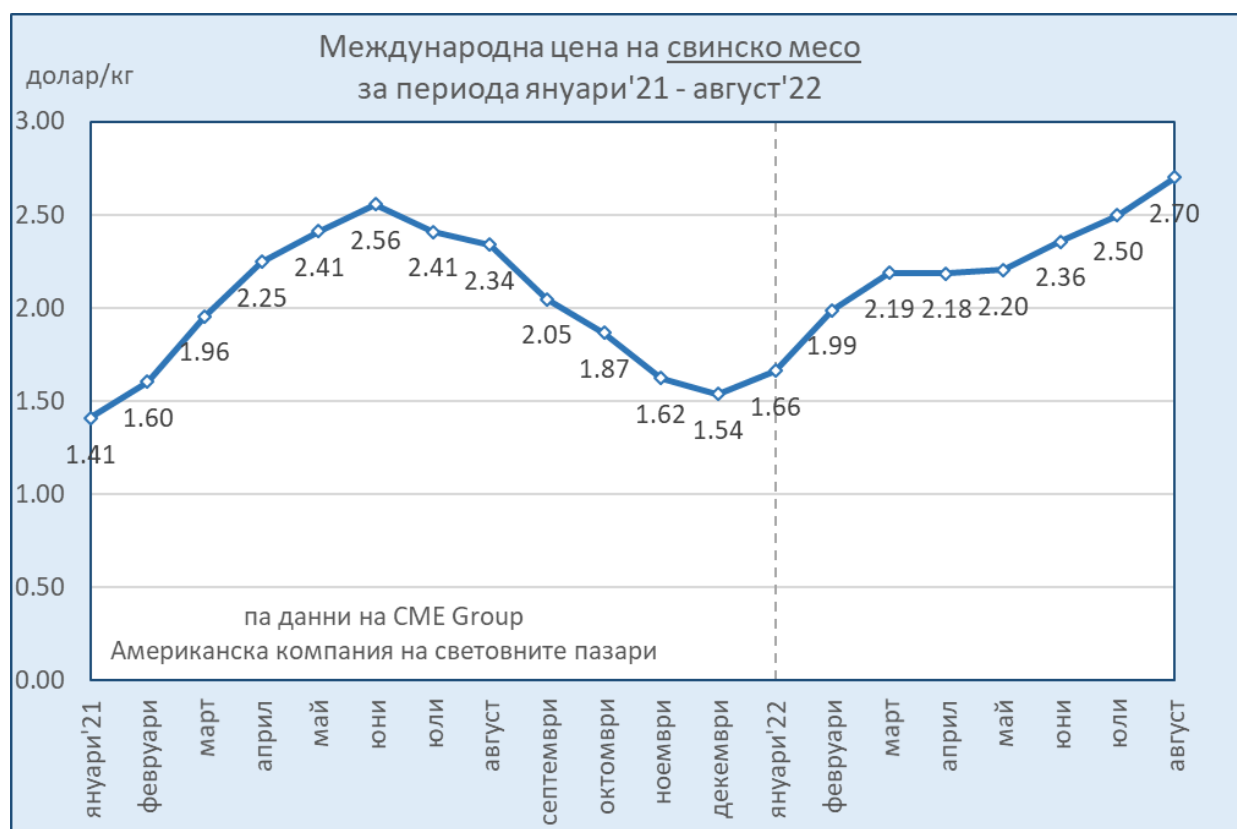
През месец април кривата се стабилизира, а от май си наблюдава зараждаща се възходяща тенденция и кривата стъпва на ниво от 2,39 долар/кг.

През юни, юли и август трендът се запазва и цената се покачва до ниво от 2,70 долара.

Поскъпването за последните три месеца е 22,7%.

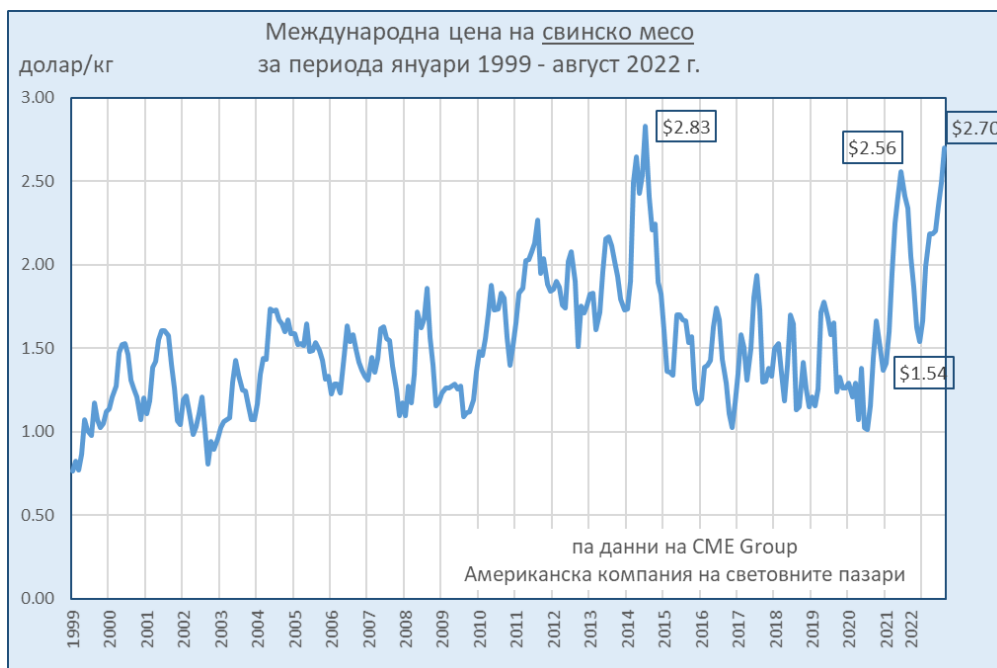
Международната цена на свинското месо през месец август тази година е над нивото от същия месец на предходната година с 15%. *фигура 101*

Най-високите регистрирани цени за последните години са през 2014 г. – 2,83 долар/кг. *фигура 102*

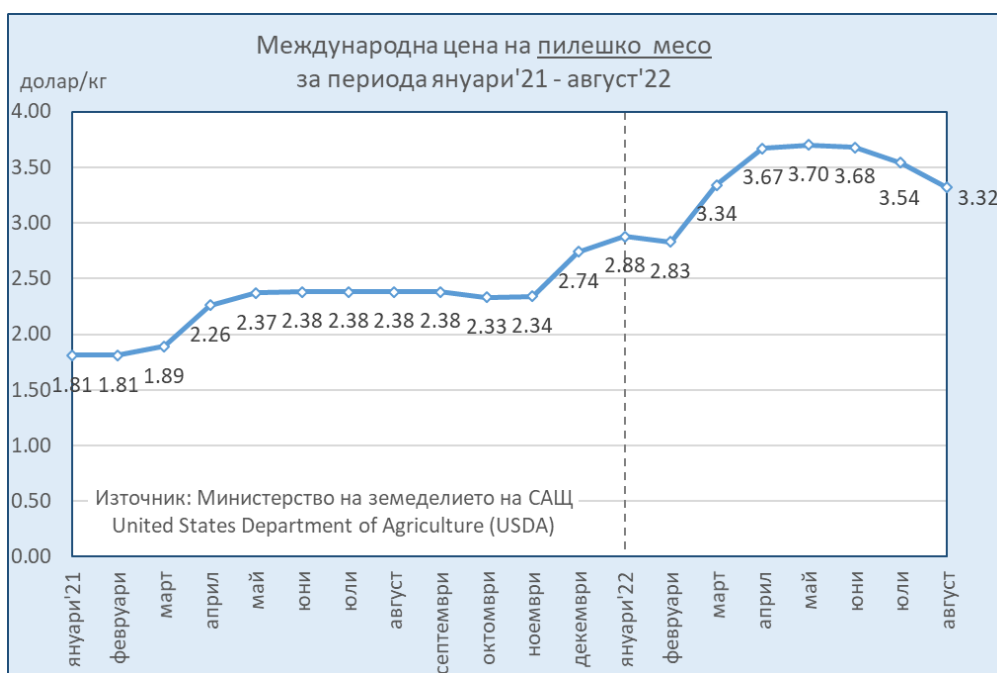
фигура 101 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'21/ август'22

³⁵ CME Group - американска компания на световните пазари

фигура 102 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99 /август'22

От месец февруари се заражда възходящ тренд на цената на пилешкото месо. По данни на Министерство на земеделието на САЩ през април цената е 3,67 долар/кг. Отчетеният ръст в сравнение с февруари е 30%, а покачването на стойностите на годишна база е 62%. През месец май цената се стабилизира и стъпва ниво от 3.70 долара. В резултат на поскъпването на пилешкото месо в периода февруари - април, цената му през април и май е на най-високото ниво за последните 20 години. Стабилизирането на кривата на цената на пилешкото месо продължава и през юни, а през юли и август цената започва да пада и стъпва на ниво от 3,32 долар/кг. *фигура 103, фигура 104*

фигура 103 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 2021 - август 2022

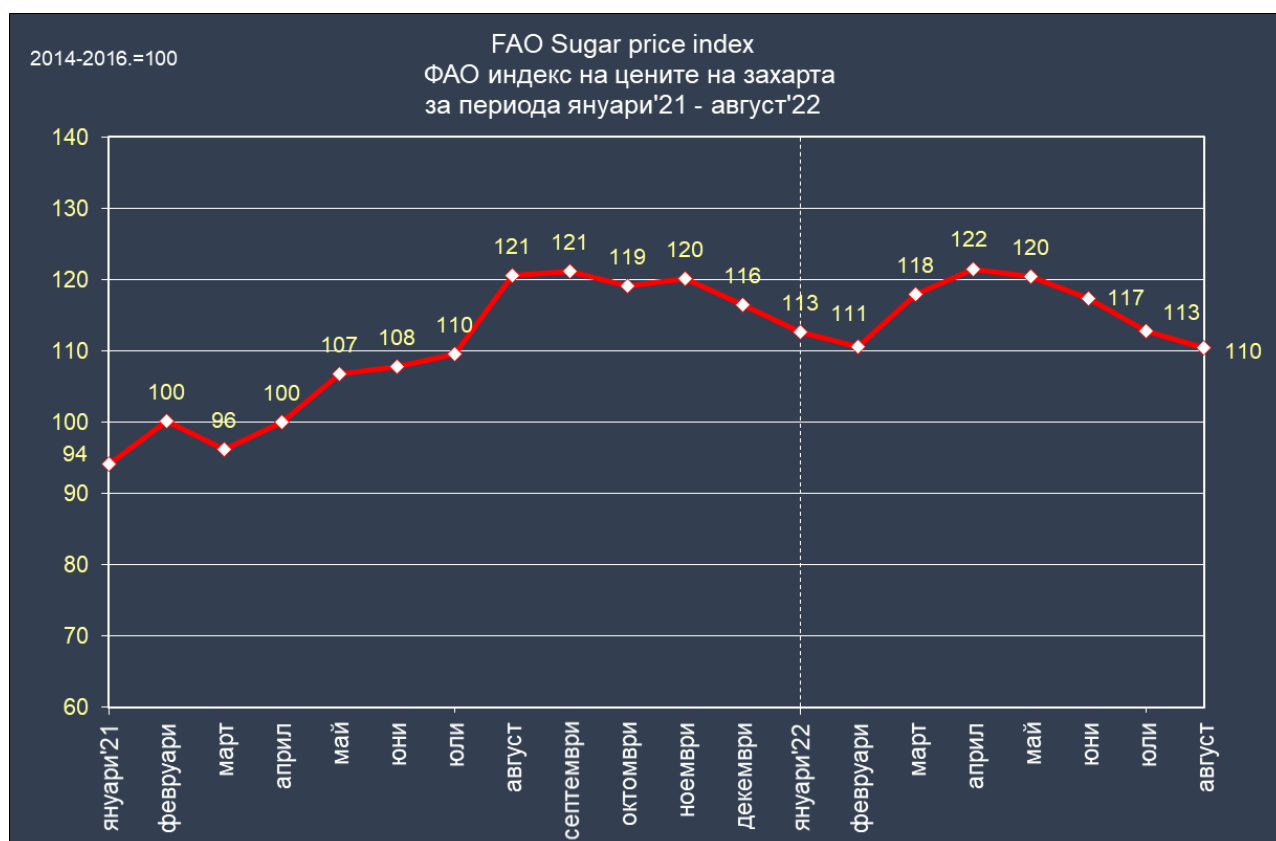
фигура 104 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари 1999 - август 2022

• Международни цени на захарта

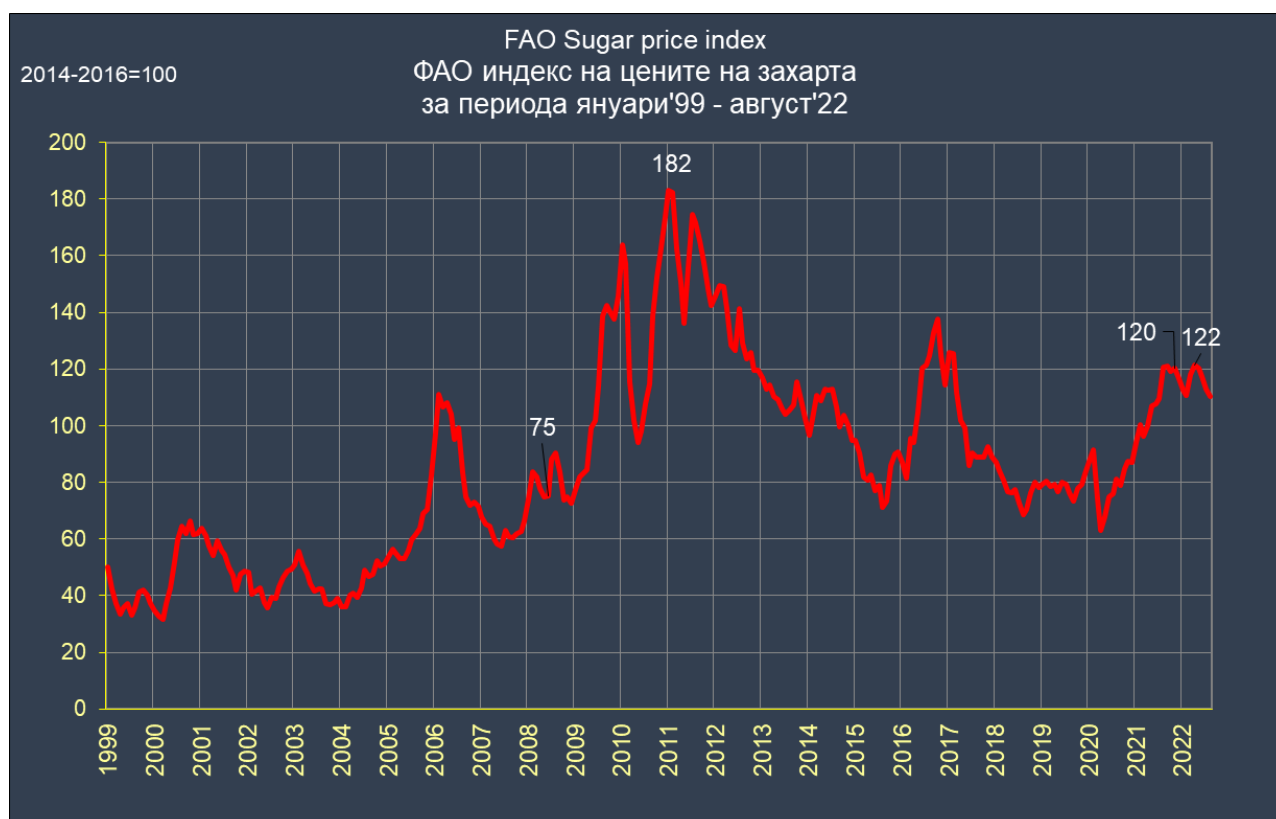
Индексът на цените на захарта FAO³⁶ през август е 110,4 пункта, което е спад на месечна база от 2,4 пункта (2,1 %). Индексът продължава да намалява за четвърти пореден месец, достигайки най-ниското си ниво от юли 2021 г.

Спадът, регистриран през август, се дължи главно на увеличаването на лимита за износа на захар в Индия и по-ниските цени на етанола в Бразилия. Това предполага, че обемът на захарната тръстика, използвана за производство на захар, също ще се увеличи. Някои фактори като по-ниското от очакваното производство на захар в Бразилия през първата половина на август поради неблагоприятните метеорологични условия и продължаващите опасения относно въздействието на сушата върху реколтата през 2022 г. в Европейския съюз попречиха на цените на захарта да паднат допълнително. Освен това повишаването на обменния курс на бразилския реал спрямо щатския долар също изигра роля за предотвратяването на по-голям спад на световните цени на захарта, които се котират в щатски долари. *фигура 105, фигура 106*

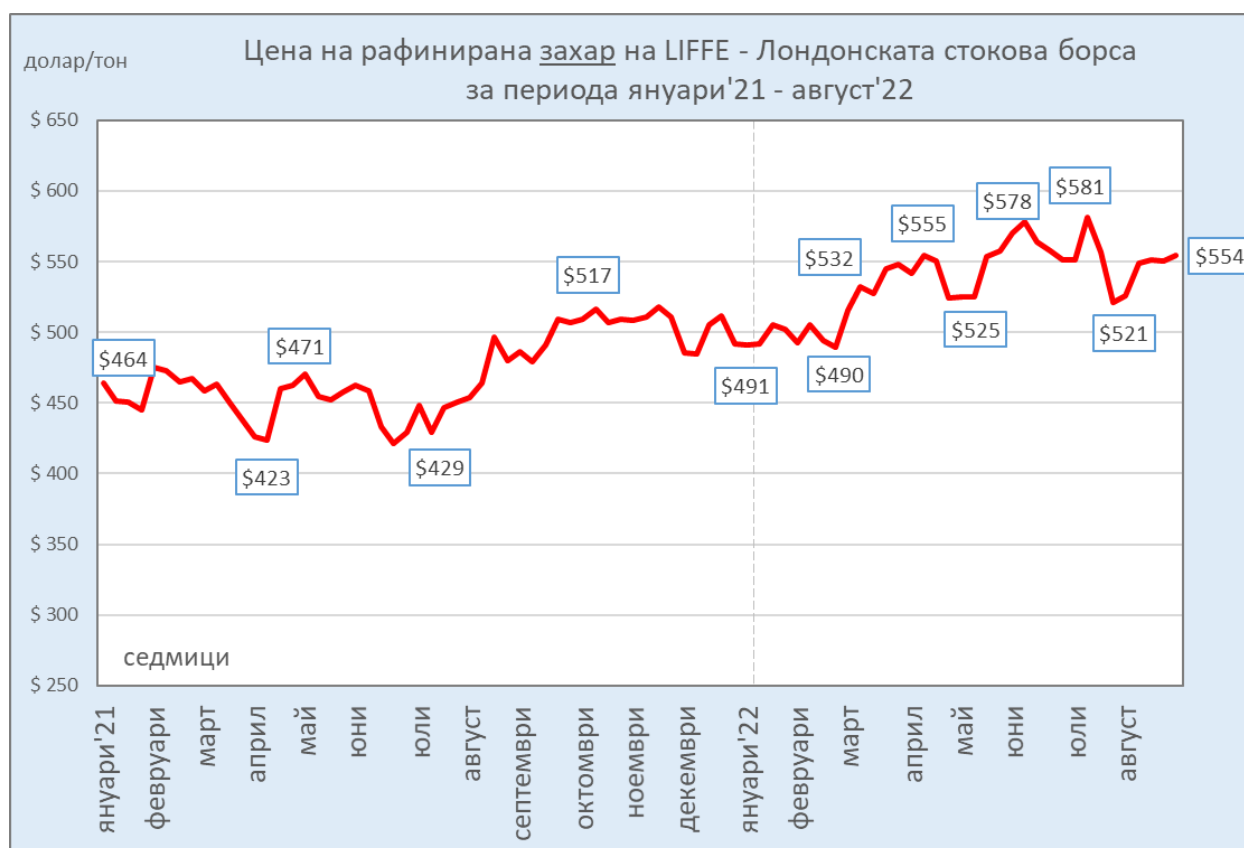
³⁶ FAO Sugar price index

фигура 105 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2021 г. – август 2022 г.

фигура 106 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – август 2022 г.

фигура 107 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'21– август'22

През втората седмица на април цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса³⁷ достига до най-високото ниво от началото на годината - 555 долар/тон, като на 13 април цената е 563,40 долара. *фигура 108*

В началото на май цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса стартира от ниво 525 долара. Тази цена се задържа и през втората седмица, а през следващите две седмици се наблюдава покачване на стойностите.

В началото на юни цената на захарта е 570 долара и продължава да се покачва през втората седмица на месеца. От средата на юни цената започва да пада и през последната седмица стъпва на ниво от 551 долара.

Цената през месец юли стартира от ниво 552 долара. През втората седмица е регистриран рязък, но краткотраен скок и от третата седмица кривата отново се стабилизирана на нивото от началото на месеца.

През втората седмица на месец август се наблюдава покачване на цената на захарта, като възходящият тренд се запазва до края на месеца. Стартирайки от 526 долара, в края на месеца кривата стъпва на ниво от 554 долара.

³⁷ <https://www.londonstockexchange.com/>

Средномесечната цена на захарта през месец август е 546 долара. На годишна база има ръст на стойностите на захарта от около 15%. *фигура 107*

След голямото покачване на цените през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г.

фигура 108 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14 – август'22

Сходни тенденции се наблюдават при международните цени на захарта по данни на Международната организация за захар³⁸.

Тя е междуправителствена организация със седалище в Лондон, която се стреми да насърчи търговията и потреблението на захар чрез събиране и публикуване на информация за пазара на захар, проучване на нови употреби на захар и свързани продукти и като форум за междуправителствени дискусии относно захарта. Членството му се състои от 87 държави.

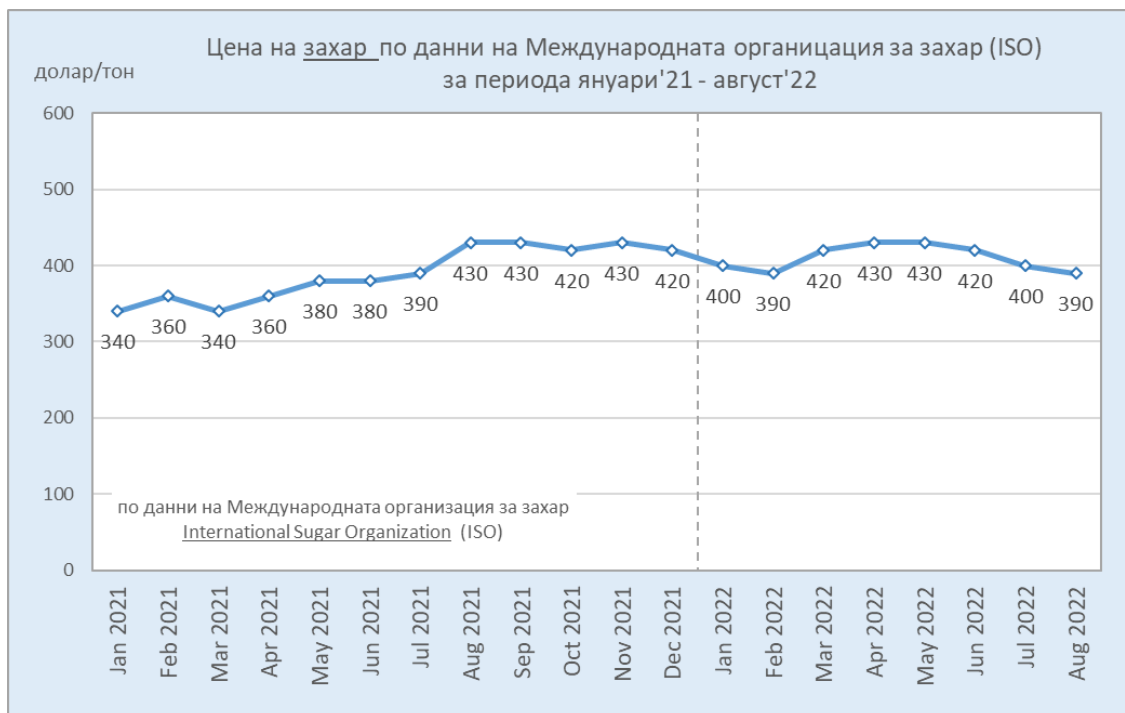
Цената на захарта по тези данни през април и май е на едно ниво – 430 долар/тон. В периода февруари – април има покачване на стойностите от 40 долара

³⁸ <http://www.isosugar.org/>

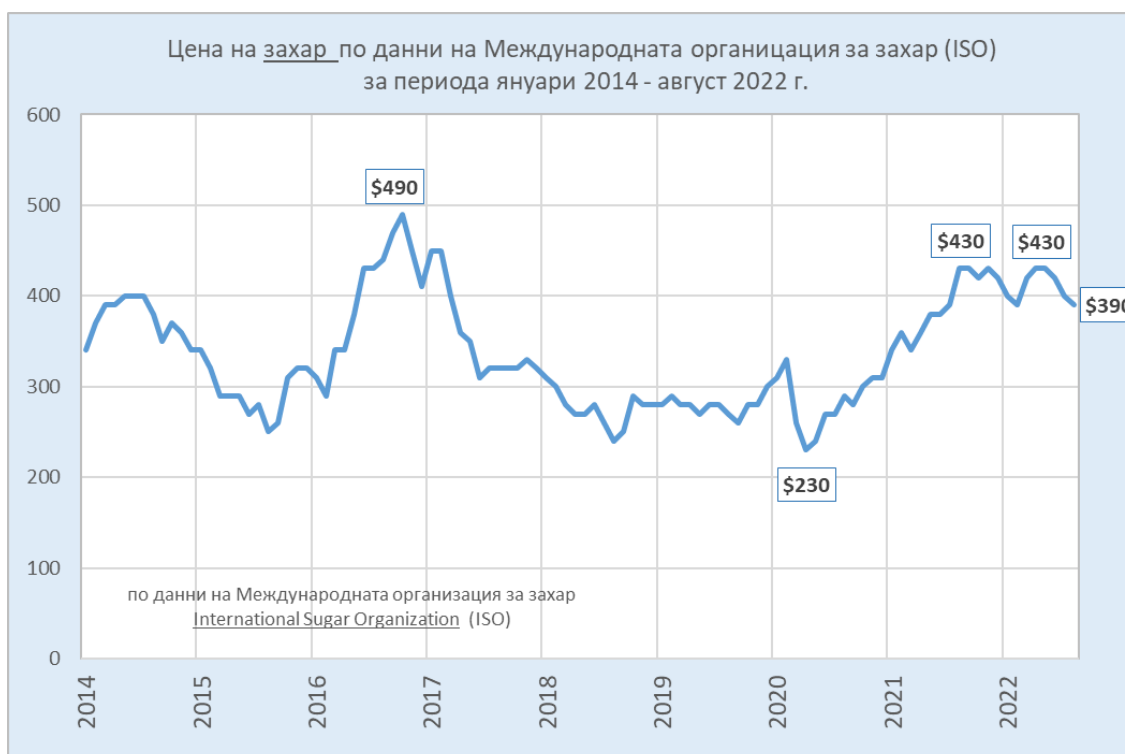
През юни има леко падане на стойностите да ниво от 420 долара. През юли и август низходящият тренд се запазва и кривата стъпва на ниво от 390 долара.

На годишна база е отчетено намаление на цената от 9% (40 долара). *фигура 109*

Най-високи стойности по тези данни са отчетени през 2016 г., когато цената е била 490 долара/тон. *фигура 110*

фигура 109 Цена на захар от Международната организация за захар през януари'21- август'22

фигура 110 Цена на захар от Международната организация за захар през януари'14-август'22

- **Международни цени на плодовете**

Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

Международната цена на бананите през първия месец на 2022 г. е 1160 долар/тон, като е на нивото от предходния месец и остава под кривата от същия месец на миналата година. През следващите месеци кривата има възходящ тренд и през месец април цената на бананите е 1460 долар/тон. През месец май цената се запазва на нивото от предходния месец, а през месец юни леко се понижава и стъпва на ниво от 1440 долара. След краткотрайния спад, регистриран през месец юни, през юли и август цената отново се покачва до ниво от 1670 долара. *фигура 113*

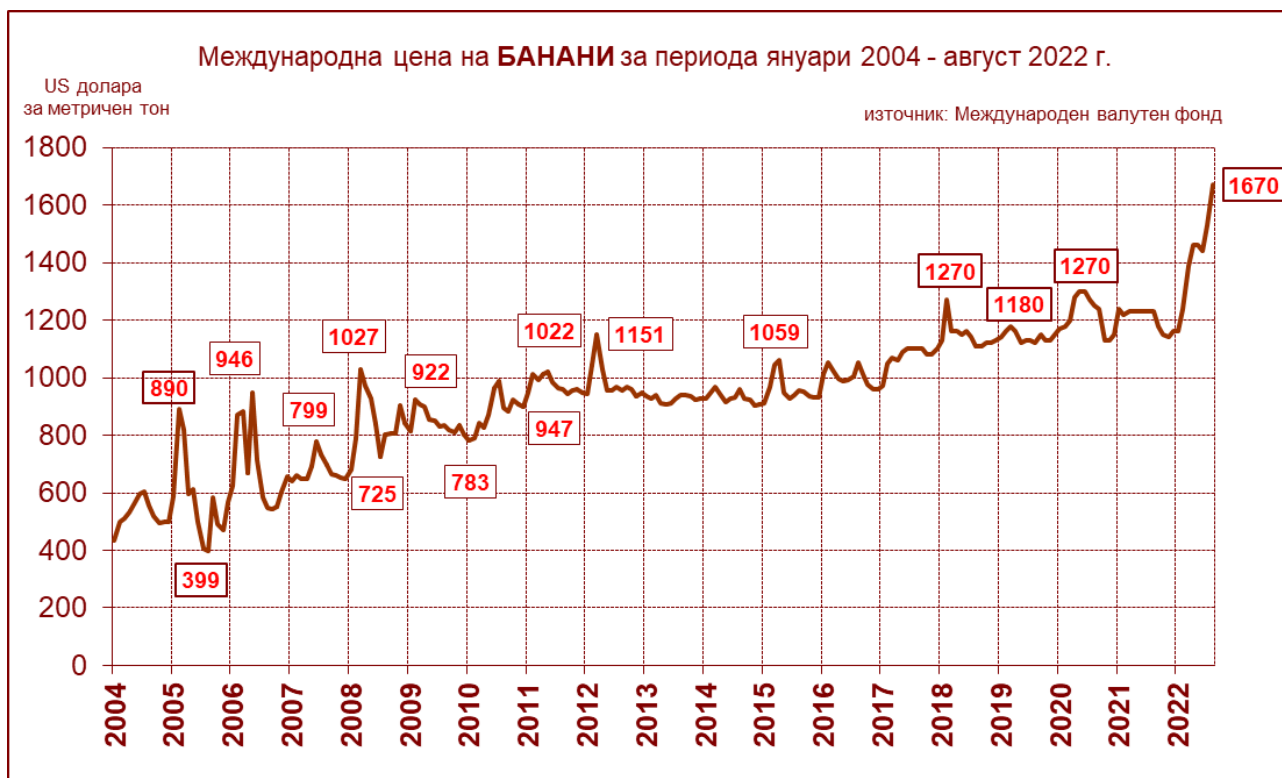
В резултат на покачването на стойностите през последните месеци, международната цена на бананите през август 2022 г. е на най-високо ниво от 2004 г. до сега. *фигура 111*

През януари 2022 г. международната цена на портокалите е 790 долар/тон. През февруари се наблюдава известен спад на стойностите, но през март и април те отново се покачват. През април е отчетена цена от 910 долар/тон. а през май цената на портокалите има незначително повишение от 10 долара. През юни има също леко покачване и кривата стъпва на ниво от 940 долара.

Цената на портокалите през юли бележи спад и стъпва на ниво от 840 долара/тон, а през август се връща на нивото от месец юни. *фигура 112, фигура 113*

Спрямо същия месец на миналата година цената на портокалите е по-висока, като увеличението на годишна база е 29%.

Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон. *фигура 112*

фигура 111 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – август 2022 г.

фигура 112 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – август 2022 г.

фигура 113 Международна цена на банани и портокали за периода януари'21 – август'22

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ